

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:
Egész évre 14 frt., fél évre 7 frt., negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után is.

II. év.

Budapest, 1898, szombat, február 19-én.

50. szám.

Szomorú napok.

Hogy el ne felejtjük, a függetlenségi párt a költségvetési vita kezdetén passzivitást fogadott. Ezzel a képviselőház egész rendjét megbontotta. A parlamenti gépezet hirtelen szédületes gyorsasággal kezdett dolgozni, az általános vita néhány óráig tartott, a kisebb tárgyak egy nap alatt le voltak örölve és úgy tetszett, hogy két hétnél tovább az egész budgetvita sem fog tartani.

És akadtak, akik ebben szerencsétlenséget láttak. A kritika, a támadás, a guny állt ki a sorompóba, hogy fegyvereivel kicsalja a függetlenségi pártot a hallgatás sáncaiból. Egyik fegyver se fogott rajta. S a folyosók már üresen tátongtak, a tanácsterem is tele volt hézagokkal, sokszor még a határozatképeség megállapítása is bajt okozott. Az a pár függetlenségi ember, aki néha betévedt, igaz örömmel látta, hogy a szélsőbal szinte kellenetlenebb, amikor hallgat, mint amikor mennydörög. Egy világot sem tanácsoltak volna tehát olyat, hogy szakítsanak a némaság fogadalmával.

De váratlanul olyan téma vegyült a költségvetési vitába, amely széles ez országban mindenkit talpra állított. A szabotcsi, a zempléni zendülések híre, mint a harangszó, figyelmeztetve zúgott át a levegőn és behatolt a gyanútlanul beszélgetők csoportjába. Nemcsak az intéző körök mozdultak meg, akiknek harangszó nélkül is illik ébereknek lenni, de valahány kis egyesület van, az is mind kötelességének tartotta, hogy leg-

alább egy szót ejtsen a veszedelemről. — Az ország minden idegével érezte a bajt, a kunyhókban a szociálistákról beszéltek s palotájában a király is aggódva mondotta, hogy gyors és érelyes intézkedésekre van szükség. A képviselőházban ilyenformán háttérbe szorult a földművelés ezer apró érdeke s néhány napig nem közönséges lázzal vitatták a szociálisták orvosszereit. Prónay Dezső Pestmegye közgyűlésén már nagylelkűen felajánlotta, hogy a veszedelemre való tekintettel amputálják a sajtó szabadságát. Az ajánlat ugyan csak ajánlat maradt, de a főpostán fiókügyézséget állítottak, amely a lázító lapok lefoglalására gőzerővel tehesse meg az indítványt, a zendülő vidékekre pedig fegyveres erő hatolt, hogy a veszedelemnek utját vágja.

Néhány nap történetének elég mozgalmasság ez a kép. De egy vonás hiányzik belőle: — a függetlenségi párt nem volt sehol, ott szendergett a passzivitás párnáin.

Jött aztán újabb téma, a kultusz-tárcza, az oktatás ezer szükségletével s egy csomó elaggott intézménnyel, amely reparatura után kiállt. Egész világ tudja, hogy ezen a kultuszmezőn teremnek az igazi gyógyító arcanumok. Mert a vén Politika asszonyának adott a jószágos végzet egy varázsvüvet, amelyvel minden sebet meggyógyíthat: a kultúrát. De a tiszteletre méltó vén asszony egy kissé fáradt és karja nem ér el minden sebhez, szeme nem lát el minden bajig. Azért szokták elébe hozni a beteget, hogy érintse meg a gyógyító

kultúrával. Milyen bucsujárás volt az máskor! Hogy hozakodtak elő sorra a képviselők az ő vidékük szükségleteivel! S hogy tolongott a legelső sorba a függetlenségi patent-hazafi, aki valamikor egyenesen kimondotta, hogy semmit sem szavaz meg, amíg a néptanítóknak emberséges fizetést nem adtak! És most? Az öreg Mócsy nyögdecsett, Major Ferencz szavalt, Molnár apát prédikált, egy-két kormánypárti szavazott a miniszternek bizalmat, — a függetlenségi párt pedig meglepedkezve az ő szegény néptanítójáról, csak horkolt tovább a passzivitás párnáin. Majd ő beszéljen! Hogy is ne? Nem született ő foltozó vargának — mikor neki csak a forradalmakra van hivatása.

Derogált neki a hasznos munka. Semmi sem tudta felriasztani. De im, egyszerre a szomszédságban egy ideges ember mondott valamit. Többet, mint amennyit akart. Ahogy mások közbeszólásai zavarták s a saját rémlátásai izgatják, beszélni kezdett milliós választási költségekről, amelyekből neki is adott a párt ötezer forintot a választásához. Másnap már kiugazította magát és lojálisan megvallotta, hogy biztosan csak a maga ötezer forintjáról tud, de azokat a milliósokat csak hallotta, talán épen az ellenzéki beszédekből. Ezt a szavát azonban már nem akarták meghallani. És már zug az egész kas, a függetlenségi párt is felébredt, a terem benépesült, a folyosó öntötte befelé a népet és a levegő hangozott az ingerült kiáltásoktól. Mint megannyi kő, zuhogott a kemény kifeje-

Lutzék történetei.

A Betti ke koszoruja.

Ujesztendő után két levelet kapott Lutzné. (A történeteket így kell még folyton bifurkálni.) Ezek a levelek napokig ott heverték a varrógépen, mert a dinasztikus érzület még nincs annyira kifejlődve a Lutz-családban, hogy egy nemzeti levéltár alapításáról gondoskodtak volna. A főváros egyesítése előtt való gyakorlat szerint ugyanis ez csak olyan családoknál van szokásban, ahonnan már kikerült legalább egy kerületi előjáró. Ha aztán valahonnan véletlenül két előjáró került ki, akkor már hitbizományt alapítanak. (A tanácsnok itt nem számít, mert a tanácsnokok jogviszonyait a pragmática sanctio szabályozza.) Lutzéknál tehát nyoma sincs a családi levéltárnak és így a két levelet nagykönnyűséggel közölhetjük.

Az egyiket a meráni orvos írta, így:

Tisztelt Nagyságos Asszonyom!

Takács G. Mihály urat érintő bizalmas családi kérdéseire a következőkben válaszolok.

A 31 éves, nagy fokban lesóványodott bankhivatalnok mintegy hat hét előtt érkezett Meránba. Idegcsomói nyomásra igen érzékenyek, pupillák a fényre jól reagálnak. Szabadon tartott ujjai kissé reszketnek; a Westphal-féle

térdpróba fokozott reflexeket mutat. Érverés szapora, kissé arhythmikus, néha feszés; percenkint 75—85. A nyelv bevont, esténként 38,8 foknyi láz mutatkozik erős köhögés kíséretében.

A hat hét előtt megtartott első physicalis vizsgálat alkalmával kitűnt, hogy a tüdő bal-szárnyában tuberculotikus folyamatok vannak jelen. Erre vallott a kopogtatásnál tapasztalt tompa, dobos hang és a kémiai elemzés szintén; a therapia ennélfogva só- és fenyő-helégzésre és belsőleg különböző lázcsillapító szerek adagolására szorított.

Hat hét múlva, midőn e sorokat írom, kitűnt, hogy a körisme, nehéz megpróbáltatások esetében is, bár változott körülmények között, de mégis képes diadalmaskodni. Ugyanis a kezdetben tapasztalt súlyos tünetek ellenére, ma már föltétlen bizonyossággal megállapítható, hogy Takács G. Mihály urnak az első physicalis vizsgálat alkalmával nem volt tüdővése. Köhögés és láz elmaradtak, a testsúly gyarapodott s az étvágy kitűnő. Ebéd és vacsóra után egy pohárka cognacot rendelnek neki. Ezen szert betegekem igen jól tűrik.

A magam részéről nem tartom fölöslegesnek ráutalni arra a tényre, hogy ezuttal is előfordult az a gyakori eset, hogy a katarrhus

minősített tüdővésznek, miképp a tüdővész is sokszor minősített catarrhusnak. A vegyi vizsgálat alkalmával előfordult mikrobákkal sem tehetek egyebet, minthogy tapasztalataim gazdag tárházába zárom őket. Mindenekelőtt azonban örülök, hogy Takács G. Mihály urat rövid hetek múlva viruló egészségben adhatom vissza övének.

Ezen szakszerű felvilágosítások után még csak azt kívánom megjegyezni, hogy Takács G. Mihály urat megérkezése alkalmával a tulajdonomat képező „Antifebrin”-villában és szanatóriumban helyeztem el egy déli fekvésű szobába, ahová az esplanade tülevelű fái és az unter-maisi thuja-liget dus gyantailatot lenget. Ezen kedvező körülményt némileg csak az befolyásolja, hogy Takács G. Mihály ur ugyyszólván délig alszik; noha ez a légváltásnak is tulajdonítható, fölmerült előttem az a gyanu, hogy Takács ur talán otthon, Budapesten, igen keveset alszik.

Méltóztassék tehát hitelt adni Takács urnak, ha leveleiben teljes gyógyulást jelent. Ő itt igen jól érzi magát: az ericát, melynek halványpiros virágait oly szép csomókba tudja fűzni és a havasi árvalányhaj apró, kerek leveleit maga szedi a hegyeken. Sajátságos szorgalommal üzi e gyermekes foglalkozást s mély

zés: a lélekvásárló kormány . . . a megvásárolt parlament . . .

S még nincsen tizenöt hónapja, amikor ezek a kövek már röpködtek a parlamentben. Akkor már ártalmatlanná tették. Mert ami a pártkasszából igaz, azt ugyan nem kellett Rohoncynak elárulnia, hiszen minden gyermek tudja, hogy bizonyos anyagi eszközök nélkül a világ egyetlen pártja sem megy választásokba. Az ilyesmin csak a hipokrizis ütözködik meg. Olyan ez, mintha vaiaki szösz szerint venné az ideált és megütközne azon, hogy az ideál enni is szokott. Mi különös van ebben? De a függetlenségi párt dala — ezek a megfordított Hunyadiak, akik akkor maradnak nyugodtan, ha a haza szólit, ellenben mindjárt csatára készek, ha egy kis heccre nyílik kilátás — még a passzivitás párnáit is ott hagyták, mihelyt az a régi mese új kiadásban a parlament elé került. Most már vigan ugrádoznak, most már közös konferenciákba bocsájtóznak, most már megint elemükben vannak. Talán a vitarendezőket is reaktiválják.

Valami nagyon szomorú van ebben a komédiában. Az enyészeti illata árad belőle. Eszünkbe jut az az udvari anekdóta, amikor egy főherceg sokáig haldokolt s nem jött felőle hír a nyilvánosságra. Egyszer aztán egy diplomata fölment kérdezősködni s az előszobában megszólított egy komornyikot:

— Mit csinál a fenséges ur?

— Oh, felelt a komornyik, ő fensége már négy nap előtt meghalt, de nem merjük neki megmondani.

. . . Hátha a függetlenségi párt már a turini gyásznapi után meghalt, csak nem meri magának megmondani!?

POLITIKAI HIREK.

A képviselőháznak délelőtt tíz órakor ülése lesz.

Közös miniszterek Budapesten. Báró Krieghammer Ödön közös hadügyminiszter tegnap óta Budapesten időzik, ma este pedig gróf Goluchowski Agenor, közös külügy-

miniszter is Budapestre érkezett. A külügyminiszter kíséretében vannak gróf Szécsen osztályfőnök s Mérey és báró Gagern osztálytanácsosok. — Egy bécsi távirat szerint holnap Gautsch osztrák miniszterelnök is Budapestre jön.

A Rohonczy leleplezése. A képviselőház egyik bizottsági termében ma délelőtt valamennyi ellenzéki párt megbízottjai közös bizalmas tanácskozásra gyűltek össze, hogy a néppárt által felvetett akció dolgában állást foglaljanak. A tanácskozásban részt vettek a nemzeti párt részéről gróf Apponyi Albert és Horánszky Nándor, a függetlenségi pártok részéről Kossuth Ferencz, Thaly Kálmán, Győry Elek és Polónyi Géza, a néppárt részéről gróf Zichy János, gróf Zichy Aladár és Rakovszky István. A megbízottak megegyeztek abban, hogy a néppárt által felvetett akcióban részt vesznek. A részleteket, az időt és a parlamenti vita módját nem beszélték meg, mert ezekre vonatkozólag párthatározat nélkül nem dönthettek.

Ebben a tárgyban aztán a nemzeti párt és a függetlenségi és 48-as párt ma délután értekezletet tartottak.

A nemzeti párt Horánszky Nándor elnöklése alatt tanácskozott a választási korrupcióna vonatkozólag felmerült kérdések tárgyában. Felszólaltak: gróf Karolyi Sándor, Hodossy Imre, Sággy Gyula, Makfalvy Géza, Gulner Gyula, Bolgár Ferencz, gróf Karolyi István, Szentiványi Árpád, Biró Lajos és gróf Apponyi Albert. Mindannyian behatóan foglalkoztak a választási visszaélésekkel s végül abban állapodtak meg, hogy a várnai választást és általában a választási vesztegetéseket, valamint az egész politikai helyzetet az *appropriácziós* törvényjavaslat tárgyalása alkalmából vitatják meg. A felszólalók közül többen, így különösen gróf Apponyi Albert, Horánszky Nándor és Sággy Gyula a szociálistákról is beszéltek. A párt bevárja a kormány intézkedéseit s a szenvedélyek lecsillapultával oda fog hatni, hogy a kormány a szociális bajokat a törvényhozás útján orvosolja.

A függetlenségi és 48-as párt Kossuth Ferencz elnöklése alatt tartott értekezletet. A párt fentartotta a tegnapi értekezletén hozott azt a határozatát, hogy a választási visszaélések tárgyában a képviselőházban megindítandó akcióban részt vesznek. Hozzájárulnak ahhoz, hogy indítvány tétessék a Házban egy *parlamenti-bizottság* kiküldetése tárgyában. Az indítványt valószínűleg Győry Elek fogja megtenni.

A pártok megbízottai holnap délelőtt a kép-

viselőházban újból tanácskoznak és ekkor döntenek arra nézve is, hogy kérjék-e a parlamenti bizottság kiküldetését vagy sem.

A katolikus autonomia. A kiküldött kilenczes bizottság gróf Szapáry Gyula elnöklése alatt ma délután három órakor tartotta meg bizalmas értekezletét, amelyen megjelent Madách miniszteri tanácsos is és az autonómia vonatkozó előterjesztéseket tett. Az értekezlet bizalmas jellegű volt és arról tudósítást nem adtak ki.

A három millió.

— A képviselőház ülése. —

Mindenki tudta, hogy a napirend előtt Kossuth Ferencz tiltakozni fog Rohonczy állítása ellen, mintha a szélsőbalnak pártkasszája volna. Az sem volt titok, hogy Rohonczy nem fogja megjegyzés nélkül hagyni a tiltakozást. S mikor mindezek dacára a miniszterelnök már az ülés elejére a terembe sietett, egyszerre átmorajlott az ellenzéki padosorokon:

— Ahá! Ma Bánffy is nyilatkozik . . .

Az a különös készülődés mutatkozott, amikor köhécselve, torokreszeléssel rendezkedik be a közönség valami érdekes jelenet zavartalan kiélvezésére. Kossuth rövid nyilatkozata még elveszett ebben a készülődésben, de már a Rohonczy szavai mélységes csöndbe hullottak. Csak akkor támadt kellemetlen feszültség, amikor erősen hangsúlyozta, hogy pártpolitikai célokra nem hagyja magát kihasználni és semmi kedve, hogy a maga nyilatkozatait az ellenzékeltől elmagyarázni hagyja. S ekkor még világosabban jelezte, hogy az ő kritikája egyformán szól a többségnek és az ellenzéknek: alkotmányos költsékezésbe egyaránt sodródott az is, ez is.

— Eddig mást mondott! — fakadt ki ingerülten a néppárt, amely úgy érezte magát, mintha a földet huznák ki alóla.

S a zavar még fokozódott, amikor a miniszterelnök csakugyan fölemelkedett és egyszerűen hivatkozott a két esztendő előtt már elintézt manőverre, amikor egy újság egész listát adott a kitüntetések állítólagos áráról s amikor e lista alapján öt meg is interpelláltak. Megmondotta akkor, hogy a lista ostobaság és hogy kitüntetések csak olyanok kaptak, akik becsületesen megérdemelték. Ha

kedélyére vall az a körülmény, hogy egy izben megállított engem egy kiszögellő hegyfokon. Alkonyodott épen, körül a fenyveserdőkből már csak a falusi góth tornyocskák fehérlettek ki; a többi világ kékes volt és a völgyön mint egy örökös áradás rohant óriási kék pánlikában keresztül a folyó.

— Doktor — mondta Takács G. Mihály ur és megragadta a karomat — az egészség sokat ér.

— Az egészség a legnagyobb földi kincs — válaszoltam neki komolyan. Már Galenus azt mondá, hogy adjatok nekem egészséget és én örökké fogok élni. Takács G. Mihály nagyot szítt a tiszta, hideg levegőből.

— Igen — sóhajtotta — az egészség, az egészség . . . Az egészség is kétszer annyit ér, ha az ember e rózsaszínű felhőket a mátkájával együtt nézi.

Takács ur különben nem jár társaságba, csak a szomszéd marienbergi benzéseket keresi fel néha; azok bástyaszerű erkélyszobákban laknak és az ellenreformáció korában tartották az utolsó bójtót. Azonkívül gyakran rajtakapom, hogy igen hosszú sor tizedestörteket átváltoztat közönséges törtekké; ezt — úgy mondja — azért teszi, hogy a pénzügyi tisztviselőknél oly nagyon szükséges

számítási műveleteket el ne felejtse. Ezen dolgozatokban valójában oly igyekezetet fejt ki, hogy látszik rajta, miszerint családot akar alapítani; tehát nem kell félni, hogy a benzések talán lebeszélnek.

Tisztelettel:

Dr. Beidegzett János.

Elza, a piros Elza, ezt a levelet vette fel minduntalan a jarrógépről: az ismeretlen orvos együgyű sorai úgy hangzottak neki, mint valamely erős varázsló mondása, ki hirtelen el tudja fujni a halált. Doktor Beidegzett Jánost oly nagyhatalmu férfinak igazán még nem tartotta senki, mint Lutz Elza, a hamvasszőke kis lány. A mikrobák mosolyoghattak is a tudományon. Lutz Elza azért csudaembernek tartotta doktor Beidegzett Jánost. És a Mihály leveleiből kiszedvén a száraz ericákat, odavitte őket az ablakmélyedésbe Lutz Elza.

— Kis virágok — simogatta a préselt erikákat — már most visszajön az, aki titeket olyan szépen bokrétaba tud kötni . . .

Betti, a halavány Betti, a másik levelet forgatta addig. Azt a nagybácsi írta, így:

Kedves Sógorasszony!

Ha ti engem még egyszer Galicziába küldtök kinyomozni, hogy a völegény miatt ir folyton kurtább leveleket, karácsonyra meg már

miért nem irt egyáltalában semmit, akkor mindjárt a házamat is eladom, hogy visszafelé legalább ne kelljen utaznom szekéren hat óráig.

Krakót ugyanis elhagyván tizenkilencz monostorával, a hetedik állomáson ki kellett szállnom. Már az csak egy hosszú sárga ház volt, körül havas földekkel; ahol a vihar lefűtta a domboldalról a havat, ott letört kukoricaszárak álltak. Egy pár száraz jegenye mutatta, hogy merre kezdődik az országút, semmi egyéb természeti szépség. Egy kaftános zsidó volt a kocsisom és a szán elé egy vörös kis orosz paripa volt fogva. Gyalázatos egy ország ez, mindent kívülről kaptak; a királyokat Szászországból, a fiakereket Palesztinából. Csak a lótenyésztésük hazai, de az a kis vörösön meg is látszott, mikép már XII-ik Károly is, midőn elindult hosszú lovaglására, előbb azt mondta az alvezéreinek:

— Cseréljétek ki a lengyel paripámat.

Tehát áthajtottunk a Visztula hidján s azután a folyó rohanó zöld vize mentén csusztunk a hóban. Két óra múlva sötétedni kezdett és én eluntam nézni a barna majorságokat, a takarmányszárító falakat, meg a kopasz jegenyét.

— Hej — szóltam a kocsisnak — ismeri-e a 106-os tiszt urat Tremblowában?

azóta mégis rágódnak ezen a gyanun, az annál csodálatosabb, mert hiszen az utolsó idők kitüntetettjei között van az ellenzéki Rákosi Jenő, azonkívül több olyan ellenzéki férfi, aki nemcsak tollal, de anyagiakkal is segíyezni szokta elbarátainak törekvéseit. Vagy talán ezek is fizettek a kitüntetésért? Ezt ugyan józan ember el nem hiszi . . .

— De Rohonczy mondta! — kiáltott közbe Rakovszky.

— Rohonczy jóhiszeműleg beszélt, jegyezte meg Bánffy. Rohonczyt is az *on dit* tévesztette meg, mint akárki mást. De ha az *on dit* illetékes forrás a legsúlyosabb gyanúsításokhoz, akkor ugyanez a forrás az ellenzéket sem kiméli. Vagy — vagy! Ha az ellenzék megköveteli, hogy *on dit* alapján gyanuval ne illessék, hasonló joga a szabadelvű pártnak is van.

És így tovább. Növekedő tetszéssel hallgatta a többség, növekvő bosszúsággal az ellenzék. Polónyi Géza hamarosan czímet is talált, hogy nyilatkozhatnék és kijelentette, hogy a megvásárolt többség dolgát valamely formában a parlament elé fogják hozni, de erre meg Rohonczy a leghatározottabban vágott vissza:

— Nem igaz, hogy én megvásárolt többségről beszéltem! — kiáltotta oda Polónyinak.

S a határozottságán látszott, a szavaiból kitetszett, hogy amely pillanatban az ellenzék csak egy jöttával is tovább megy, mint ameddig az ő nyilatkozatainak keretében elmehet: — vele találja magát szemközt. S hogy ő nem nagyon ijedős ember, azt már megmutatta. Mára aztán nem is akart már senki beugrani s talán nem is bolygatják tovább a három millió legendáját, ha csak az ellenzék szöveget nem köt annak a bizonyos parlamenti bizottságnak sürgetése szempontjából. Mert most erről sutlognak.

Maga a kultusz-vita ma sem volt sokkal érdekesebb. A hetven esztendő Juriss Mihály ugyan derült órát szerzett egy kis hallgatóságnak, mert korához nem illő eleven gesztusokkal beszélt a zsidókról, a papi vagyon szétosztásáról s több ilyen apró kérdéstről, de sokáig ez sem volt élvezet. Aztán Szóts Pál beszélt és tisztán az oktatás ügyéről, ami nem tulságosan lelkesíti a képviselő urakat. A szü-

net után pedig Várossy Gyula emelkedett fel s hogy mekkora hallgatóságot látott maga előtt, azt legjobban jellemzi a megszólítás, amelyvel beszédébe fogott. A szokásos *Tisztelt Ház!*-at így bővítette ki:

— Tisztelt napidíjakat szedő üres ház!
Ez nem volt nagyon elmés megszólítás.
De igaz volt . . .

A képviselőház ülése.

A jegyzőkönyv hitelesítése után Erdély Sándor igazságügyminiszter törvényjavaslatot terjesztett be a polgárosított határvidéken fenálló házközösségről szóló törvény némely intézkedésének módosításáról és kiegészítéséről. A javaslatot tárgyalás végett az igazságügyi bizottsághoz utasították.

Aztán az elnök bejelentette, hogy Kossuth Ferencz a napirend előtt nyilatkozni akar.

A pártkasszákról.

Kossuth Ferencz a napirend előtt pártja nevében felszólal, hogy Rohonczyt az az állítását visszautasítsa, mely szerint a Kossuth-pártnak lett volna pártkasszája és hogy abból segítettek az egyes képviselőket. A szónok kijelenti, hogy a függetlenségi pártnak nem volt és nincs is egy krajczárnyi pártkasszája sem. De volt a függetlenségi klubnak tagdíjakból befolyt pénzeszköze, az elment postabélyegekre és telegramokra. A szónok ezt már 1896. december 17-én is elmondta.

Rohonczy Gedeon sajnálja, hogy Kossuth beszédének elején nem volt jelen; őt rosszhiszeműség nem vezette, nem is azt állította, hogy a függetlenségi pártnak van vagy volt pártkasszája, hanem azt, hogy a szélsőbaliek is adtak ki bizonyos mértékben alkotmányos költségeket. A szónok nem a három millió miatt hagyta ott a kormánypartot, hanem azért, mert a kormány egyike a szociálistákkal szemben. Arról a három millióról csak úgy beszélt, ahogy az ellenzék is szóba hozta. De egy-maga is meg fogja akadályozni, hogy az ő nyilatkozatát pártezők aknázzák ki. Különben az a meggyőződése, hogy közgazdasági szempontból nem is volt káros a három millió, mert hisz a kormánypartú jelöltek azt a választók közt osztották szét. Hogy a függetlenségi párt kasszája üres: az az idők jele, mert nem akar foglalkozni a nemzet közjogi, hanem inkább közgazdasági politikával.

Kossuth Ferencz figyelmezteti Rohonczyt, hogy nem egyes képviselők, hanem pártok kasszájáról beszélt. Ismételtén állítja Kossuth, hogy elnöksége ideje alatt soha a pártnak egyetlen krajczárnyi kasszája sem volt.

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök: Őszinte és nyílt kijelentést akar tenni. Nem tudja megérteni, miért akar az ellenzék ismét és ismét visszatérni e kérdésre. A „Budapesti Hírlap” 1896-ban taxative felsorolta, hogy ki mennyit fizetett a báróságért. Akkor — ugymond — kijelenttem, hogy ez nem való. Rohonczy is csak azt mondta, hogy ő csak hallotta, de bizonyítani nem tudja, hogy ezimek árán szerettek pénzeket. Meggyanúsítása azoknak, akiket a felségusur kitüntetett, az, ha most ezt a kérdést újra fölvetik. Szavaim után a „Budapesti Hírlap” ismételtén visszatért a kérdésre és álláspontját föntartotta. Csodálkoztam ezen főképp azért, mert a Budapesti Hírlap főszerkesztője, Rákosi Jenő, később maga is nemesi rangra emeltetvén, nem tudom, hogy *mi kép fogja megvédeni a maga álláspontját?* Vajjon jutalmul, pénzért vagy a pártkasszába történt befizetésért kapta ő felségétől az elismerést? (Tetszés és helyeslés a jobboldalon.) Méltóztassék megkérdezni az illető újság szerkesztőjét, Rákosi Jenőt, hogy kértünk-e vagy ígértettünk-e mi valamit? Nem. Ő sem tette ezt. Erdemei lettek méltatva és ha megméltóztatik találni ez esetben az érdemet, ne méltóztassék gyanúsítást keresni másoknál. A mondják, beszélnek alapján kár az ilyen dolgokat fölhozni, mert a baloldalon is vannak férfiak, akik nagyobb összeget áldoztak választásokra.

Kossuth Ferencz félremagyarázott szavait helyreigazítja.

Polónyi Géza személyes kérdésben kér szót.

Szilágyi elnök: A képviselő urat nem támadta a miniszterelnök ur.

Polónyi: Megemlítette a nevemet. Vegye tudomásul, miniszterelnök ur, hogy az Ugron-frakciónak sem pártkasszája, sem választási költsége nem volt, mert még az első távirat költségét sem tudtuk kifizetni. Megtiltom a miniszterelnök urnak, hogy a mi dolgunkat egy napon említse a maga többségével, amelyet összevásároltak. Kijelentem, hogy ezt a dolgot, mint becsületbeli, napirendre fogjuk hozni. (Nagy zaj.)

Rohonczy Gedeon személyes megtámadatás czímén kijelenti, hogy nem engedi a szavait elferdíteni. *Nem igaz, hogy ő megvásárolt többségről beszélt volna.* Egészen mást mondott és senkinek sincs joga az ő szavait párt szempontból értékesíteni.

Hentaller Lajos: Azt mi ítéljük meg!

Rohonczy Gedeon: Nem szabad azt elvitatni, hogy a kitüntetések legnagyobbbrészt érdemes embereket értek. Egy Jankovich megérdemelte, hogy gróffá tegyék. De valamint a függetlenségi üres

— Ismerem-e? — válaszolta a kocsis. — Persze, hogy ismerem. Egy magyar főhadnagy urat gyakran viszek át Poniklóba.

— Mi van ott Poniklóban?

— Poniklóban — mondta a kocsis — ott van a kastély; a nemes lovag Poraiski-nak a kastélya. A mi uraink mind nemes lovagok és grófok és akinek nincs legalább három lánya, az nem számít Lengyelországban.

— Jól van; — mondtam, hogy ne fecsegen többet. De azért fölébredt bennem a gyanu. A zsidó ébresztette az első gyanut.

Hét óra felé aztán már egészen sötét volt és az országút egy bevágásban úgy megszűkölt, hogy a hófalak között csak egy szán férhetett el. Az én kocsim a bevágás előtt megállott:

— Csengetyűszót hallok — mondta. Megvárom, mert kitérni nem tudunk.

— Kinek kell itt várni? — kérdeztem türelmetlenül.

— Kinek? — kérdezte a kocsis. Az a törvény, hogy az vár, aki kelet felől jön. Mi most nyugat felől jövünk ugyan, de azért várunk kell, mert a zsidónak mindig várni kell, akár nyugat felől jön, akár kelet felől. Csupán az az előnye neki, hogy ha nyugatról jön, akkor nem ver a lovára a másik kocsis.

— Az idegen szán lassan elcsuszott mellettünk és én a lámpánk világánál megismerem Kéve György főhadnagyot. A feje ugyan egészen benn volt a kapuciumban, de a vörösbarna bajusza kiállt belőle, mert az keményre volt fagyva.

— Szervusz, Zsorzi! — kiáltottam a főhadnagynak. — Jövök ám hozzád!

— Isten hozott, öreg! — kiáltott vissza a főhadnagy. Csak szállj meg a lakásomon, én reggel visszajövök Tremblowába. Erre — mutatott aztán jobbra, a poniklói kivilágított kastély felé — találkozásunk van az orosz határőrtisztekkel; csak egy kis erős multságunk lesz.

— Mely regimenttel? Az ördög vigye el őket . . . — morogtam, mert igen szerettem volna káromkodni . . .

— Mely regimenttel? — nevetett Kéve. — A legszebb regimenttel. Rózsaszínű az uniformisuk, arannyal van pántlikázva.

Azzal tovahajtatott és a szán hátuljában fölállt egy kutya, bizonyosan a Plutó, mert azt magával vitte Kéve Lengyelországba; az állat nyakán most is egy nagy kerek csomag himbálózott.

— Hm — gondoltam magamban — ez már megint lányokat mulattat a kuttyájával.

A kutya ébresztette a második gyanut.

Kilenc óra felé beértünk abba a nyomoruságos faluba és én leszálltam az urasági korcsmában. Ott megismerkedtem az ezredorvossal, aki otthon maradt, a többi tisztek mind átmentek az urasághoz házi bála. Az ezredorvos bánatos volt, mint a gyermek, akit otthon hagynak.

— Haj — sóhajtott szomorúan — a Kéve főhadnagynak jó dolga van; azt hiszem, az uraság legnagyobb lányának: a Vanda kisasszonynak igen tetszik. Az gyönyörű egy asszony lesz is, fehérebb válla lesz, mint a legszebb lengyel asszonyoknak. Hajhaj — sóhajtott — és feltörte a lágytojást az ezredorvos.

A szegény embernek három lágytojás jutott az egész Galicziából; a szép lengyel nőket lefoglalták a kombattánsok.

— Hm — gondoltam, míg a szél zörgette a korcsma festetlen ablakfáját. — Hm, most már tudom, hogy valami Vanda nevű kisasszony van itten . . .

A regiment-orvos ébresztette bennem a harmadik gyanut.

A zsidó, a Plutó, az ezredorvos eleget megmagyarázott. Reggel még az őrnagy erősített meg mindent.

— Tisztelt uram — mondta nekem — Kéve főhadnagy ur még az éjjel nyolcz napl

pártkasszája az idők jele, azonképpen a szabad-
éltűk pártkasszája az idők szomorú jele.

Az elnök ezután jelzi, hogy a napirend következik.

A kultusz-tárcza.

Folytatják a kultusz-budget tárgyalását.

Jurfas Mihály: A protestáns gimnáziumoknak az állam évenként 251.000 forintot és a protestáns gimnáziumok függetlenek. Am a katolikus gimnáziumok vezetésébe minduntalan beavatkozik a miniszter. Azt mondják, rosszak a katolikus gimnáziumok. Hát mutassanak föl az állami gimnáziumok neveltjeiből olyanokat, mint Deák, Széchenyi, Kossuth, akik katolikus iskolák neveltjei. 51.780 ifju jár a gimnáziumokba. Ezek közt 11.183 zsidó. Kálvinista, luteránus és unitárius ifju együttvéve nem jár annyi a gimnáziumba, mint zsidó. Ungvárott a görög-katolikus gimnáziumba 135 keresztény jár és 173 zsidó. A gimnáziumokra kiadott állami költségek felét zsidókra költik. A zsidók állítsanak föl maguknak 18 középiskolát. Vagy legalább emeljék föl a zsidók tandíját. Azzal fenyegetik a katolikus papokat, hogy szekularizálják a papi vagyont. Hát vegyék el! Akkor a püspökök fakeszeset fognak viselni a mellükön, de a szívében lesz az aranykereszt. S mi lesz a papi vagyonnal? Egy része szokás szerint elpárolog, a másik részét pedig megveszik a zsidók. (Nagy derűtség.) Nem szavazza meg a költségvetést.

Szöts Pál azt fejtegeti, mi az oka annak, hogy a katolikus autonomia és a kongrua kérdésével most nem foglalkozik a törvényhozás. A fők az, hogy innen belülről nem kell befolyásolni a kongresszust.

Ha majd a kongresszus működése véget ért: akkor a katolikus autonomia ügye a Ház elé kerül. A kongruáról már javaslat van a Ház előtt, ha tárgyalásra tüzetik, lesz időnk vele foglalkozni. Az autonomia és kongrua ügyét megsürgetik. A Wekerle-kabinetől átvett leltárban benn volt az erre vonatkozó kormányigéret. Örvend, hogy a kormány ezt az ígéretet bevállotta. (Helyeslés jöbbről.) A közoktatásról szólva, vádolja a társadalmat azzal, hogy a nemzetiségi hajsza ellen, amely nemzeti kulturánkra és létünkre tör, nem teljesítette kellő mértékben a kötelességét. A felekezeti türelmetlenség és a nemzetiségi faji érvényesülés törekvései azok, amikkel meg kell birkóznunk és most még hozzájön a szocializmus. E birkózásunkhoz a legnagyobb erőt a kultúra adja s a szocializmus ellen a tanítók hadserege győzhet csak. Sürgeti a tanítóképzés államosítását. Kétezer tanítónak nincs most meg a kvalifikációja, 600.000 gyermek nem jár iskolába. Ezek számára szükség

séges volna vagy háromszáz tanító. Nem illik a magyar népoktatáshoz, hogy a tanítók fizetését középkori módon terményekben adják ki. A költségvetést elfogadja. (Helyeslés jöbbről.)

Az elnök öt percze felfüggeszti az ülést.

A szünet után Várossy Gyula következik. (A Ház jóformán üres.) Tisztelt napidíjakat szedő üres Ház! (Nevetés.) Egy párbeszédet akar elmondani, amely a német császár és Wlassics közt folyt le. Még pedig így: „Kedves Wlassics, hogy van a kultúra?” „Fölséges császár, gyöngén.” „Hogyan, kedves Wlassics?” „Nincs pénz, fölséges császár.” „Lehetetlen, kedves Wlassics, minden művelt államnak kell annyi pénzének lenni a kultúrára, amennyi szükséges.” „Ugy van, felség, de ha van pénz, másra kell, sok a hadügyi költség.” „Arra is kell, kedves Wlassics, de nincs önöknek más forrásuk?” „Van, felség, de a czimekből csak három milliót szedtünk föl s az kellett a választásokra.” „Ön megelőzi, kedves Wlassics, néhány hónappal Rohonczyt.” „Ugy van, felség, én előtte járok.” „Hiszen önöknek nagy a budgetjük, kedves Wlassics, juthatna abból bővebben a nemzeti kultúrára.” „Nem lehet, felség, kell a kvóta fölemelésére.” „Mi az a kvóta, kedves Wlassics, „Tributum Ausztriának, felség.” „Ej-ej, kedves Wlassics, ön tréfál?”

Wlassics Gyula miniszter: Mondja meg legalább képviselő ur, hogy ez az egész felolvasás tréfa.

Várossy Gyula: Így hallottam.

Wlassics Gyula: Izetlen mese.

Várossy Gyula ezután hosszan beszél az oktatás ügyéről s két tanfelügyelőről mesél. Az egyiket, Rezey Szilviust, mikor már senkinek nem kellett, kinevezték tanfelügyelőnek. Ez a tanfelügyelő ur napról-napra iszik, sokat iszik, nagyon sokat és igen sokáig, egész reggelig iszik. A szónok ezt már írásban is tudatta a kultuszminiszterrel. Ez a tanfelügyelő ur reggelenkint cigánynyal kísérteti magát egyik korcsmából a másikba. Olykor hajnalanta azt hiszi magáról a tisztelt tanfelügyelő ur, hogy ő munkertész, az utcán járó asszony né pedig virág, amelyet locsolni kell! (Viharos derűtlenség.) És Rezey mégis tanfelügyelő Békésben. Ruzicska Kálmán, a zalamegyei tanfelügyelő királyi tanácsos, állandóan kéri az iskolákat és egész éjjel, egész nap a kártyasztalnál ül s még a tollnoka fizetését is elkártyázza. Az iskolákat úgy vizsgálja ez a tanfelügyelő, hogy a vasuti perronokra kirendeli a tanítókat és ott kihallgatja őket, a falvakba be sem teszi a lábát. Követeli ellenük a fegyelmi vizsgálatot. A költségvetést nem fogadja el.

A vitát holnap folytatják.

szabadságot kért tőlem. Sürgős családi ügyben kellett elmennie Lembergbe; egyenesen a vasúthoz hajtattott Poniklóról . . .

Kedves sógorasszony! Értheted, hogy nem vártam be Kéve urat, míg visszaérkezett Galiczia fővárosából. Azt hiszem, több magyarázat nem is kell sem neked, sem Bettinek, a menyasszonynak. Ezeket a sorokat már a pályaudvarról írom neked, és a Bettinek vettem itt háromszáz forintért egy Jagellók-korabeli arany brochet a tremblowai őszereztől. A legszebb orosz opálok vannak rajta, olyan, mint egy párányi góth oltár szinaranyból. Mondd meg Bettikének, hogy otthon még egy pár fülbevalót is veszek neki tizkarátos gyémántokkal, és ha sirni próbál, meghuzza a fülét az ő öreg bácsikája.

Lutz.

Ezt a levelet nézegette Betti, a halovány Betti és mi is látjuk hát, hogy a halál nem volt olyan erős, mint a hadügyminiszter. A halál nem tudta elvenni az Elza vőlegényét, de a Bettit elvette a hadügyminiszter. A hadügyminiszter legyőzte a halált. Bárcsak majd a muszkaháboruban is úgy lenne.

Azonban a halál nem hagyta magát megsem.

— Édes anyám, — mondta aznap este a halovány Betti — itt van a gyűrű, tegye maga

borítékba; én tőlem egy sor irást sem kap az az ember.

Lutzné és a kis Elza könyezve néztek a tányérjukra, de Bettinek kigyuladt az arca és szikrázott a szeme, szürkés, ragyogó szeme.

— Ne sirjatok — mondta haragosan, — ne sirjatok. Ti is azt hiszitek, hogy az elhagyott menyasszonyokat siratni kell, vagy mi . . . Ostobaság — mondta és hátraszegte a fejét — most látom, az emberek milyen meséket tudnak kigondolni . . .

A lámpa vörös ernyője alatt csufondáros suttogást követett el egy sötét árnyék: a halál.

— Vagyok olyan erős, mint a hadügyminiszter — suttogta a halál. És az éjjel csakugyan az édes anyja morphiomos üvegét kiitta a Lutz Betti.

Már aztán fehér narancsvirágkoszorója is volt neki mire hazajött a bácsi. És akkorra fehér selyemruhája is volt Bettikének és nem kellett neki a Jagellók-korabeli ékszer. Csak az Elzától fogadta el kezébe a száraz ericákat.

— Látod, te akartál egy finom urat mindenáron — zokogta a tuskés Lutz, az öreg bácsi.

— Nem, nem, — zokogta vissza a szegény Lutzné — te töretted a szobát ketté. . .

A Bettikét kivitték, a gyertyákat eloltották, a Lutzék történeteit már most nem kell bifurkálnunk.

Papp Daniel.

KÜLFÖLD.

A Reichsrath egybehívása. Bécsből táviratozzák: A miniszterelnökségtől az az utasítás érkezett ma a Reichsrath elnökségéhez, hogy a Reichsrathot márczius 10-dikére hívja egybe.

Oroszok és angolok. Pétervárról jelentik: Az angol alsóházban az Oroszországról legújabbán tett nyilatkozatokra vonatkozólag megjegyzi a „Novoje Vremja”: Csitárról és az afrikának angol uniformisba való bujtatásáról gondoskodni mindaddig nincs oka az angol kormánynak, amíg Oroszország iránt őszinte barátságos viszonyt tart fenn. India északnyugoti határáról való tulságos gondoskodás akaratlanul azt a feltevést kelti, hogy Londonban oly nemzetközi események bekövetkezését látják, melynek az orosz kormányt arra kényszeríthetnék, hogy szükség esetén Oroszország és Afganisztán közvetlen szomszédságára emlékeztessen. E szempontból a „Novoje Vremja” Carson beszédét nemcsak érdekesnek, hanem tanulságosnak is tartja.

Zola pöre.

(Távirati tudósítás.)

Az igazságügyi palota előtt a kíváncsiak ma az eső daczára nagyobb számban sereglettek össze, mint tegnap. A Place Dauphine-re néző rácsozat előtt már éjfél tájban óriási embercsoportot lehetett látni. Itt volt ma is, mint eddig, a jegy-börze. Ma a legnagyobb hausse uralkodott. Egy jegyért 50 frankot is kértek.

A Pont Neuf-on óriási közönség volt együtt Pellieux tábornok megérkezésekor a tömeg.

— Vive l'armée! A bas Zola! kiáltásokkal üdvözölte. Piquard ezredes, Zola, Esterházy őrnagy és Boulancy asszony tüntetés nélkül jutottak be a tárgyaló-terembe. A rendőrök számát újra megszáporították. Boisdéffre, Gonze és Delanne tábornokok délben jelentek meg.

A terem zsufolásig tele van. A nyugtalanság nagy. A tegnapi incidenseket élénken megbeszélik.

A terem ugyanazt a képet nyújtja, amelyet a tárgyalás első napjaiban mutatott. De a mai tárgyalást már nem is lehet törvényszéki tárgyalásnak nevezni. Ma tele van a terem hátsó része Zola-ellenes agitátorokkal és katonatisztekkel, akik Labori minden egyes felszólalása alkalmával püssze-géssel, hangos közbekialtással adtak nemtetszőknek kifejezést, természetesen anélkül, hogy az elnök a hallgatóságot eltávolította volna. A tábornokokat „Vive!”-kiáltásokkal üdvözölték benn a teremben is. Az első padokban ugyanaz az intelligens hallgatóság ül, amely az első naptól fogva lesi a per menetét. Nagyszámu hölgyet, főleg ügyvédek nejeit láthatni itt, köztük van Zola neje is. A terem hátsó részében még verekedés is kezdődött, amelyet azonban az őrség meggátolt.

A közönség közt van Henry orleansi herczeg is, a ki már többször megkísérelte, hogy a terembe bejusson, ami azonban mind a mai napig nem sikerült neki. Ott van Coqueliz, a híres színész is. A közönség azonban egész mással van elfoglalva, úgy, hogy a kíváncsi-ságnak semmi nyomát sem vehetni észre; ugyszólván senki sem érdeklődik a hallgatóság közt trónkövetelővel.

A vezérkar főnöke.

Közvetlenül a törvényszék megjelenése előtt belép Boisdéffre a vezérkar főnöke, mire az egész terem csakugy visszhangzik a kardcsörömpöléstől, a sarkantyupengéktől, mert az összes tisztek felugranak helyeikről, hogy a vezérkar főnöke előtt tisztelegjenek.

A közönség élénk vive l'armée kiáltásokkal üdvözli Boisdeffre-t, aki az első tanupadon foglal helyet. A tanupadon különben majdnem csupa katona ül. Ott van *Maurel* ezredes, *Paty du Clam*, *Esterházy* őrnagy, *Pellieux* tábornok és *Gonze* tábornok. 11 óra 55 perczkor megkezdődik a kihallgatás.

Az elnök parancsot ad, hogy Boisdeffre tábornok jelenjék meg. (Mozgás. Általános feszültség.)

A tábornok megjelenik. Egyenruhát visel.

Elnök: Tábornokom! Itt tegnap olyan incidens történt, amelyet nem vártunk. Az az óhajítás nyilvánult, hogy ön újból kihallgattassék és a bíróság engedelmességet ennek a kívánásának.

Elnök felolvassa azután *Pellieux* szavait gyorsirási feljegyzések szerint.

A gyorsirói feljegyzések szerint *Pellieux* tábornok tegnap a következőket mondotta:

Mikor *Castelan* interpellációját megtette, *Dreyfus* exkapitány bűnössége abszolút bizonyossággal be lett bizonyítva. Ezt a bizonyítékot én láttam és néhány megjegyzést akarok róla tenni. Ez a bizonyíték olyan irat volt, amelynek származása iránt semmiféle kétség fenn nem foroghatott. Ebben a levélben az állott, hogy a *Dreyfus*-ügyben interpellációt fognak a kamarában a hadügyminiszterhez intézni. Ne mondjanak egy szót sem arról a viszonyról, amelyben ezzel a zsidóval állottunk. Alatta egy kevésbé ismert név állott. E levélhez egy névjegy volt csatolva, amelynek hátlapján lényegtelen találkozó volt megbeszélve. A névjegyben ugyanaz a név volt látható, amely a levélben állott. Ez az igazság. Ezt a nyilatkozatot akartam önök előtt tenni katonai becsületszavamra.

Elnök Boisdeffre-hez: Mi megjegyezni valója van önnek?

Boisdeffre: *Pellieux* tábornok vallomását minden pontban megerősítem, úgy annak helyességét, mint hitelességét illetőleg. (Tartós mozgás.) Nincs azonban jogom hozzá, hogy ehhez a nyilatkozatomhoz valamit hozzátegyek.

A tábornok ekkor az esküdtek felé fordul és így szól:

Esküdt uraim! Itt önök a nemzet, önök képviselik azt. Ha a nemzetnek nincs bizalma hadseregének vezetői iránt, mondják meg önök! Készek vagyunk másnak engedni át felelősségünk gondjait. Esküdt uraim, önök, akik a nemzetet képviselik, nyilatkoznak. Csak önöknek kell beszélniök. (Tartós mozgás. Felkiáltások: Helyes! Eljen a hadsereg! Tetszésaj, amely megújul, mikor Boisdeffre tábornok a bírósági korlátot elhagyja.)

Ön nem fog kérdezni.

Labori: Kérdéseket óhajtanék Boisdeffre tábornokhoz intézni!

Elnök (hevesen): Önnek most nincs szava!

Labori: Követelem, hogy a tanuhoz kérdéseket intézhessenek.

Elnök: Ezt nem engedem meg. Lépjen elő Esterházy őrnagy.

Labori: Én beszélni kívánok. Nekem meg van az a jogom, hogy minden egyes tanuhoz kérdéseket intézhessenek.

Elnök: De én meg nem engedem beszélni. Itt csak egy incidensről van szó, amely már el van intézve. Híjják be Esterházy őrnagyot!

Labori: Elnök ur tehát megvonja tőlem a szót. Meg fogom tenni írásbeli indítványaimat.

Elnök: Most már más tanu következik. Indítványait majd megteheti később.

Labori: Tiltakozom ez eljárás ellen.

Elnök: Kihallgatjuk Esterházy őrnagy tanut.

Jöjjön elő Esterházy!

A huissier behívja Esterházyt, aki a közönség általános érdeklődésétől kísérve lép a tanukorlát elé. Léptei nehezkések. Arcza halvány. Fejét kissé lehorgasztja. Kalapját kezében tartva áll meg a bírák előtt.

Elnök megkérdi a nationale-ját.

— Hány éves?

— 50 éves vagyok, — feleli Esterházy hangosan.

— Hol lakik?

— 27 Rue de Bienfaisance.

— Tegye le az esküt.

— Szabad-e előbb egy nyilatkozatot tennem?

— Nem. Csak az eskü letétele után.

Elnök (Laborihoz fordulva): Mily kérdéseket óhajít a tanuhoz intézni?

Labori: Most indítványaimon dolgozom!

Elnök: Jó, akkor majd magam kérdezek. (Esterházyhoz fordulva): Azt mondták, hogy ön a bordereau szerzője. Mi megjegyezni valója van erre?

Esterházy: Mindenekelőtt egy nyilatkozatot kell tennem, (Mozgás.) Esküdt uraim! Anélkül, hogy valamely bizonyítéknak még csak árnyékát is szolgáltatva volna, azzal vádolt ez a nyomorult *Dreyfus Mathieu*, hogy fivérének bűnét én követtem el.

Tisztársaim ítéltek felettem és felmentettek.

Ma mint tanut idéznek ide, hogy még egyszer vádoljanak engem, aki tanácsadó nélkül vagyok és nincs ügyvéd a védelmemre. Kész vagyok minden kérdésre felelni, amelyeket önöknek, esküdt uraim, hozzám intézni tesztek, de ami ezeket az embereket illeti, (Zola és ügyvéde felé fordul) nekik nem felelek!

Elnök (Laborihoz): Akar kérdéseket intézni Esterházy őrnagyhoz?

Labori: Most indítványaimon dolgozom. Csak akkor teszem meg kérdéseimet, amikor a bíróság határozott indítványaim felett.

Elnök: Tegye meg az indítványait azonnal, mert különben egyáltalán nem teszi meg! (Zaj.)

Labori: Most nincs több mondani valóm, de tiltakozom ez ellen az eljárás ellen.

Elnök (Esterházyhoz): Foglaljon tehát helyet. Esterházy általános tetszés közepett visszavonul a terem hátsó részébe.

Nincs tanu.

Az elnök hivatja a következő tanut.

A huissier azonban hiába hívja fel a következő tanukat. Senki sem felel. A huissier jelenti a bíróságnak, hogy a tanuk szobájában senki sincs többé.

Ekkor egy hang hallatszik fel a teremből — a *Pellieux* tábornoké:

— Elnök ur, megengedi, hogy a korlát elé álljak? Itt van egy névjegy, amelyet átadok a bíróságnak. „Bouton” név van rajta. Nem ismertem ezt az embert. Ugy látszik, Bertulus vizsgálóbíró kihallgatta, mert panaszt tett, hogy pénzigérettel kecsegtették. Ha ki akarja hallgatni, azt üzeni általam, hogy rendelkezésére áll a bíróságnak.

Szünet verekedéssel.

Az elnök nem felel és félbeszakítja az ülést, hogy időt engedjen a védőnek indítványai kidolgozására. A teremben nagy a nyugtalanság. A szünet alatt Zola és ügyvédei élénk taglejtések között vitatkoznak. Ugy látszik, arról tanácskoznak, milyen magatartást tanúsítsanak az elnökkel szemben, aki meg akarja gátolni, hogy a tárgyalás hosszabb ideig tartson. A teremben zajosan vitatkoznak. Leirhatatlan a zűrzavar. Mindenki véleményét nyilvánít. Valaki azt mondja, hogy ezt manna militari befejezett pernek lehetne nevezni.

A szünet alatt *Pellieux* tiszteletére a Harlay-csarnokban teljes öt perczig tartó impozáns tüntetést rendeztek. A jelenlevő közönség és egy csomó ügyvéd körülvette a tábornokot és zajos „Eljen a hadsereg!-kiáltással üdvözölték.

Pellieux a tüntetésre megindulva azt válaszolta:

— Nem válaszolhatok egyebet, mint azt: „Eljen Franciaország!”

Egy embert, aki Zolát élte, megverték úgy, hogy a tanuk szobájába kellett menekülni. A folyosón összeszólalkozás történt egy rendőrbiztos és *Montebello* herceg közt, aki a hadsereget élte. A rendőrbiztos rászólt a hercegre, hogy menjen ki, ha tüntetni akar, mire a herceg azt felelte:

— Senki sem gátolhatja meg, hogy megindultságomnak és bosszankodásomnak kifejezést adjak!

Labori, az indítványozó.

Másfél órai szünet után újból megnyitják az ülést.

Labori előterjeszti indítványait. Tekintettel arra, hogy az elnök vonakodik megengedni, hogy kérdést intézzen Boisdeffre tábornokhoz, bár nem is ismeri a kérdést, tiltakozik az ellen a jog megvonása ellen, hogy a védelemről megtagadják a szót. Követeli végül Boisdeffre, *Pellieux* és Esterházy felhívását.

A főügyész emlékeztet arra, hogy ő azt követelte, ne szóljanak a *Dreyfus*-ügyről. A többi a bíróságra bizza.

Labori: A tábornokok azért jönnek ide, hogy egyenruhájukban, rendjeleikkel díszítve plaidoyert mondjanak. (Tiltakozás.) Szemünkre vetik, hogy a revíziót akarjuk előidézni. A tábornokok azok, akik ellenrevíziót csinálnak. Esterházyt — teszi hozzá — felmentették: Viseljék érte bírái a felelősséget. (Zürzavaros lármá.)

Labori szól ezután arról az emberről, aki az Ördögzigeten szenved s aki éppen ezért nem érdekli azokat, akik ott a háttérben zajonganak. Azzal végzi, hogy óva inti a bíróságot, tegye túl magát a közönség zajongásán, amely nem tudja miért tüntet. (Közbekiáltások) Ne ügyeljenek esküdt uraim — ugymond — egy félrevezetett ország izalmára. Gondolják meg, hogy talán történelmünk fordulópontján állunk és hogy határozatuknak olyan következményei lehetnek, amelyeket ma még senki sem mérhet meg. (Folytonos zaj.)

A bíróság visszavonul tanácskozásra.

Mikor az ülést újból megnyitják, az elnök felolvassa a határozatot, amely szerint a bíróság kijelenti, hogy az elnök joggal tagadta meg a védőtől a szót, amikor ez Boisdeffre és *Pellieux* tábornokokat a *Dreyfus*-ügyről akarta megkérdezni. A határozat kimondja, hogy Esterházyt akkor hívják fel ismét, ha szükséges lesz reá.

A védők követelik, hogy hallgassák ki *Boulancy* asszonyt és nyujtsanak neki védelmet, mert nem érzi magát biztonságban.

A főügyész így szól: *Boulancy* asszony ugyanabban a védelemben fog részesülni, mint a többiek valamennyien. Bátran elhívathatják.

A védő bejelenti, hogy *Boulancy* asszony csak holnap fog megjelenni.

Piquard, akit ismét felhívják, a védelem kérdésére válaszolva, azt mondja, hogy abban a pillanatban, amikor Esterházy gyanússá kezdett válni, a hadügyminiszteriumhoz egy okmány érkezett, amely alkalmas lehetett tisztázására. Ezt az okiratot hamisítottnak lehet tekinteni. Ez az az okmány, melyről tegnap *Pellieux* tábornok szólt.

Gonze tábornok, akit ismét felszólítanak, megerősíti, hogy az az okirat, melyről *Pellieux* beszélt, valódi. Többet — ugymond — nem mondhatok.

A néma Esterházy.

Esterházy őrnagyot megint a korlát elé hívják. (Mozgás.)

Labori két vagy három kérdést tesz, amelyekre Esterházy mindig azt mondja, hogy nem fog válaszolni.

A terem háttérében levők teljes erejükből tapsolnak.

Labori azt mondja, hogy most értesül, hogy a terem belsejébe csak az juthat be, aki mint tiszt igazolja magát. (Zaj.)

Ezután *Clémenceau* intéz több kérdést Esterházyhoz, aki azonban a tanuk korlátjáról támaszkodva, hallgat.

Igy a többiek közt kérdést intéz Esterházyhoz *Boulancynéval* való összeköttetéséről és hozzá intézett leveleiről.

Esterházy sápadtan, némán áll, hátat fordít Zolának és az ügyvédeknek és az esküdtek felé tekint.

Az izgatottság a teremben leirhatatlan. Esterházy halkán, idegesen dobol a lábával, arcán az elfojtott harag tükröződik vissza.

Clémenceau, aki nem kevesebb, mint száz kérdést intézett Esterházyhoz, anélkül, hogy egyetlen egyre is választ kapott volna, azt mondja, hogy elérkezett a kérdés utolsó csoportjához és azt kérdezi Esterházytól, hogy összeköttetésben állott-e Schwarzkoppen német katonai attaséval?

Az elnök közbevág és azt mondja, hogy ez a kérdés külügyeket érint, minélőgva nem engedheti azt meg.

Ciémenceau: Miért nem, ha arról van szó, hogy megtudjuk az igazságot?

Elnök: Azért nem, mert van magasabb dolog is: a hadsereg bősülete és az ország biztonsága. (Viharos tetszés.)

A közönségből közbekiált valaki:

Vonja meg tőle a szót!

Az elnök a közbekiáltót eltávolíttatja a teremből.

Esterházy eltávozik a tanak helyéről, *anélkül, hogy egy szót szólott volna.*

Apró tanuk.

Következik **Autant** kihallgatása, aki azt mondja, hogy Esterházy a hadi törvényszék előtt öngyilkosságot akart elkövetni.

Ezután **Jules Huret**-t, a „Figaro” munkatársát hallgatják ki.

Utána **Guerrier** és **Weil** tábornokok jelennek meg mint tanuk.

Elnök megtagadja kihallgatásukat, mert nincsenek rendesen megidézve.

Erre a tárgyalást berekesztik. Még 5—6 tanu kihallgatása van hátra.

Éljen a hadsereg!

A tárgyalás bevégezte után grandiosus tüntetések folytak le.

Esterházyt és Pellieux-t a tömeg úgy ünnepelte, mintha diadalmas csatából érkeztek volna haza!

Egy aggastyán sirva borult Esterházy nyakába és jó ideig tartotta átölelve.

Pellieux mindenkinek, aki csak közelébe tudott férközni, kezét nyújtotta. **Pellieux** tábornok az egész ünneplés alatt úgy sirt örömben, mint egy gyermek.

Aki nem akart a tüntetőkkel tartani, azt tetteleg inzultáltak és azzal fenyegették, hogy a vízbe dobják őket.

Zola minden akadály nélkül haza tudott bajtarni, mert a tömeg másfelé volt elfoglalva.

Minisztertanács a Dreyfus-ügyben.

A Zola-pör tegnapi tárgyalása folyamán előfordult incidens következtében a miniszterek tegnap este Faure elnökkel megjelentek, hogy vele a Pellieux tábornok vallomásai által előidézett helyzetről tanácskozzanak. Az értekezlet egy fél óráig tartott. A határozatot titokban tartják.

TÁVIRATOK.

Angolország fél.

London, február 18. Az orosz hajóknak a török tengerszorosokon való áthajózásáról érkező hírek mind jobban és jobban a *tengerszorosok ügyében kötött szerződésre tereli az angolok figyelmét.* Az igaz ugyan, hogy az oroszok nem hadihajóval akarnak a Dardanellákon és a Bosporuson keresztül menni Vladivostok felé, de mégis annyi ügy, hadiszer és katonai legénység lesz a hajókon, hogy ez *Angolországot kissé aggodalomba ejti.* A *Morning Post* egész határozottan veszélyesnek mondja Angolországra az orosz hajóknak a Fekete-tengerből való távozását és kijelenti, hogy itt nemzetközi ügyről van szó, amennyiben a hatalmak közt a tengerszorosok ügyében egy, 1878-ban megerősített szerződés áll fenn. A *Morning Post* végül megjegyzi, hogy *Oroszország, úgy látszik, nem nagy sulyt helyez az európai koncert további fennállítására.*

A német hadügyi költségvetés.

Berlin, február 18. A birodalmi gyűlés mai ülésén megkezdte a hadügyi költségvetés tárgyalását. **Bebel** képviselő a katonákkal való rossz bá-

násmód miatt panaszkodik és a svajczi miliczrendszer behozatalát ajánlja.

Gossler hadügyminiszter megzafolja az előtte szóló fejtegetéseit. A miliczrendszer Németországban lehetetlen behozni, mivel azonnali hadműveletekre alkalmatlan. Hosszabb vita után a tárgyalás folytatását elhalasztották.

A holnapi ülés napirendjén a postahajójáratok subventionálása van.

Az új norvég miniszterium.

Krisztiania, február 18. Az új miniszterium véglegesen a következő módon alakult meg:

Steen elnökség,

Quam igazságügy,

Wexelsen vallásügy,

Holst hadügy,

Löevland munkaügy,

Sunde pénzügy,

Thielesen belügy,

Blehr stockholmi államminiszter,

Nysom és **Loechen** stockholmi államtanácsosok.

A német császár az orosz nagykövetnél.

Berlin, február 18. **Vilmas** császár ma váratlanul, bejelentés nélkül jelent meg az orosz nagykövetnél és három óra hosszat beszélgetett vele. — Gróf **Werder** volt pétervári német nagykövetet, akit az orosz császár Pétervárra hivatott, elutazása előtt ma fogadta a német császár.

Harc a kenyérért.

Palermo, február 18. *Troinában* ma tüntetés volt, amelyben körülbelül 300 főnyi tömeg vett részt, köztük néhány asszony és gyermek is. A tüntetők segélyt kértek. A tömegben többen *fejsekkel, botokkal és pisztolyokkal voltak fölfegyverkezve.* A rendőrség felszólította a tüntetőket, hogy oszoljanak szét, de azok nem engedelmeskedtek. Erre katonaság vonult ki. *A zavarók kövekkel dobálták a katonaságot és rájuk lőttek. A katonaság erre sortűzet adott. Két paraszt halva maradt a helyszínén.* Egy hadnagy, egy rendőrtisztviselő és négy katona megsebesült.

Francozia-orosz barátkozás.

Páris, február 18. **Faure** köztársasági elnök ma délután a szokásos szertartással fogadta **Uruszov** herceget, az új orosz nagykövetet, ki megbízó levelét nyújtotta át. **Uruszov** herceg beszédében azt mondta, hogy a császár azt parancsolta neki, hogy figyelmét főképp a *Francoziaország és Oroszország közt fennálló és mindkét barátságos és szövetséges nemzetnek nagy javára való kitünő viszony fenntartására fordítsa.* **Faure** elnök azt válaszolta, hogy ő époly nagyra becsüli a kölcsönös előnyeit ennek az őszinte, bensős és szívélyes ententának, amelyben ő, épúgy mint a császári kormány az *általános béke biztosítékát s a két szövetséges és baráti viszonyban álló nemzet boldogulásának biztos zálogát látja.*

HIREK.

A királyné helyettesítője.

Megelőnkült a budai királyi várak, czimeres hintók robognak a máskor oly csendes, néptelen utcákon — és készül az udvar a holnapi bálra, amelyen **Mária Jozefa** főhercegnő fogja helyettesíteni a királynét.

Ottó főherceg neje, **György** szász királyi herceg leánya, már megjelenésével is magára vonja a figyelmet s ahol még eddig **Mária Jozefa** főherceggasszony lakott, mindenütt rendkívül népszerű volt.

Mint egészen fiatal menyecske Klagenfurtban lakott, ahol valósággal imádták a főherceggasszonyt.

A Viktring felé vezető országút mentén, árnyas kertben fekvő ódon palotában lakott a főhercegi pár és míg **Ottó** főherceg idejének javát a katonai szolgálat, meg a vadászkirándulások veték igénybe, addig **Mária Jozefa** a természet szépségei-

bén és a jótékonyág gyakorlásában keresett szórakozást.

Nyaranta már kora reggel fölke't és nagy sélákra indult gyalog a Lend csatorna mentén, ahol százados gesztenyefákból álló árnyas fasor visz a wörthi tóra nyíló **Loretto** kastélyig.

A főhercegnő rendesen olyan sebesen ment, hogy főudvarmesternője alig ért nyomába, akárhányszor nevetre jegyezte meg ilyenkor a főhercegnő, hogy mikor még serdülő lány volt, apja sokszor mondta, hogy jobban és kitartóbban *masiroz*, mint akár melyik német infanterista.

Mária Jozefa főhercegnő rendkívül nyájas modoru. Nincs benne se gőg, se szeszély, környezete valósággal imádjá. A föntemlített reggeli sétánál akárhányszor megtörtént, hogy a *Militärschwimmschule*-nak nevezett fürdő női uszodájában főudvarmesternőjével s több klagenfurti előkelő, de sőt polgári nőkkel is megfürdött. A főhercegnő pompás uszó, és szeret minden vízi sportot. Szép alkonyestéken akárhányszor csolnakra ült s maga vezetett a wörthi tón föl **Krumpendorfig** vagy **Pört-schachig**.

Télen élénk részt vett a klagenfurti társas életben s az ottani népkonyha-egyesületnek is tagja volt. Az ételkiosztásnál épen csak úgy volt minden héten *soros*, mint a többi hölgy, azzal a különbséggel csupán, hogy rendesen két segéd volt mellé osztva, akik a levest és főzeléket a szegények tányrába merték. Ezek a segédek többnyire a karinthiai arisztokrácia fiatal leányaiából kerültek ki.

A népkonyhában gyakran kitudakolta egyik-másik szegény ember közlelbbi sorsát s a nagy nyomorban lévőket rendesen pénzegegyben is részesítette. Voltak *bázi szegényei* nagy számban, akik a főhercegi palotában hetenkint egyszer ebédet és pénzbéli segélyt kaptak.

A főhercegi konyhába bejáratos volt egy zöldeséges kőfa, akit az egész városban csak **Ratsch Trezl**-nek neveztek, mert mindenkinek a sorsáról tudott beszélni.

A maitre de cuisine különben nagyon szerette a vidám, kedélyes asszonyt és valóságos helyi közlönnye volt a főhercegi cselédségnek.

Egy alkalommal történt, hogy a **Trezl** nagyon szomoruan állított be a konyhába. Lerakta a pórét, meg a karfiolt, a sárgarépat, meg a zellert — de nem kezdte rá, hogy:

— A **Goes** grófnéknál így, meg a báró **Longo**knál úgy...

A szakács faggatásaira végre kivallotta, hogy nagy az ő szomorúsága, mert az öcscsét, aki falun a kis holmiját, a **Keaschnit**, meg az anyjuk tehénkéjét ellátta, besorozták és be is rukkolt már *öszre zu die Belgier*.

Ez volt akkor Karinthia háziérede.

Hogy, hogy nem, a **Trezl** szomorúságát megtudta a főhercegnő, szóló **Ottó** főhercegnek és a zöldeséges kőfa öcscsét, aki egyedüli támasza volt öreg anyjuknak, otthon hagyták, hogy vigyázzon a bogárhátú kis kunyhóra ott a reinitzi öböl tájékán és őrizze a tehénkét fehérhegyű nyírfákkal benőtt lankákon, fujva furulyáján a nótát, hogy:

Der Weg is' so roanig

Und es soanig

Wo mei' Dirnd' wohnt...

A farsangi évadban rendes vendége volt **Mária Jozefa** főhercegnő az ottani főurak: **Orsini-Rosenberg**ek, **Függer-Babenhausen**ok, **Go**sok, **Czichelburg**ok és **Westerholt-Gyzenberg**ek estélyeinek.

Az egész város szomorodott, mikor **Ottó** főherceget **Brünnbe**, majd **Sopronba** helyezték át.

Utóbbi helyen épen olyan népszerű volt **Mária Jozefa** főhercegnő, mint Karinthia kies vidékén, csendes kis fővárosában.

Jótékonyágáról itt sem győztek eleget beszélni és itt alapította a gyógyíthatatlan nyomorékok menházát, mely egyike a legemberbarátiabb intézményeknek.

Mária Jozefa főhercegnő a szombati udvart bálón először fogja nálunk helyettesíteni a királynét és elmegy majd gróf **Karácsonyi Jenő** báljára is — amelyről már eddig mesés híreket közpörtálnak.

Már az eddigi költségek 50.000 forintra rugnak és gróf Karácsonyi Jenő és neje Andrássy Karolina grófnő — néhai Andrássy Manó leánya — oly fényvel és díszszel fogják itt fogadni a királyt és az uralkodóház többi tagját, aminő fény mostanában alig volt magyar zászlós ur hazánál.

Érdekes a kis átalag schwechati sör, a prágai sonka, amit egyenesen a király számára rendeltek, miután ő Felsége tudvalevőleg már évek óta nem vacsorál meleg ételt.

Mária Jozefa főhercegnő egy idő óta szorgalmasan tanul magyarul. A szelidlelkű, jótékony főhercegnő bizonyára kedves otthont találna nálunk — s éppen úgy örömmel látná őt a magyar főváros, mint állandó lakót, mint látja most, hogy vendésképen a magyarok imádozt nagyasszonyának, Erzsébet királynénak képviselőjében jött hozzánk.

— **Stefánia állapota.** *Stefánia* özvegy trónörökösne állapotában — mint *Bécsből* jelentik — minden komplikáció veszélye teljesen megszűnt. A láz és a köhögés csökkent, de ő Fensége még nagyon bágyadt.

— **A beteg Klementina.** *Bécsből* jelentik: A *Klementina* szász-kóburg-góthai hercegnő állapotáról ma délelőtt kiadott orvosi jelentés szerint a hercegnő az elmúlt éjjel keveset aludt, a mellhártyagyulladás szűnőfélben van és a tüdőgyulladás is lassan javul. A beteg ereje kielégítő.

— **Fülöp kóburgi herceg párba.** *Bécsből* kapjuk a *N. Fr. Pr.* útján a következő hírt: Ma délelőtt 9 órakor *Fülöp* szász-kóburg-góthai herceg rendkívül súlyos feltételek mellett vívott párba *Mattachich-Keglevics* főhadnaggyal a lovassági tiszteknek Ungar-Gasse-ban levő lovagló-iskolájában. *Először pisztolyra, azután kardra állottak ki a felek.* Kétszeri golyóváltás után, amelynél a főhadnagy a levegőbe lőtt, ellenben a herceg hosszan célzott, de nem talált, a kardpárba következett. Feltétel az volt, hogy a végkimerülésig folytatják a párba, amely néhány pernyi tusa után a herceg sebesülésével ért véget. *Fülöp* herceg a jobb karján kapott egy vágást, melylyel a küzdelmet tovább nem folytathatta. A sebesülés különben nem nagyon jelentékeny. A herceg segédei báró *Fejérváry* Géza honvédelmi miniszter és gróf *Wurmbrandt* altábornagy voltak, a főhadnagyi két ezredbeli kollégája.

— **Mária Jozefa főhercegnő látogatásai.** *Mária Jozefa* főhercegnő tegnap délután meglátogatta a katolikus munkások védőegyesületének a Bakács-tér 10. szám alatt levő helyiségét. Az egyesületnek, amely csak egy év óta áll fenn, a főhercegnő a védőasszonya. Két órakor érkezett meg a főhercegnő az egyesületbe és gróf *Zichy* Nándorné üdvözlő szavai után örömet fejezte ki, hogy ezt az egyesületet láthatja. Erre a munkásleányok sorfala között az egyesület nagytermébe ment, ahol *Zichy* Livia grófnő bemutatatta a főhercegnőnek az előjárókat és védőnököket, akiknek mindegyikéhez volt néhány jószágos szava. Majd egy munkásleány köszönetet mondott, hogy a fővédnökséget elfogadta, egy másik szép virágbokréta nyújtott át, amit a főhercegnő asszony igen kegyesen fogadott. A munkásleányok karéneke után megtekintette az összes helyiségeket megdicsérte a tisztaságot és gyakorlati berendezést és elismerését fejezte ki *Pálffy Károlyi* Geraldina grófné és leánya *Pálffy* Anna grófnő nagylelkűsége és áldozatkész-sége fölött. Végre a konyhát tekintette meg a jókedvű megjegyzéseket tett az épen feltalált gulyás-adagokra. A félóránál tovább tartó látogatás után a főhercegnő kíséretével lelkes éljenzések között elhajtott. Ma *Strelisky* cs. és kir. udvari fényképésznél volt *Mária Jozefa* főhercegnő. Itt többféle toilletben levétette magát és elismerését fejezte ki a műterem berendezése fölött.

— **Uj magyar bárók.** Politikai körökben beszélnek, hogy *Hegedűs* Sándor, *Beretrás* Endre és *Herczog* Péter legközelebb bárói rangra emeltetnek.

— Károly király és a magyar újságírók.

A román királyi pár budapesti látogatása idejéből most, hónapokkal később, egy nagyon érdekes hírről kell még beszámolnunk. Kevesen tudtak róla, nem is végződött úgy, hogy a nyilvánosság elé kerülhetett volna, de nekünk föltétlenül megbízható forrás bocsájtotta rendelkezésünkre. Arról van szó, hogy *Károly* király, közvetlenül elutazása előtt, magához hívatta *Bals* Sándor budapesti román konzult és közölte vele, hogy a magyar zurnalisztika néhány képviselőjét is ki szeretné tüntetni, amire nézve a konzul előterjesztéseit sürgősen elvárja Bukarestbe. A királyi pár aztán hazautazott és *Bals* konzul egy ismerős magyar író tanácsát kérte, hogy kiket ajánljon királynak kitüntetésre. Az előterjesztés még másnap elment Bukarestbe. A konzul *Jókai* Mórt, *Falk* Miksát s a két újságíró-egyesület elnökét terjesztette fel kitüntetésre. De még ugyanazon a napon táviratot kapott a budapesti román konzul, hogy a Felség több újságírónak szánt kitüntetését s ennél fogva a lista kiegészítését kívánja. *Bals* ekkor még hat előkelő újságíró nevét terjesztette fel. — Időközben történt, hogy a román minisztertanács foglalkozott a kitüntetések ügyével s a román sajtó különösen a *Jeszenszky* Sándornak szánt kitüntetését a legvehemensebben megtámadta. Így történt, hogy a minisztertanács *Károly* királyt lebeszélte a magyar újságírók kitüntetéséről, nehogy ez is rossz vért csináljon a máris kelletén túl izgatott Bukarestben.

— **Személyi hírek.** *Rómából* jelentik, hogy *Milena* fejedelemszony, *Xenia* és *Vera* hercegnők, valamint *Péter* montenegrói herceg a nápolyi herceggel és hercegnővel ma délután oda érkeztek. A pályaudvaron a király és királyné, valamint a hatóságok fejei és nagy néptömeg üdvözölte a fejedelmi vendégeket. — *Temesvárról* táviratozzák, hogy *Schwitzer* altábornagy, a hetedik hadtest új parancsnoka, ma oda érkezett és részt vett a távozó *Waldstätten* tábornaggyal tiszteletére rendezett bucsuebédén, amelyen a polgári hatóságok fejei is megjelentek.

— **A kormányzó látogatásai és utazásai.** *Fiume* levelezőnk táviratozza: Dr. *Nikolich* Vladimir, Modrus-Fiumemegye főispánja, tegnap meglátogatta gróf *Szapáry* kormányzót. A látogatást a kormányzó *Susakon* viszonzta. A kormányzó, aki ma este Budapestre utazott, tegnap volt a Citaonicza horvát kaszinó bálján s ugyanezen tegnap a kormányzó ebédet adott *Nikolich* főispán tiszteletére. Az ebédén sok horvát vezetőegység is jelen volt.

— **Az öngyilkos alispán temetése.** *Máramaros-Szigetről* táviratozzák, hogy *Kutka* alispán, ma délután temették el. Nagy gyászoló közönség kísérte utolsó útján a szeretett alispánt. A koszorukat két külön gyászkosci vitte. A temetés jeje alatt valamennyi üzlet zárva volt. A koporsót a gyászkoscsira a megye hat főszolgabírója tette rá.

— **A debreczeni kisbögös az udvari bálon.** *Rigó* Jancsi boldogsága csak illanó szappanbuborék ahhoz a boldogsághoz képest, mely *Dajna-Balog* Bandi, a debreczeni híres kisbögös keblét duzzasztja. Gróf *Apponyi* Lajos magyar királyi udvarnaggyal ugyanis táviratoztattott *Berkés* cigányprimással *Dajna* Balog Bandinak, hogy öltözzön átülát és a kisbögőjével együtt ránduljon Budapestre, mert *Játszania* kell az udvari bálon. *Dajna* Balog Bandi majd a levegőbe röpült örömeiben, mikor elővasta a táviratot. Az apró, tömzsi ember, aki dupla talpu cipőben sem magasabb a kisbögőjénél, mintha megnyult volna egy fejjel és mikor megértette a táviratból, hogy őt az udvari bálba kívánják, eszeveszetten rohant a primásához:

— *Te roma cigány! Nem mehetek el a Kis pipába, mert a király házsmestere az udvari bálba invitált, csak meg ne fázunk a hidegbe . . .*

— **Kézfogók.** Dr. *Tánczos* Miklós Csibakházán eljegyezte *Mertz* Margit kisasszonyt. — *Weisz* Emil eljegyezte *Rosenzweig* Teréz kisasszonyt, öz-

vegy *Rosenzweig* Julia leányát. — *Muhoray* Elek eljegyezte *Jász-Álsó-Szent-Györgyön* *Mácsay* Irénke kisasszonyt. — Dr. *Braun* Adolf, jónévű fővárosi ügyvéd ma tartotta kézfogóját *Schlesinger* Irma kisasszonynyal.

— **A király és a szociálisták.** A szabolcs-megyei félvezetett nép gyermekleg hiszékenysége nek igazán meglátó bizonyítékáról veszünk hírt. *Kis-Várda* közelében kocsizott egy ur Nyiregyháza felé. Öreg fuvaros ült a bakon, aki egyszerre csak hátraszól:

— Ugyan, nem tudja az ur, hogy a fölkeléshez mit szól a mi jó, öreg királyunk?

— Fáj a szívemnek, hogy így izgálgáknak. A vén fuvaros a fejét rázta:

— Ühüm, Mit beszél az ur, hiszen ő Felsége is velünk tart, csak azt várja, hogy legyűrjük az urakat. Pecsétes levél is érkezett már onnan felülről . . .

— Honnan . . . ?

— Pestről, a palotából.

— Sok palota van ám Pesten.

— Már pedig az a levél valami nagy palotából érkezett.

— Láttá kend?

— Én nem láttam, de látta *Szemka* János.

— Ki az a *Szemka* János?

— A kiokosító. Mert mikor szavalni kezdett ez az ember, megkérdeztük tőle, ha aztán fölkelünk, velünk tart-e a király, azt felelte, hogy az újságok is írják, hogy a király mindig kérdezi, hát a fölkelésről mi hír?

Igy bolondítják a népet, amely, mint ez az esetpéldáz, az még ezen nagy eltévelyedésében is alattvalói hűséggel gondol a királyra és félve kérdezi magában, hogy a tettehez mit szól a jó, öreg király.

— **Horn-Horti.** *Horn* Valér, Alsó-Tátrafüred gyógyfürdő igazgatója, nevét belügyminiszteri engedéllyel *Horti*-ra változtatta. Az igazgató, mint hozzánk intézett levelében mondja, ezzel tiszta hazafiságát akarta külsőleg is kifejezni.

— **A „Maine” katasztrófája.** A Newyork előtt a levegőbe röpült *Maine* hajó katasztrófája a spanyolok ellen való izgatásokra ad alkalmat. Azt híresztelik, hogy a spanyolok merényletet követtek el a *Maine* ellen, de szerencsére ezek a híresztelések nem találnak hitelre. *Newyork*-ból azt táviratozzák, hogy a *Maine* gözösnék *Kaywestbe* érkezett tisztjei és legénysége azt mondja, hogy a hajó fölrobbanását nem külső hatás okozta. — *Londonból* a következőket jelentik: Ma délután itt nagy izgatottságot keltettek a *Kaywestből* érkezett ama hírek, hogy a buvárok a *Maine* fenekén perkuszió által okozott 8 hüvelyknyi léket fedeztek volna fel. Az izgatottságot azonban lecsillapította a Washingtonból érkezett távirat, mely szerint a hírek a tengerészeti osztályban egyáltalában nem adnak hitelt. — *Havannából* azt táviratozzák, hogy a *Maine* katasztrófájának áldozatait ma délelőtt temették el ünneppel, a spanyol polgári és katonai hatóságok képviselőinek részvételével. A spanyol csapatok a halottakat katonai tisztességben részesítették. Hír szerint az amerikai kolónia azt az óhaját fejezte ki, hogy a *gyásznap ne legyen nyilvános*. Ma ismét több halottat találtak.

— **Bérczy kapitány ügye.** *Lassner* tanácsos *Bérczy* kapitány ügyében még folytatja a vizsgálatot. Tegnap délután *Tauszky* butorszállítóval szembesítették, aki azt állítja, hogy *Bérczy* őt 300 forint erejéig megzsarolni akarta. *Bérczy* ezt tagadta s azt mondotta, hogy *Tauszky* nem egymagában járt nála, hanem *Tauber* Leó ügyvéddel. *Tauber*, akit erre nézve kihallgattak, megcáfolta *Bérczy* állítását. *Lassner* ennek következtében tegnap magához idéztette *Bérczy* s tudatta vele *Tauber* vallomását, egyben pedig kijelentette előtte, hogy azembesíteni fogja *Tauszky*-val. E célból sürgős megidézést állított ki ennek részére s detektiveket küldött ki bérkocsin *Tauszky*-ért. *Bérczy* kapitány addig, amíg *Tauszky* megérkezett, fel akart menni hivatalszobájába, de *Lassner* tanácsos kijelentette előtte, hogy *nam szabad távoznia addig a szobából, amíg a szembesítés meg nem történik*. *Tauszky* 3 óra után előkerült s *Lassner* már most *Bérczy* jelenlétében hallgatta ki.

A kihallgatás folyamán Tauszky fentartotta vádjait. Bérczi többször akarta keresztkérdéseivel megzavarni, de Lassner tanácsos erélyesen figyelmeztette:

— Kapitány ur! Önnek nincs itt joga kérdéseket intézni a tanuhoz!

A kihallgatás után Lassner tanácsos felhívta Tauszkyt, van-e bátorsága Bérczinek szemébe mondani a vádakot? Tauszky igennel felelt, mire a szembesítés megtörtént s *Tauszky szemébe mondta Bérczi kapitánynak, hogy meg akarta zsarolni.* Bérczi kapitány erre könyezve, siránkozó hangon csak ennyit válaszolt:

— *Tauszky ur, legyen tekintettel két gyermekemre s ne vádoljon!*

Az érzékeny jelenetnek Lassner vetet véget, aki elbocsátotta e kijelentése után *Tauszkyt.*

— Az olasz király életveszélyben. E hónap 16-án — mint *Rómából* jelentik — életveszedelemben forgott az olasz király. Este ugyanis, amikor a Quirinából a Piazza di Spagno-n áthajtott, oldalról hirtelen egy bérkocsi ment neki a király hintájának. A király lovai megvadultak és elragadták a kocsit. A benne ülőknek nem esett bajuk, de a bérkocsi egyik lovát agyongázolták. A király, aki maga hajtotta lovait, csak később tudta azokat megfékezni.

— A másfélmilliósi birtok. Ezzel a czimvel lapunk legutóbbi számában bő tudósítást adtunk arról a nagy csalásról, melynek áldozatai a Magyar Jelzáloghitelbank és a Pozsonyi Első Takarékpénztár. A nagy feltűnést keltő család ügye szépen bonyolódik. Ma már egy új név szerepel ebben az ügyben, egy katonatiszt neve. A szóban forgó tatár-szentgyörgyi birtokot ugyanis a *Kohn* testvérek (Arnold, Lajos és Imre) nem *Garapich* Alfréd loagnak, hanem *Osiecimski* Kázmér bécsi lakosnak, császári és királyi dzsidasfőhadnagynak adták el, még pedig 500.000 forintért. Ezt a *Gaszner* Béla királyi közjegyző által 5292/95. számú közjegyzői okiratba foglalt és dr. *Szabó* József ügyvéd, mint a *Kohn* testvérek megbízottja által előtűnk eredetiben felmutatott adásvételi szerződés bizonyítja. Az eladók a birtokra való kölcsönszerződésről csak akkor értesültek, amidőn a Magyar Jelzáloghitelbankfelhívta őket, hogy a hátralevős vételárt vegyék fel a banknál és adják ki a törlési engedélyt, hogy a bank kölcsöne első helyen legyen bekebelezhető. *Garapich* Alfréd lovaggal a birtokot eladó *Kohn* testvérek összekötésében nem állottak, miután ők 1895. decemberben adták el a birtokot *Osiecimski* Kázmér loagnak, ez utóbbi pedig 1896. márcziusban adta tovább a birtokot *Garapich* Alfréd loagnak 1,350.932 forint 16 krajczárért, aki a bankkölcsönök felvevője volt. Nyilvánvaló tehát, hogy a *Kohn* testvérek, akik a birtokkal kapcsolatosan eladott, de csak mintegy felében kifizetett fundus instructus révén maguk is érzékenyen károsodtak, az egész, különös s állítólag nagyon előkelő osztrák összekötések (*Badeni névjegye* stb.) segítségével létesült kölcsönüggyellett semmiféle összekötésben nem állottak.

— *Hatalozás.* *Horner* Petronella, a nagyváradi Orsolya-zárda fejedelmasszonya, ma 84 éves korában meghalt. Hatvanhét év óta nem mozdult ki a zárdából. Az elhunytól, aki a koronás arany érdemkereszt tulajdonosa volt, *Schlauch* biboros ötven év óta a zárdában czimvel könyvet írt.

— *Malaczka pusztulása.* Már hetek óta veszedelmes hírek érkeznek *Malaczka* pozsonymegyei községből. Ott napirenden vannak a gyújtogatások és eddig nem tudták a gyújtogatókat elfogni. Ma — mint levelezőnk táviratozza — gyújtogatás következtében ismét *tizenkét ház égett le.* Két hónap alatt kilencszer volt tűz és majdnem száz ház pusztult el. A lakosság ijedelme rettenetes. Sokan mindent eladnak és kiköltöznek *Malaczkaról.* — *Nagybecskerekéről* is óriási tűz híre érkezik. Azt táviratozza ottani levelezőnk, hogy *Csernabaro* torontálmegyei községben, mely *Montag* nagybirtokos tulajdona, a napokban óriási tűzvész pusztított. A tűz úgy keletkezett, hogy *Petraszku* György béréslegény aludni térve, égvé ha gyta a lámpát maga mellett. A lámpa feldúlt és lángba borította az ökrisztállót. A

béres alig volt képes megmenekülni, de odaégett *negyvenegy ökr 7000 forint értékben.* továbbá két bivaly, egy ló, egy tehén, sok takarmány és számos gazdasági eszköz.

— *A farsang tömötése.* A vendéglősök és kávéosok pompával akarják eltemetni a farsangot. Ez a pompa kedvére lesz a mulatni vágyó embereknek és öröme meg hasznára a vendéglősöknek és a kávéosoknak. Több vendéglős, kávéos és szállótulajdonos ugyanis folyamodott a főkapitányhoz, hogy farsang három utolsó napján reggeli három óráig muzsikáltathassanak. A főkapitány hajlott a kérésre és megengedte, hogy a nevezett napokon reggeli három óráig szóljon a zene.

— *A Handt-ok.* A *Handt*-ok, mert ketten vannak ők, igen nevezetes emberek. Sok jeles dolgot cselekedtek és ezért — a rendőrség kezébe kerültek. *Bécsből* ugyanis azt telefonálja tudósítónk, hogy a rendőrség ma egy *Handt* Rezső nevű pénzügynököt fogott el. Ugyancsak ma fogták el *Lipcsében* ennek a *Handt*nak fivérét, *Károlyt* is. Mindketőre az az alapos gyanu, hogy gavaléroknak olyképen kölcsönöztek pénzt, hogy az adóslevelekre és váltókra az illetők szüleinek és rokonainak aláírását hamisították. A rendőrség azt hiszi, hogy *egy csalóbanda fejeit fogta el, amely, ugylátszik, Budapestben is folytatta bűnös üzemeit.*

— *216 halott.* Lapunk legutóbbi számában hirt adtunk a *bochumi* bányakatasztrófáról. Ma azt táviratozzák, hogy estig a *Karolinenglück* tárnából *216 halottat hoztak fel.* Két bányász még a bányában van; körülbelül két munkás még nem került elő.

— *A letartóztatott gróf.* Gróf *Sztáray* Tibor még mindig a rendőrségnél van vizsgálat alatt. Valószínű, hogy már holnap befejezik a kihallgatást. A fiatal gróf érdekében ma délelőtt édes anyja *Rudnay* főkapitánynál volt. A letartóztatott gróf e hó 8-án érkezett Budapestre. Legelőbb is dr. *Babes* ügyvédet kereste fel, aki megnyugtatta, hogy ügyei rendben vannak. Édes anyjával történt érzékeny vizontlátás után nagybátyját, gróf *Sztáray* Jánost kereste fel. Elmondta tengerentuli viszontagságait s azt, hogy az utóbbi időben becsületes munkával kereste meg kenyerét. Azért jött haza — ugymond — hogy bocsásson meg neki fiatalkori ballépéseiért s kérdezte tőle, vajjon nem tesz-e az ellen elvi kifogást, ha most már hazájában édes anyja mellett marad, aki már megbocsátott neki. A nagybátyja kijelentette, hogy korainak tartja visszatérését és azt tanácsolta neki, hogy menjen vissza Amerikába s maradjon ott legalább három évig. Ha megtudja, hogy ez idő alatt megemberelte magát, akkor mint rokonát fogja üdvözölni. A nagybátyja szavai hatottak és így megtette az intézkedéseket az Amerikába való visszatérésre. Előbb családi ügyeiben tett lépéseket. Az ungmegyei árvaszéknél 2700 forintnyi összeg van a szárára letéve, azonkívül azt remélte, hogy a mostoha apjától is kap nagyobb összeget. Mialatt ügyei elintézését nyertek volna, egy Amerikába vándorolt barátja ügyében, aki olyan körülmények között ment Amerikába mint ő, meglátogatott egy magas állású állami tisztviselőt s kérte őt, hogy tegyen valamit a barátja érdekében, aki hazájába akar visszatérni. Az illető magas állású tisztviselő a legszívélyesebben fogadta őt, s megígérte neki, hogy minden lehetőet megtesz arra nézve, hogy barátja ügye elintézését nyerjen. Nem sokkal az eredményes intézventiója után letartóztaták a fiatal grótot.

— *A vonat alá dobott holttest.* *Debreczeni* levelezőnk jelenti a következőket: Kedd-ről szerdára virradó éjjel szélveszes, vad téli vihar dühöngött. Orkászérü szél csapkodta a sűrűn omló havat, mely olyan tömegben borította el az utakat, hogy a gyalogközlekedés szinte istenkísértésnek látszott. A debreczeni vasuti állomásnál hajnalban egy züllött férfialak ténfergett. Sokáig a küszöbön állt és nézte a vihart. A rendőr aztán rászólt:

— Mit keres itt?

— Semmit! — felelte a didergő ember és eltűnt.

Egy óra mulva jött, a hófúvás miatt a szokottnál lassabban, Nyiregyháza felől a személyvonat, amelynek utasai kétségbeesett halál-ordításra riadtak föl. A vonat megállott, keresték is az embert, de hasztalan. Innét elindult a vonat

és berobogott a közeli debreczeni állomásra. Egy óra mulva föllalálták a holttestet a pályateseten, egészen az állomás közelében, a Csapó-kert alatt a 113. őrház mellett. Csak a feje látszott ki a hóból, amely nyakig betakarta. Az orvos megállapította, hogy melső testrésze össze van zuzva, jobb keze letépvé, koponyája benyomva. Körülbelül 30 éves lehet. A vizsgálat kiderítette, hogy az ismeretlen egyén *gyilkosság áldozata. Előbb megölték, aztán az összecsonkított testet keresztbe fektették a a sinen. Mikor a vonat keresztülrobogott rajta, valószínűleg a gyilkos ordított, hogy félvezesse az embereket.* Az összeroncsolt ember személyazonosságát még nem állapították meg.

— *Leleplezett titok.* Még a múlt év szeptember 19-én történt, hogy *Drágán* József lunkai körjegyző ellen fényes nappal merényletet követtek el. Amikor ugyanis a körjegyző *Briheny* községből hazahajtatott, ahol adósdedesen volt, valaki rálőtt. A golyó találta ugyan, de nem halálosan. Az eset az egész környéken nagy izgalmat keltett, mert *Drágán* mindenütt szerették és becsülték. A csendőrség sokáig kutatta-kereste az ismeretlen tettet, de halvány sejtelmé sem volt arról, hogy mi lehetett a merénylet oka. Azóta a merénylet már majdnem feledésbe ment. Most azonban *Orbán* Sándor csendőrőrmester kinyomozta a bűnöst és czinkostársával együtt, már el is fogta. Az őrmester ugyanis kiderítette, hogy a merénylet értelmi szerzője *Nyika* Terenti, susti községi bíró. Fáhelyen tudvalevőleg nagy kitüntetés a bírói hivatal; a legmódosabb gazdák rajta vannak, hogy a főszolgabíró és jegyző támogatását megnyerjék s megszerezzék a bírói hivatalt. *Nyika* nagyon vagyonos ember volt s hosszú időn keresztül ő bíráskodott *Suston*, midőn pedig tavaly ebből kibukott, bosszút forralt *Drágán* jegyző ellen, amiért ez támogatását tőle megvonta. Felbérelte *Bedák* Frigyes, egy rovott multu egyént, a jegyző meggyilkolására, vérdíj fejében 10 forintot és egy köböl buzát ígérvén neki. *Bedák* elfogadta az ajánlatot, de a merénylet, szerencsére, nem sikerült. Mindamélt *Bedák* kérte *Nyikától* a jutalmat, midőn pedig ez azt megtagadta, elárulta czinkostársát a csendőrségnek, mely mindkettőt le is tartóztatta.

— *Harcz a rablókkal.* *Charkowból* táviratozzák: Tegnap éjjel *Berestowsky* bányatulajdonos irodájába rablók törtek be. Az éjjeli őrök észrevették a betörőket és el akarták őket riasztani. Nemsokára valóságos háború keletkezett az őrök és rablók között. A lövések zajára *Ciennablowsky* bányagazgató fölébredt és felfegyverkezve az őrök segítségére sietett, de vesztére tette, mert a *rablók leölték.* Amikor végre még néhányan segítségül jöttek, a rablók elmenekültek.

— *A nagymama tragédiája.* Egy fájdalmas öreg szív megható drámája ez. Az unokáját sirató nagymamáé, akinek egyetlen öröme, édes reménye, időnek előtte beleveszett a *Nirvána* ködébe. Azóta odavágyott ő is: özvegy *Kornizs* Mihályné, Hajdu-Dorogon lakó előkelő matrona. Hiába vigasztalták, hiába keresték a kedvét, az öreg nagymama szíve összetört meghalt kis unokája ravatalán és többé nem is gyógyult meg. Az utóbbi időben a téboly jelei mutatkoztak rajta. Tegnap pedig eltűnt. Keresték, de hasztalan. Valaki helenézett a kutha, csak úgy véletlenül, hát onnan feketéllett ki a nagymama gyászfatyolós főkötője.

— *A nagymama a kutha ugrott.*

Nem akarták elhinni, még akkor sem, mikor durva, erős kötéllel kihúzták a megmerevült holttestét. Így tud szeretni egy nagymama odalent a hajúduk híres, romlatlan fészében...

— *Kasszaturó Modoron.* *Modoron a Helzi* József építésznél alkalmazott *Simancsek* József építészeti rajzoló tegnapelőtt éjjel kifurta gazdjája *Wertheim-kasszáját* s az abban lévő néhány száz forintra rugó összeget elemelve, megugrott. Ország-szerzte körözik.

— *Egy hajadon meggyilkoltatása.* Tegnap éjjel *Miskolczon* gyilkosság történt. A felvég egyik házában reggel *Bakovszki* Zsuzsanna 28 éves hajadont, elmetszett torokkal, vérbe fagyva találták meg. A gyilkosnak eddig még nyoma sincsen.

— **Balásot a keleti pályaudvaron.** Életével fizetett jóságáért ma **Farkas András** 64 esztendő géplisztító. A keleti pályaudvarban foglalatokodott az öreg; meglátta, hogy az egyik kocsioló nem tudta a kocsit a mozdonyba bekapcsolni, odaugrott, hogy majd ő segít neki. Ebben a pillanatban megindult a mozdony és az öreget hozzányomta az út-közökhöz. Szörnyet halt. A rendőrség vizsgálatot indított, hogy kiderítse, kit terheli a felelősség.

— **Két szerencsétlenség.** Nagy izgalomban volt tegnap este a pestmegyei kis **Vedrőd** község, ahol majdnem egyszerre két egyforma szerencsétlenség történt. Mindkettőt petroleum okozta. **Konyárek** tanítónak betegen fekvő felesége este az ágyban olvasgatva, feldöntötte véletlenül az égő lámpát, mire az ágy rögtön lángba borult s a szegény asszony annyira összeégett, hogy **néhány óra múlva kiszendvedt.** Alig fél óra múlva meg **Fikár Sándor** kereskedőnek, amint pinczéjében spirituszt huzott föl a hordóból, lámpájába ömlött a szétfűcsesződ szesz egyrésze, s meggyuladva, súlyos égési sebeket ejtett a vigyázatlan embernél, ki most élethalál között lebeg.

— **A kemecsel gyilkosság.** Nyiregyháza táviratozzák, hogy a Kemecsen meggyilkolt **Spitz Ignác** ügyében terhelő adatok alapján egy **Tóth József** nevű embert letartóztattak. Az elfogott mindent konokul tagad. A vizsgálatot folytatják.

— **Az anya tette.** **Kolozsvár** város határában — mint levelezőnk táviratozza — a hóban megfagyva találtak egy hároméves gyermeket. A rendőrség az anyát egy szálloda szobaleánya személyében kinyomozta. Tettét be is vallotta. Nem tudott — ugymond — tartásdíjat fizetni és ezért kitétték a gyermekét. A gyermekgyilkos anyát letartóztatták. Az elkeseredett emberek, akik jelen voltak a letartóztatásnál, csaknem meglyche'ték a foglyot.

— **Szerencsétlenség a jégpályán.** Nagy-Ösz torontálmegyei községben történt, hogy **Jung** és **Kovács** kisasszonyok, bár nagyon enyhe volt az idő, korcsolyázni mentek. A jégkéreg azonban gyenge volt és korcsolyázás közben ott, ahol a víz legmélyebb volt, beszakadtak. A szerencsétlen kisasszonyok karjaikkal kapaszkodtak a jégbe, de az mindig letöredezett előttük. **Harter** tanító, aki látta az esetet, segítségükre sietett, de ő is úgy járt. Beszakadt és ahol a jégbe kapaszkodott, az letöredezett. Kovács kisasszony már fuldokolni kezdett, amikor nagy erőfeszítéssel a tanító mégis kimentette. A másik kisasszony pedig a jégen megkapaszkodhatott; a kiabálásra elősiető lakosok kötelekkel és póznák segítségével mentették ki mindnyájukat.

— **Pirománia vagy gonoszság?** A borsodmegyei Mucsony községben utóbbi időben nagy az izgatottság, mert annyi tüzeset történt, hogy a nép alig mer éjjeli nyugalomra térni. Bokor Sámuel csendőrpáncsnoknak sikerült kideríteni, hogy a község réme nem más, mint **Csizmár Heléna, egy vagyonos földbirtokos leánya, ki vadházasságban él egy Takács nevű juhászszal.** Már eddig is négy gyújtogatást vallott be. A gyújtogató asszonyt letartóztatták.

A csendesedő forradalom.

Azok a hírek, amelyek ma a szocialista mozgalmakról érkeztek, megnyugvással tölthetnek el mindenkit. Ugy látszik, a hatóságok erélyes föllépése, az izgató apostolokkal szemben való szigorubb eljárása és a tévutra vezetett nép felvilágosítása véget vet nemsokára annak a háborgásnak, amely heteken át rettegésben tartotta az ország lakosságát. A forradalom már csendesedik s hiszszük, hogy nemsokára beáll a teljes nyugalom.

A szocialista-mozgalmakra vonatkozó mai értesüléseink a következők:

A hadügyminiszter információjáról.

Báró Krieghammer Ödön közös hadügyminiszter, aki az udvari ünnepekre jött le a fővárosba, ma délben megjelent a képviselőházban és a folyosón informáltatta magát a szocialista mozgalmakról.

Beszélt báró **Bánffy Dezső** miniszterelnökkel, **Darányi Ignácczal** és a többi mi-

niszterekkel, azután **Mezőssy** Béla szabolicsmegyei, továbbá **Majláth** József és báró **Sezney** István zemplénmegyei földbirtokosok által tájékoztatta magát a helyzetről.

Az urak általában azon a nézeten vannak, hogy a veszély nem oly nagy, mint eleinte gondolták. A hadügyminiszter ezt örömmel vette tudomásul. Érdeklődését megmagyarázza a körülmény, hogy a szocialista mozgalmak együtt járnak a katonaság nagymérvű igénybevételével.

Monstre-strike a látóhatáron.

A fővárosi államrendőrség tudomást nyert arról, hogy az **építő-munkások**, mint a kőművesek, ácsok, kőfaragók, lakatosok, bádgosok a **taraszszal óriási strike-ot terveznek.** Erre a célra szakgyűléseik alkalmával, a belügyminiszter tilalma ellenére ugynevezett **blokkok** útján pénzeket is gyűjtenek. A rendőrség most az egyes munkás-szakegyleteknél **házkutatást** tart, hogy megállapítsa, vajjon egyleti pénzekből nem fordították-e valamit a strike céljaira.

Tegnap már említettük, hogy a **lakatosok** **szakegylet** benis volt ilyen házkutatás és hogy az egyik négy előjáróját letartóztatták. A rendőri sajtóírónak ma kijelenti, hogy az illetőket csak kihallgatták, azután szabadon bocsátották őket. A tisztviselő kihágás címén mindenestre meg fogják büntetni, mivel bejelentés és engedély nélkül nyilvános gyűjtést rendeztek.

Hét sajtópör.

A szocialista sajtó megrendszabályozása nap nap után folyik. A **budapesti királyi ügyészség** legutóbb hét sajtópört indított különböző szocialista lapok ellen bujtogatás miatt.

A **Világszabadság** című szocialista lap legutóbbi számában ismét több izgató tartalmu cikk jelent meg. Ennek alapján a főügyészség vizsgálóbírói végzést provokált és **Sélley** Barnabás királyi alügyész a „Világszabadság“ példányainak továbbítását megakadályozta a postán.

Hogy az ilyen lefoglalások minél gyorsabban történhessenek, kész nyomtatott **blankettákat** csináltattak, amelyeket a főügyész vagy főügyészi helyettes csak aláír.

A **Földmivelő**-nek, Várkonyi lapjának e heti száma a „statáriális“ eljárás következtében nem jelent meg. Az a nyomdatulajdonos, akinél eddig Várkonyi lapját nyomták, a főkapitányság közbenjárására, megtagadta a lap kinyomtatását s így a Földmivelő e heti számára hiába várnak az előfizetők.

Várkonyi különben a fővárosból **hirtelen eltűnt.** A rendőrség rajta van, hogy ne veszítse el szem elől.

Itt említjük meg, hogy a **keresztény-szocialista munkás-párt** mai értekezletén elhatározta, hogy száztáru küldöttséget meneszt a 48-as és függetlenségi párthoz, valamint a néppárthoz, azzal a kéréssel, hogy a rendőrség üldözése miatt érdekükben a képviselőházban szólaljanak föl.

Bácskai hangulatok.

A jókedvű Bácskában, ahol még mindig tudnak mulatni az emberek, szintén akadnak „izgatott kedélyek.“

Sőt **Szabadság** a szocialista izgatók oly jó eredménnyel működtek, hogy a nép százával vonult a városháza elé és ott nagy csetepatét csinált.

A rendőrség sem volt rest és **hat embert letartóztatott.**

A falu jegyzője.

Rossz világ jár mostanában a falusi jegyzőkre, akiknek az a hivatás jut, hogy a lázongó népet csititgassák.

Tolnamegye **Várdomb** községében is tapasztalhatta ezt a jegyző. A nép a falu határához közeli rétek fölött a helyszínén menten osztozkodni kezdett. Fabricius uradalmi ispán erre a főtisztviselő közbenjárását kérte.

Időközben a jegyző elfogatta a **főkolompost, Haneg** Konrád napszámost és a községi szivattyupajtába csukatta. Most a nép gazdasági szerszámok-

kal felfegyverkezve, a szó szoros értelmében megostromolta a községházat, s a **jegyzőt agyonütéssel fenyegette.**

Távirati jelentésre a közigazgatási hatóság a tolnai katonai állomásparancsnoksághoz fordult karhatalom kirendelése végett. A 12-es ulánus-ezrednek egy százada azonnal elindult a lázongó községbe. A katonaság kirendelésének hírére csakhajmat helyreállt a nyugalom.

C. eni a Bodroghközön.

Satorajja-Ujhely, február 18.

Zemplénmegyében minden község népe oly csendes, mint Fiume mellett a tenger. A Bodroghközön a rend teljesen helyreállott.

A szocialis szövetkezetek gyűléseit betiltották, az alapszabályokat és a tagsági díjak befizetéséről szóló számadásokat és könyveket, valamint a „Földmivelő“ megtalált számaint és a többi szocialista iratokat lefoglalták.

Ricsén a szocialisták ma gyűlésezni akartak, de a főtisztviselő ezt megtiltotta és oda egy század katonaságot vezényeltetett.

Dr. **Sélley** miniszteri tanácsos már elutazott innen.

Füzesséry Tamás, a nagymihályi járás főszolgabírája, ma azt jelenti a főispánnak, hogy **Abarán** nem alakult meg a szocialis szövetkezet. Abarának intelligens, békeszerető népe nem is csatlakozik a mozgalomhoz. Mióta egy dombrádi (Szabolcsmegye) **Karászi** András nevű ácsmester és két bodroghközi izgató ott járt, szocialista röpiratokat terjesztve, észlelhető ugyan ott is egy kis mozgalom, de a főtisztviselő reméli, hogy a nagymihályi járás meg lesz kímélve a szocializmustól.

A helybeli fogházban 45 cigándi, 14 kikövesdi és egy agárdi szocialista le van tartóztatva. Ez utóbbi **Czető** Lajos, aki a bíró házában felgyújtásával van vádolva. A cigándiak közül **Fábián** József, a szocialista-szövetkezet volt elnöke és **György** József, a szövetkezet volt fölvívője tűnnek ki.

A letartóztatottak azt a bényomást teszik az emberre, hogy **szánják tettöket.** A kihallgatás befejezése után valószínűleg nagyobb részben szabadon bocsátják őket egészen a végtárgyalásig.

A helybeli királyi törvényszék fogházában letartóztatott parasztszocialisták névsora a következő:

Czigándról:

György József, Német Mihály, Molnár Antal, Nagy Dániel, Fábián József, György D. József, Öreg Molnár István, Bodnár József, Csáki József, **Agoston** István, Nagy József, Dámoczi Péter, Fodor Sándor, Boros Mihály, Nagy Károly, Fábián János, Albert István, Terjek József, Kapitány Mihály, Nagy Tamás Károly, ifj. Gál Miklós Dániel, Vajda Péter, Fülep János, Ocs István, Batta Mihály, Iski János, Tóth Dániel, Balla Dániel, Bodnár István, Tóth Károly, Batta János, Batta József, Fodor István, Fülep Károly, Tamás János, Fodor Miklós, Mátyás András, Gerecs Sándor, Nagy István, Csáki Károly, Molnár István, Mátyás Gábor, Molnár János.

Kis-Kövesdről:

Boresik Albert, Bari Gábor, Benkő István, Benkő Sámuel, Parajos József, Erdélyi Gyula, Erdélyi Pál, Rács Sándor, Bányácsi András, Machata Károly, Csátlós János, Kis Ferencz, Szabó János, Machata Jakab.

Agárdról:

Czető Lajos.

Utolsó fészkelődések.

Nyiregyháza, február 18.

Szabolcsmegyében is jóformán beállott a nyugalom, de egy-két helyen azért fészkelődnek még az izgága elemek.

Ajakon tegnap a vizsgálatot teljesítő **Hrabovszky** alügyészt és **Dicsőffy** vizsgálóbírókat az egész falu megtámadta. Táviratilag kértek csendőrséget Nyiregyházaról.

Kovács Pál nyiregyházi alkaptány levelet kapott, melyben a szocialisták **agyonütéssel fenyegetik.** Amellett azt követelik tőle, hogy tartson velük, nehogy az ország elzsidósodjék.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* Főhercegi pár az Operában. Ottó főherceg és felesége Mária Jozefa főhercegnő ma este az Operában voltak. A „She” című nemrég bemutatott ballet került színre, amelyet az igazgatóság a főhercegi pár kívánságára adatott ma előbérletszünetben. A királyi páholyból nézték az előadást s mindvégig jól mulattak.

* Hírek a Népszínházból. A népszínház igazgatósága szerződtette Palóczy Bertát, a kolozsvári penzeti színház volt primadonnáját. Az új énekesnő előbb Bécsben *Ressnek* s később Párisban *Marchesi* Matildnak volt tanítványa. — A színház legközelebbi ujdonsága Gerő Károly *Felhőszakadás* című népszínműve lesz, melynek első előadását a jövő hét szombatján tartják meg. A darab főbb szerepeit Kéry Klára, Horváth Vince, Szirmai, Szabó, Kiss Mihály, Raskó, Siposné, Vidorné, Lubinszky, Gazi Mariska, Vidor és Ujváry játsszák.

* Operai estély. Az országos zeneakadémia vasárnap, február 20-ikán esti 1/8 órakor tartja első operai estélyét. A növendékek részleteket adnak elő a Parasztecsületből, Traviatából, Carmenből, Medisfolesből, Normából és Ezred lányából. A hangversenyterem pódiumát erre az alkalomra kis házi színpaddá alakították át.

* „A folt, amely tisztit” Kolozsvárott. *Echegaray* hatalmas színműve nagy sikerrel került színre tegnap a kolozsvári nemzeti színházban. Matilde szerepében Szerényi Gizella ért el szép hatást. A tapok oroszlánrésze azonban *Solti* Helénnek, a nemzeti színház nagytehetségű ifjú naivájának jutott, aki Enriquetta szerepét igazi verve-vel emelte ki a különben közepes értékű ensemble-ből.

* Országos dalünnep. Az idei országos dalünnepre, amely augusztus 20-án lesz Aradon, országiszerte nagyban készülődnek. A versenydarabokat a központi választmány már széjjelküldte a dalegyleteknek.

* Landi Kamilla dalestélye. Landi Kamilla dalestélye, akit külföldi szereplése révén nagy hír előz meg, hétfőn, február 21-ikén, hangversenyt rendez a Royalban. Énekelt Glüctől, Salvator Rosától, Chaminadetól, Massenettől és Saint-Saens-től. Az estélyen közreműködik *Halászy* Irma hegedűsnő.

Tina di Lorenzo ünneplése.

Pázmány Dénes cikke után Tina di Lorenzo ma este lépett föl először a Vigszínházban s ismerősei, barátai és a közönség egy része ezt az alkalmat használták föl arra, hogy a megsértett színésznőnek elégtételt adjon.

A *Váljunk el* került színre, de korántsem olyan nagy közönség előtt, mint amintőre számítottak. A páholyok túlnyomó része üres volt, a földszint pedig csak kétharmad részben telt meg.

Azt beszéltek itt is, ott is, hogy ez egy *ellen-tüntetésre* való készülődést jelent, amelynek tervezői a sértés megtorlásának szigorúsága ellen tiltakoznának.

Az első felvonás elején, mikor Tina di Lorenzo a színpadra lépett, nagy tapsvihar és éljenzés tört ki, amely percekig tartott és az orchestrumból szébbnél-szebb kuszorukat nyújtottak föl a művésznőnek.

Koszorut küldöttek: a *Nemzeti színház* tagjai, a *Népszínház* tagjai, a *Vigszínház* igazgatósága, a *Vigszínház* tagjai, a *budapesti olaszok köre*, a *Magyar színház*, *Ujváry* Mariska stb. *Bényei* István, egy csinos ezüstkoszorúval fejezte ki tiszteletét Tina di Lorenzo iránt. A koszorut azzal az üzenettel adta át az olasz kolónia egyik tagja, hogy olyan valaki küldötte, akit Pázmány becsületsértés miatt bepörölt.

Az első felvonás végén a vendéget ötször kitapsolták s a színpalak mögött az olasz kolónia tagjai közül többen üdvözölték.

A második és harmadik felvonás végén is többször a lámpák elé hívták s zajosan éltették.

Pázmány Dénes tegnap tudvalevőleg nyilvánkozta, hogy a fatális hírt az olasz művésznő oda-leszkárgáról dr. Mihály Józseftől hallotta. E nyilatkozatra ma a következő választ kaptuk:

Pázmány Dénes ur néhány helybeli újság mureggi számában kijelenti, hogy azt, amit Tina di Lorenzo kisasszonyról a „Magyarország” hasábjain közzétett, tölem

hallotta. Erre a nyilatkozatra meg kell jegyeznem, hogy a szóban forgó históriáról, mint a foyerben hallott kuriózumról tettem említést, Pázmány ur előtt s amint ezt a képtelenséget azok közül, akik előtt a dolog szóba került, senki se vette s nem is vehette komolyan, nem képzelhettem, hogy Pázmány ur ezzel a folyosón hallott szóbeszéddel, mint komoly dologgal álljon a nyilvánosság elé. Pázmány urról, aki végre is felnőtt ember, nem lehetett jogom azt hinni, hogy egy képtelen kuriózum fölemlítése és annak komoly ábrázattal való megírása közt ne tudna kellő különbséget tenni. Budapest, 1898. február hó 18.

Dr. Mihály József.

Tina di Lorenzo édesatyja most Mihályt is bepörölte becsületsértés és rágalmazás miatt.

Pázmány és Falconi között az ügy holnap nyer elintéztést. A fegyverbírótság *pisztolypárbajban* állapodott meg.

Pázmány azonkívül provokáltatta Guiseppe *Faccanoni*t, mint egyikét az ellene kiadott sértő nyilatkozat aláíróinak. Faccanoni azonban az elégtételadást megtagadta azzal, hogy Pázmány hívasa ki a sértő nyilatkozatot aláíró többi urakat is.

Pázmálynak ezzel szemben az az álláspontja, hogy ha többen követnek el sértést, a sértett félnek jogában van *bármelyikétől* a sértőknek elégtételt kérni.

Harmadik afférje, mint mondtuk, Pázmálynak *Keglevich* István gróffal van, aki közzétett ellene egy sértő nyilatkozatot. Pázmány még tegnap este provokáltatta *Keglevichet* *Szederkényi* Nándor és *Holló* Lajos által.

Keglevich nevében ma este gróf *Bethlen* András és *Gromon* Dezső levelben tudatták Pázmányt segédeivel, hogy *Keglevich* az *elégtételadást* megtagadja, mert ő a levelet nem Pázmányhoz intézte és azon esetben, ha valaki egy férfi becsületét vagy egy nő erényét kényszerítő ok nélkül megtámadja, mindenkinek joga van azt visszatörölni és ezen bármily éles visszatörésként a lovagias elégtételt megtagadni.

A mai nap legfeltűnőbb eseménye azonban az, hogy gróf *Andrássy* Gyula, gróf *Keglevich* István és báró *Üchtritz* Zsigmond a *Nemzeti kaszinó* elé formális indítványval léptek, hogy *Pázmány Dénest* a *Tina di Lorenzo-ügyben* tanúsított magatartása miatt a *Nemzeti kaszinóból* kigolyózzák.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM.

* Perjogi tanulmány. Egy nagy képzettségű és széles látókörű jogásznoktól, dr. Pap Józseftől, a budapesti ügyvédvizsgáló bizottság tagjától, érdekes tanulmány látott napvilágot. Bírálata ez annak az előadói tervezetnek, amelyet a *polgári törvénykezési rendtartásról* néhány évvel ezelőtt *Plósz* Sándor államtitkár — akkor egyetemi tanár — készített az igazságügyminiszter megbízásából. A 218 lapra terjedő munka nagy alaposággal és kritikai elmélettel tárgyalja az ide vonatkozó kérdéseket, tüzetesen szólva a bíróságokról, a felekről, a törvényszéki eljárásról, a felebbvitelről, a perújításról stb. De nem szorítkozik kizárólag a Plósz-féle tervezet bírálataira, hanem ismerteti a német és osztrák perrendet is. Mindenkor gondja van arra, hogy axiomái ne csak a helyes elmélettel találkozzanak, hanem a gyakorlatban is beváljanak. Így aztán végiglapozva a könyvet, egyenesen szembeszökő az az előnye, hogy itt egy praktikus ügyvédember referál, latolgat, ítél. Bírói körökből már többször hozzászóltak a perrendtartási törvényjavaslatához, szükséges volt tehát már egy ügyvédnek is átadni a szót és dr. Pap József elmondhatja, hogy földadatának magaslatára tudott emelkedni. Fejtegetéseinek konkluzióit itt természetesen csak röviden érinthetjük. Ő hiva a szóbeli közvetlen eljárásnak, de ez legyen csak eszköz és nem cél, sőt a per előkészítésének stádiumában határozottan helyet szorít az írásbeliségnek. Érdekesen argumentál továbbá amellett, hogy a polgári perrendben csak az általános följárást szabályozzák, amely szerint a rendes peres ügyeket intézik el, az ugynevezett kivételes eljárásokat pedig külön-külön rendezzék. Dr. Pap Józsefnek nem ez az első

műve, amelylyel jogi szakirodalmunkat gazdagítja. A „Bizonyításról” és „A ténykérdésről a felülvizsgálatnál” írott dolgozatai már nagy figyelmet keltettek. A jogászegyletben, a jogászyűlésen és a szak-sajtóban már évek óta kitűnő tevékenységet fejt ki és e munkássághoz most méltán csatlakozik legújabb tanulmánya. A szakirodalmi könyvpiacnak e teljes becsü ujdonsága az Eggenberger-féle könyvkereskedésben 1 forint 50 krajczárért kapható. M—r.

FŐVÁROS.

(A költségvetés.) A belügyminiszter jóváhagyta a főváros költségvetését, de mikor erről értesítette a fővárost, nem hallgathatta el azt a véleményét, hogy a főváros gazdálkodása meglehetősen nagy mértékben hadilábon áll a takarékosággal. A pénzügyi bizottság nagyon megharagudott az őszinte szóért s kérte a tanácsot, adja át a miniszter leiratát, hogy a bizottság is megmondhassa a véleményét a miniszter fölfogására nézve. A tanács ma délelőtt tárgyalta a dolgot, de csak az egyes ügyosztályoknak szóló megjegyzésekre vonatkozólag intézkedett, valamennyit értesítve a miniszter kifogásairól, a pénzügyi bizottság kérelmét pedig a jövő tanácsülésre hagyta.

(Az idő előtt felmondott lakások.) A tanács bizonyosra vette, hogy a bombatéri vásárcsarnok terveit az összes fórumok kifogás nélkül elfogadják s ebben a reményben a Bomba-térre néző házakban, az építkezés megkezdhetése végett már május elsejére föl is mondatta a lakásokat. A vásárcsarnok-bizottság azonban tegnap elrontotta a tanács circulusait s a drága épület helyett a sokkal olcsóbb földöt vásárcsarnokok tervét fogadta el első sorban. A felmondott lakásokkal már most nagy bajba került a tanács, mert a felmondást vissza kellene vonni, a lakók pedig nem állanak alkunak.

(A Rókus-kórház.) A király tegnap a polgármesterek fogadtatásakor megsürgette a Rókus-kórház mostani helyéről való eltávolítását s ma a tanács is, a pénzügyi és gazdasági bizottság is foglalkozott a kérdéssel. A pénzügyi bizottságban *Emmer* Kornél tette szóvá s azt ajánlotta, hogy a főváros külön kölcsönt vegyen föl a kórház más helyen való felépítésére és a régi épület lebontására. *Mataska* Alajos alpolgármester azt felelte, hogy az Uj-Rókus-kórház tervei már nagyrésztben készen is vannak s a kérdés szoros kapcsolatban van a központi gyűjtő-kórház ügyével, amelynek terveit a mérnöki hivatal rövid idő alatt befejezi.

(Villamos vasut a Kossuth Lajos-utcában.) A budapesti városi villamos vasúttársaság a Kossuth Lajos-utcán sinpárt akar végigvezettetni. A középítési bizottság ma tárgyalta az engedély iránt beadott kérvényt s *Scheich* Károly, dr. *Nyiry* Lajos, *Nagy* Dezső és *Marx* János felszólalása után abban állapodott meg, hogy az ügyet, míg a Kossuth Lajos-utcai földalatti vasut kérdését meg nem oldják, *nem veszi érdemleges tárgyalás alá.*

TÖRVÉNYKEZÉS.

— Egy alkaszító lovagias ügye. Megirtuk nemrégiben *Pogány* (Weinmann) Jákó esetét. A jeles fiatal embernek, aki négy bicikli alkaszítása miatt vizsgálati fogságban van, letartóztatása előtt csinos lovagias ügye volt. *Takács* Márkus Ödön goromba levelet intézett hozzá, amelyben többek között azt írta, hogy: „ha találkozunk, uraságotat felpofozom!” Természetes, hogy tüstént provokálta a színészt. Már ki is állottak vitézül fölfegyverkezve, midőn a vívóterembe benyitott két detektív, akik megakadályozták a párbajt. Ma tárgyalta ezt az ügyet a törvényszék. *Pogány* Jákót a fogházból vezették elő.

— Miért kötöttek ki oly szigorú feltételeket? kérdezte az elnök az egyik segédétől.

— Csak olyan szóbeszéd volt az, kérem. Elhatároztuk, hogy egy csópp vér és — vége. (Derűtlenség.)

— Ki ragaszkodott a szigorú feltételekhez?

— *Pogány* Jákó ur *rettenetes* volt.

— Rettenetes?

— *Hogyne* — kérem — *pisztolypárbajt* akart. A törvényszék *Takács* Márkust *három napi*

Államfogházra ítélte. Pogány Jákó fölött esak-holnap mondanak ítéletet, amikor a sikkasztási eseteket is letárgyalják.

— **Csalárd bukás.** A budapesti törvényszék család bukás büntette miatt egy esztendői börtönre ítélte Flesch Lipót kereskedőt, aki még 1895-ben mondott csődöt 32.000 forint-passzívával. Flesch a vád szerint az üzletében volt árukon kívül 10.259 forint készpénzt rejtett el hitelezői elől. Az elítélt főlebbezett.

— **Appel Lajos gyilkosa.** A királyi tábla által halálra ítélt Fuchs Mátyásról azt írja egy könyv-matos, hogy a törvényszék ítéletének kihirdetését követő napon jelentkezett az elnöknel, és olyan nyilatkozatot tett, mely egyenlő értelmű a beismeréssel.

— Nagyságos ur! — ugymond — én felebezttem az életfogytig tartó fegyházbüntetés ellen, de megnyugodnám, ha nagyságod biztosíthat valamiről.

— Ugyan miről?

— Arról, hogy a királyi ügyész ur sem főlebbez, s így nem ítélnének halálra.

Az elnök azzal felelt, hogy az iratokat ügyhivatalból terjesztik fel az ítélő táblához, de Fuchs kérelmének különben sem lehetne eleget.

— Akkor hát mégis csak főlebbezek!

— **Kedélyes adós.** Miesner Ignác budapesti ügyvéd e napokban levelet írt egyik ügyfelének, Obláth Gyula kereskedőnek, amelyben költségjegyzékének kiegyenlítését kérte. Obláth meg is fizette tartozását az utolsó krajczárig. A postán küldött az ügyvédnek 10 forint 58 krajczárt s az utalvány szélén arra kérte az ügyvédet, hogy vegyen rajta kötelelet. Levelét pedig visszaküldte a következő sorok kíséretében: „Magától levelet el nem fogadok, de meg fogom tánczoltatni, arról biztosítom. Tudja mit mondom? Azt mondom, hogy dr. Braun magához képest egy király. Most látom csak, hogy édes szájjal ellakarta a jellemét, mely rosszabb az utolsó sintérénel. Ugy-e, maga azt hiszi, hogy ezt azt ügyfél már befektették? Ohó! Ném oda Buda! Még vért fog kapni, arról biztosítom. Nem tiszteli: Obláth.“ Miesner ügyvéd becsületsértés miatt jelentette fel Obláthot s annak szigoruan való megbüntetését kérte.

— **Megszökött bíró.** A budapesti törvényszék fiatal albirája, Gallovics Viktor most már tal van az oceánon. Hétfőn megesküdött az oltár előtt, hogy hűségesen fogja szeretni élete párját s már szerdán otthagya a szegényt a faképnél, magával vive annak nyolczezer forintját. Az elhagyott asszony most válópert akar indítani férje ellen, s arra kérte a IV-ik kerületi előjáróságot, hogy adjon neki hivatalos bizonyítványt arról, hogy férje „ismeretlen tartózkodású“.

— **Megölte az apósát.** A nagyváradi törvényszék — mint levelezőnk táviratozza — ma tárgyalta Gonda István tarjáni gazdaember bűntényét, aki megölte az apósát, mert nem akart neki pénzt adni. Részségében maga Gonda vallotta be a bűnét és később ezt a vizsgálóbíró előtt is bevallotta. A törvényszék szándékos emberölés miatt helyezte vád alá. A mai végtárgyalás iránt akkora volt az érdeklődés, hogy a tárgyalóterembe csak jeggyel lehetett bejutni. Balázs ügyész kötéláltali halált kért a gyilkosra, akit a törvényszék életfogytig tartó fegyházra ítélte.

FARSANG.

Bölcsőde-bál. A Royal-szállóban ma este fényes és kitűnően sikerült bál zajlott le; az Erzsébet királyné védnöksége alatt álló „Első Pesti Bölcsőde Egylet“ rendezte ezt a mulatságot, melyen az udvar is képviselve volt. Ugyanis pont fél tíz órakor érkezett meg Mária Valéria főhercegnő férjével, Ferencz Salvator főherceggel, kiket a szokásos ceremóniával fogadtak. A lépcsőnél gróf Kornis Miklósné, gróf Károlyi Mihály és Krause Jenő, a bál alelnöke üdvözölték. A főhercegnő pár- és kísérete négy águ gyertyatartót emelős udvari lakáj között ment föl a terembe és helyet foglalt a fényesen felkészített emelvényen, hol őket a bálányak fogadták. A mulatság reggelig tartott.

— **A Fehér-kereszt egyesület bálja.** A Fehér-kereszt-Egyesület bálját ma este tartották meg a budapesti katolikus-kör dísztermében. A mulatságot hangverseny előzte meg. Erre a mulatságra Mária Valéria főhercegnőt és férjét Ferencz Salvator főherceget is várták, de az utolsó perczben értesítették a rendezőseget, hogy nem jelenhetnek meg. A kitűnően sikerült hangversenyen közreműködtek gróf Pejacsereich Márk, gróf Pejacsereich Elemér, Tabódy Margit, Thury Gizella, Ábrányiné-Wein Margit, Jászai Mari, Fináczy Béla, dr. László Gyula, Lindh Marcella, Burose B., Noseda Károly és gróf Szapáry Pál. A hangverseny után táncz-következett. A tiszta jövedelmet a F. K. E. nagylétényi római katolikus árvaház és a czirkveniczai László-gyermek-otthon javára fordítják.

Az újságírók mulatsága. A budapesti újságírók egyesülete e hó 27-én megtartandó hangversenye és tánczestélye a szezon legfényesebb mulatságának ígérkezik. A műsor még a tavalyinál is gazdagabb és érdekesebb. A közönség körében is várakozáson felül nagy az érdeklődés, úgy, hogy a rendezőbizottság valószínűleg az idén is kénytelen lesz már napokkal a tánczestély előtt beszűntetni a jegyek kiadását. Jegyek az egyesület helyiségében (Károly-körút 4.) naponta délután 3—5 óra közt válthatók. A rendezőbizottság figyelmezteti az egyesület tagjait, hogy a maguk és legszűkebb családtagjaik részére engedélyezett kedvezményes áru jegyeiket vasárnapig okvetlenül váltsák meg, mint-hogy ezen a napon túl a kedvezményre igényt nem tarthatnak.

A HIVATALOS LAPBÓL.

Kinevezések. A miniszterelnök Szokolovits József miniszteri titkári czim és ranggal felruházott segédtitkárt miniszteri titkárrá, dr. Hazay István miniszteri segédtitkári czim és jelleggel felruházott fogalmazót miniszteri segédtitkárrá és dr. Fejér László fizetés nélküli segédfogalmazót miniszteri segédfogalmazóvá kinevezte. — Az igazságügyminiszter dr. Paradeiser János pestvidéki és dr. Karcsey Gyula szolnoki királyi törvényszéki aljegyzőket a budapesti királyi büntető törvényszékhez jegyzőkké nevezte ki. — Az állami számvévszék elnöke dr. Höberth Arzén díjas joggyakornokot állami számvévszéki számtisztte nevezte ki.

Előléptetés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Grosz Albertet, a székesfehérvári tankerületi királyi főigazgatóság tollnokát, a X-ik fizetési osztály harmadik fokozatából annak második fokozatába léptette elő.

Anyakönyvi kinevezések. A belügyminiszter Háromszék vármegyében a futásfalvai anyakönyvi kerületbe Hadnagy József körjegyzőt anyakönyvvezetővé, a dálnoki anyakönyvi kerületbe pedig Muzsnai Lajos jegyző gyakornokot anyakönyvvezető helyettesé nevezte ki és az előbbi a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbízta; — Nagy-Küküllő vármegyében a volkányi anyakönyvi kerületbe Bresztovszky Viktor körjegyzőt anyakönyvvezetővé nevezte ki és őt a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbízta.

Magyar név. Binges Géza endrődi lakos „Büngösdő-re; — Lichtig Seilig budapesti lakos „Ligeti“-re; — Steinfeld János budapesti lakos „Pákozdi“-ra változtatták vezetéknevüket, a belügyminiszter engedelmével.

Helységek elnevezése. A belügyminiszter a Máramaros vármegye területén fekvő Kulcsa Nyegrovecz kisközség községi önállóságának megszüntetését és Kalocsa lmsád kisközséghez ennek kiegészítendő része gyanánt leendő csatolását elrendelte s megengedte, hogy az ekként egyesített két kisközségből alakulandó új kisközség „Felső-Kalocsa“-nak neveztessek. — Együttal elrendelte azt is, hogy a Kalocsa-Horb és Kalocsa-Láz kisközségekből alakult új kisközség az „Alsó-Kalocsa“ elnevezést vegye fel.

Árverések a fővárosban. Schütze Ottó ingóságai VII-Erzsébet-körül 15. február 19. — Fraube Ignác ingóságai V. Vácz-körút 16. február 19. — Sessler Félix ingóságai VI. Izabella-utca 43. február 19.

A vidéken. Ploveczki Károlyné ingatlanai Máramaros-Szigeten márczius 16. — Borovszky Ferencz ingóságai Gardinorcen (Titel) február 26. — Szájbely Béla ingatlanai Sz. Váralján márczius 11. — Korodi Sára ingatlanai Köhalomban február 26. — Első Lajos ingatlanai Nyiregyházán április 18. — Ferjencsik György ingatlanai Andrásfalu (Znióvárja) községhezánál június 11. — Bintye László ingatlanai Bihar-kező-Keresztus (Nagyvára) községhezánál márczius 2. — Stárik Márton ingóságai Páczodon (Zala-Egerszeg) márczius 7. — Tóth Endre ingóságai Szegeden február 28.

Pályázatok. A temesvári ítélőtábla kerületében joggyakornoki állás márczius 5-ig; — a tópolnyi (Szabadka) járásbírósnál aljegyzői állásra két, hét alatt; — a somorjai (Pozsony) járásbírósnál aljegyzői állásra két hét alatt; — a zombolyai (N. Kikinda) járásbírósnál segédtelevkönyvvezetői állásra két hét alatt; — a nagyváradi pénzügyigazgatóságnál irodatisati állásra április 4-ig; — a körösbányai (Déva) járásbírósnál járásbírói állásra két hét alatt lehet a folyamodásokat benyújtani.

ÜZENETEK A KÖZÖNSÉGNEK.

Öcsém, Szolnok. A fél-czimszalagról következőt, ön a mi előfizetőknek öcsese; még pedig meglehetősen fiatal legényke, amint ezt hozzánk intézett kérdése igazolja.

1. Egy distingvált uri ember köszönhet-e egy olyan lánynak, aki alacsonyabb társadalmi osztályba tartozik és lehetnek-e kételyei annak a lánynak a jelleméről, ha „kezet csokolom“-mal köszönti?

Köszönni emberség s mentül előkelőbb rangú valaki, annál szebb, ha udvarias. Mivel alkalmasint valamely ésinos szobalány forog szobán az ön eselőben, egyéb tekintély híján a cornevillei marquisra hivatkozunk, aki elég világlátott férfiú s azt dalolja: „hogy ön cseléd, mit én azt bánom!“ Fiat applicatio: „hogy ön cseléd, mit ön azt bánja!“

A kézesök az adott esetben szóbeli guny, tehát „ne mondd, ha tedd.“

2. Kérhet-e egy leány protekciót egy, nejtől külön élő, de tőle el nem vált uri emberől? Illeik-e neki írni és ha igen, helyesen teszi-e az a leány, ha választ, amiben az az illető ember diszkreczióját kéri; neki visszaküldi?

Ez az eset fölöttébb bonyolult. Mi köze van a lánynak s a protekciónak az illető protektor csahát állapotához? Fölöttébb gyanus ez a helyzet s mi azt hisszük, leghelyesebben teszi az a leány, ha valaki máshoz fordul protekcióért. Ennek egyébként úgy se igen vehetné hasznát, mivel akár tanítónő, akár postakísasasszony akar lenni, mind a kultusz-, mind a kereskedelmi miniszter csak az ímet adta ki a protekciót eltörölő dráció és cátoi rendeletét. Vagy ott Szolnokon nem hisznek az ilyen erkölcös statáriuma komolyságában? Meglehet, önöknek van igazuk.

P. S. Ha már óvó intésünk elkésve érkeznek s az illető kisasszony meg van protegálva, vissza ne küldje a diszkrecziós levélfé, míg csak a protekció eredménye nem mutatkozik.

J. S. Budapest. Tessék utána nézni bármely „Czím- és lakjegyzékben“. Ez a legrövidebb és legolcsóbb mód.

T. B. Trieszt. A sorozásnál megmondják, hová került. Ha a honvédséghez jut, ott kell szolgálnia.

NYILTTÉR.

Dr. Szabó Sándor, nőorvos

lakását

V. ker., Arany János-utca 16. sz. I. emelet alá tette át.

ROYAL nagyszálloda BUDAPESTEN.

Kugler-féle raktár a bodegában, naponta friss nagy választék eredeti bombonlierekben. Legfinomabb csokoládé kicsinyben, nagyban áruk mellett eladatnak. Színházi előadások után friss-ételek, naponta hangverseny. Schmitt Károly igazgató.

T. cz.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy szűcsáru üzletem mellett legfinomabb bel- és külföldi

férfi és női ernyőkből

is tartok raktárt.

A n. é. közönség szives látogatásáért esedezve, vagyok tisztelettel

Kutnewsky György,

Budapest, V., Erzsébet-tér 16. sz.

Báli és estelyi

Meghívók, Menük, Táncrendek stb.

az egyszerűbbi a legmodernebb kialakításg

KANITZ C. és FIAI-nál, Budapest,

Dorntya-utca 12. sz.

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági táviratok.

Hamburg, február 18. (Esti tőzsde.) Osztrák hitelrészv. 308.— Az irányzat csendes.

Frankfurt, február 18. (Esti tőzsde.) Osztrák hitelrészvény 307.75. Bécsi Bankverein 226.— Az irányzat csendes.

New-York, február 18. (C. T. B.)

február 18. február 17.

Buza februárra 100¹/₄ 90¹/₄

„ májusra 93 101¹/₂

„ júliusra 98¹/₂ 94¹/₂

Tengeri májusra 35¹/₂ 35¹/₂

Chicago, február 18. (C. T. B.)

február 18. február 17.

Buza májusra 103¹/₂ 104¹/₂

Tengeri májusra 80¹/₂ 80¹/₂

Mezőgazdaság.

Védőoltások a sertésvész ellen. Mint lapunknak írják, a sertésvész elleni védőoltást a nagyvezényesi uradalom a vész kitérésének legelején eszközölte a földmivelési miniszterium által költségmentesen rendelkezésre bocsátott Sós Jenő állami állatorvos által, ki a szerumot is magával hozta. A vész konstatáltatott a most említett állami állatorvos által és megelőzőleg Petyován Endre járási és gradalmi állatorvos által is. Inficiálva volt egyik majorban — Kettősön — 135 öreg kocca, 30 süldő kocca, 700 szopós malacz; a szomszéd királysági majorban 150 nyári malacz, 54 különböző kocca, 300 sertés. Elhullott összesen 22 darab szopós malacz. Az oltás után 4—5 napra az állomány teljesen egészségesnek mutatkozott, újabb betegség sincsen. A közlemény beküldője megjegyzi, hogy a tisztántartásra különösen nagy gond helyezendő, miért is az épület naponta teljesen ki lesz takarítva, az összes faanyag bemeszeltetett, a járóhelyek és kutrinczák karbolos vízzel locsoltatnak és aztán friss, száraz alj hordatják be. A takarítás után naponta származott alj pedig azonnal el lesz égetve.

Ipar és kereskedelem.

Csődnyitások. Goldstein Ignác budapesti bejelentett cég ellen a budapesti királyi kereskedelmi és váltótörvényszék részéről. Csődbiztos: dr. Mészáros Márton törvényszéki bíró; tömeggondnok dr. Horánszky Dezso ügyvéd; bejelentési határidő márczius 15., felszámolási határidő április 14. — Gorzó Jánosné, született Szász Zsuzsána nyiregyházi kereskedő ellen a nyiregyházi királyi törvényszék részéről. Csődbiztos Mráz János törvényszéki bíró, tömeggondnok dr. Prok Gyula ügyvéd; bejelentési határidő április 16., felszámolási határidő május 14. — Harsányi István budapesti bejelentett cég ellen a budapesti kir. ker. és váltótörvényszék részéről. Csődbiztos dr. Polónyi Aladár törvényszéki bíró; tömeggondnok dr. Kolpaszky István ügyvéd; bejelentési határidő márczius 18., felszámolási határidő április 19. — Kovács, Hegyi és társa, budapesti bejelentett cég ellen a budapesti kir. ker. és váltótörvényszék részéről. Csődbiztos Csapó Ferencz törvényszéki bíró; tömeggondnok dr. Rott Mihály ügyvéd; bejelentési határidő: márczius 22., felszámolási határidő április 21.

Kőbányai sertés piac, február 18. Magyar elsőrendű: fiatal nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 55—56 krajczárig. Közép (páronként 251—320 kilgrig terjedő súlyban) 55—56 kr. Könnyű (páronként 250 kilgrig terjedő súlyban) 54—55 kr. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilgr. felüli súlyban) 55—56 krajczárig, közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) 54—55 krajczárig. Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) 54—55 krajczárig. Sertéslelésám: 1898. február 16. napján volt készlet 17.136 drb, február 17-én felhajtott 274 drb, február 17-én elszállított 172 drb, február 18-án maradt készletben 17.136 darab. A hizott sertés üzletirányzata: változatlan.

Budapesti konzum-sertés vásár, február 18. A ferencvárosi petroleumraktárnál levő székesfővárosi konzum-sertés vásárra 1898. február 17-én érkezett 82 drb. Készlet 608 darab, összes felhajtás 1190 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 540 drb.; elszállítatlan maradt 650 drb. Napi árak: 120—160 kilós 53—55 kr., 220—280 kilós 53—55 kr., 320—380 kilós 53—55 kr., malacz 38—42 krajczár. A vásár hangulata lanyha volt.

Budapesti szurómarhavasár, február 18. (A budapesti közvágóhid és marhavasári igazgatóság jelentése.) A mai vásárra felhozott: 97 drb élő bárány és 528 élő borjú, továbbá 38 darab leölt belföldi borjú és 384 drb leölt bárány. **Napi árak:** 16 juh párja 5—7 frt, élő belföldi borjú 34—42 frt 100 kilónként, leölt belföldi borjú 36—44 forint, leölt bárány 2 1/4—6 1/2 frt párja.

Pénzügy.

Cztrák-magyar bank. A nagy pénzbőség-amely ez idő szerint az üzleti élet pangása miatt uralkodik, élénken visszatükröződik az osztrák-magyar bank legutóbbi kimutatásában. A váltótárca 15.13 millióval, a lombard 0.33 millióval kevesbedett és a bankjegyforgalom 13.61 millióval apadt. Ennek megfelelően az adómentes bankjegytartalék is 12.37 millióval emelkedett és ez idő szerint 91.94 millióra emelkedett. Tekintettel a pénzpiac ezen állására, az osztrák-magyar bank már legközelebb a nyílt piacon is vásárolni fog váltókat, hogy versenyezzen a többi bankokkal, amelyek a kamatlábbal a nyílt piac irányaihoz alkalmazkodnak.

A német birodalmi bank kamatlábat lezárította. A német birodalmi bank a kamatlábat ma 4%-ról 3%-ra szállította le. Ezt az intézkedést a bank

rendkívül kedvező helyzetével okolják meg. A központi bizottság mai ülésén előterjesztették a múlt évi mérleget és megállapították az osztalékot, a melyek csak a birodalmi kancellár részéről való jóváhagyás után tesznek közzé. A kölcsönképességet újból megadták: a 3%-os darmstadti városi kötvényeknek, a 4 százalékos délkeleti vasuti elsőbbségeknek, valamint a moszkva-jaroszlavi-archangelski s a moszkva-vindau-rybinski vasuti elsőbbségeknek.

A Magyar ipar és kereskedelmi bank részvénytársaság igazgatótanácsa ma tartott ülésében megállapította az 1897. üzletév mérlegét. A tiszta nyereség 65.871 forint 47 krajczárt tevő múlt évi áthozattal együtt 768.219 forint 15 krajczár rug. A tiszta nyereség hováfordítása tekintetében az igazgatótanács a folyó évi márczius hó 29-ére egybehívandó közgyűlés elé azon javaslatot terjeszti, hogy 600.000 forint fordítsassék részvényenként 6 forintot (6%) tevő osztalékra; 10.117 forint 38 krajczár a tartalékalap rendes és 39.882 forint 62 krajczár ugyanennek rendkívüli dotációjára; 6000 forint a bankéjtel értékéből eszközrendő leírásra; 6000 forint a tisztviselők és szolgák nyugdíjalapjára; a fennmaradó 81.937 forint 43 krajczár pedig vitessék át a folyó üzletév számlájára. A kimutatott eredményben a lefolyt évről elszámolt consortiális ügyletek főbb tételeit az „Athenaeum” új részvényeinek kibocsátásánál, az angyalföldi telkek consortiumánál, a Wiener Tramway és a magyar vasuti forgalmi részvénytársaság részvényi sindicátusánál elért nyeresemények képezik. A bank tartalékalapja az ez évi javadalmasozás hozzászámításával 800.000 forintra emelkedik.

Közlekedés.

Budapesti közuti vaspályatársaság ma délután rendkívüli közgyűlést tartott. A napirend első pontja, a kereskedelmi miniszter által kiadott „III. függelék a budapesti közuti vaspályatársaság villamos hálózatára vonatkozó engedélyokirathoz” előterjesztése. Jellinek Henrik vezérigazgató előadja, hogy az engedélyokirat és a terület-használati szerződés világosan előírja, hogy a társaságnak ki kell építenie budai új vonalait. A jelenlegi kedvezőtlen helyzet ellenére is az igazgatóság ki akarja építeni a vonalakat. A terület-használati szerződésből kifolyólag megtartott engedélyezési tárgyalás során az új vonalak építésére szükséges tőke 9.867.000 forintban állapított meg, amelyből 3.000.000 forint tartaléktőkének vétett. A fedezeti módnál a társaság eddigi szokása kizárt más módot, minthogy ez újabb alaptőke-részvények kibocsátásával fődöntessék. Az igazgatóság ezért ajánlja az új részvények kibocsátását. Erre vonatkozólag határozati javaslatot terjeszt elő, a mely szerint a közgyűlés ezennel elhatározza, hogy a társaság alaptőkéjét felemeli 9.867.000 forintra, a mely összeg beszerzése céljából: 98.676 darab, egyenként 100 forint (200 korona) névértékű és névre szóló s legfeljebb 5 százalékos osztalékra és netáni felülosztalékra jogosító részvény bocsátatik ki. A közgyűlés az előterjesztett határozati javaslatokat minden vita nélkül egyhangulag és változatlanul elfogadta. Ezután az új részvénykibocsátás és tőkeemelés következtében szükségessé vált alapszabály módosításokat ejtette meg, mire a közgyűlés véget ért.

Podgyász házhoz szállítása. A magyar királyi államvasutak igazgatósága a Budapesti keleti és Budapesti nyugati pályaudvarok érkezési oldalain a közönség kényelmére „Podgyász házhoz szállítási hivatalt” rendezett be. A szállítási hivatal átvételi elismervények kiszolgáltatása mellett — szabványos áráért — elvállalja a kézi és feladott podgyászok házhoz szállítását, valamint egyik pályaudvarról a másik pályaudvarra való átszállítását. A podgyász-kézbizetés az I—III-ik kerületbe naponta kétszer, a többi kerületekbe a reggeli vonatoktól délelőtt, a délelőtti vonatoktól dél, a déli vonatoktól délután, a délutáni vonatoktól az est folyamán s az esti vonatoktól a sürgősebbek est 10 óráig, a többiek másnap délelőtt fel 9 óráig eszközöltetik. A kézbesítési díjak mindjárt az átadás alkalmával, vagy pedig a házhozszállításakor fizethetők.

BUDAPESTI GABONATÓZSDE.

Budapest, február 18.

Tegnap jelentésünk ama kitételének, amely a Weisák és Gelbék dolgával foglalkozott, egyéni vonatkozása egyáltalában nem volt.

Ezzel azonban korántsem akarjuk azt mondani, hogy az, ami mostanában a határidőpiacon történik, vagy jobbau mondva, nem történik, hogy az — főleg a tavaszi búzát illetőleg — csakugyan nem más, mint egyes cégek vagy csoportok magánügye. A termelésnek semmi köze e tranzakciókhoz, sőt ezek még a szorosán vett

gabonakereskedelmet is kevésbé érintik. Hisz látjuk mindennap, láttuk ma is, hogy jelenleg oly visszás állapotok, oly ferde üzleti viszonyok kaptak lábra a gabonatózsdén, hogy a két üzletág, a határidős és a készáru forgalom között teljesen meglazult az összeköttetés. Nemosak hogy az irányzat nem fejlődik egyöntetűen, hanem — mint ma is — éppen ellenételesen történik a dolog. A készárut szívesen vásárolták magasabb áron, a tavaszi buza megoleszbodott. Akár pályadíjat tűzhetnének ki annak a kérdésnek a megoldására, hogy miért alacsonyabb ma a szokványbuza kurzusa tegnaphoz képest.

Talán csak nem azért, mert a jövő héten megkezdődik ismét a hajózás? a kontremine ugy viselkedik, mintha valami váratlan eseménnyel állanánk szemben. Pedig a legerős ebb emberek sem emlékszenek arra, hogy tavasszal meg nem nyitlak volna a viziutak.

Egyébként az importra szorult államok sorra könnyítik meg mostanában a bevitt, helyesen alkalmazott vámpolitika által. Szerbia és Olaszország után most Portugália mérsékelte vámtételeit gabonára. Ez ország átlag három millió métermázsányi buza fogyasztásával, amelyből a saját termelés két millió métermázsát fedez, nem számít ugyan sokat a nemzetközi piacon, sorompóinak megnyitása tehát inkább csak a silány európai termés mellett tanuskodik, ha ugyan e szomorú körülmény még bizonyításra szorul.

Az élelmes amerikaik persze ez alkalmat is kihasználták kellően és hír szerint, a kivitel 145.000 métermázsa búzát vásárolt és azt Lisszabon felé irányítja.

Különben is Newyorkban és Chicagóban tegnap is emelkedtek az árak (7/8—1 1/2 centsszel) jól lehet az utóbbi rohamos hausse után mindenki némi reakcióra volt elkészülve. A Cincinnati Price Current szerint Amerikában a téli vetések állásában nem állott be változás az utolsó héten. Az európai vásárok ma nyugodt hangulatban folytak le.

Megelégedéssel konstatáljuk végül, hogy az „Országos Hirlap” multkori felszólalásának a közraktári készletekről szóló jelentések késedelmes közzététele tárgyában meg volt a foganatja, amennyiben a ma kifüggesztett kimutatások már a tegnap esti állományt tüntetik fel. Konstatáljuk egyuttal, hogy a buzakészlet tegnap ismét körülbelül hétezer métermázsával apadt.

Buza.

Elkelt 15.000 métermázsa buza 5—7 1/2 krajczárig magasabb áron. Román búzából 2500 métermázsa adatott el.

Előfordalt eladások búzában.

Mennyiség tonnában	6 vagy új	származás	Méltósebz. kiló súly kilóiban	minőség megjelölés	átadási hely	100 kiló ár forint	100 kiló ár forint
500	uj	tiszta	77	átlagban	Budapest	12.20	2 h.
400	•	•	76	•	•	12.20	•
300	•	•	76	•	•	12.15	•
100	•	•	76	vegyl.	•	12.15	•
200	•	•	76	•	•	12.90	•
100	•	•	75	•	•	12.77 1/2	•
100	•	•	75	•	•	12.65	•
100	•	•	75	•	•	12.90	•
9000	•	•	74	•	•	12.85	•
100	•	pestvidéki	73	sarga	•	12.90	•
100	•	•	76	•	•	12.90	•
400	•	•	76	vegyl.	•	12.92 1/2	•
150	•	•	76	•	•	13.05	•
500	•	vásárhelyi román	74	•	•	13.15	•
2000	•	•	74	transitó	•	10.75	•
500	•	•	69	•	•	9.15	•

Hivatalos jegyzések búzában.

F A J	Minta hely	100 kilogr. ársz. frt	100 kilogr. ársz. frt	Minta hely	100 kilogr. ársz. frt	100 kilogr. ársz. frt
Tiszavidéki	uj	74	12.85	75	12.85	12.90
•	•	76	12.05	77	13.10	13.20
•	•	78	13.25	79	13.40	13.45
•	•	79	13.50	•	•	•
Pestvidéki	uj	74	12.60	75	12.80	12.85
•	•	76	12.90	77	13.05	13.15
•	•	78	13.20	79	13.35	13.40
•	•	80	13.45	•	•	•
Féjésmegyei	uj	74	12.70	75	12.90	12.95
•	•	76	13.00	77	13.15	13.25
•	•	78	13.30	79	13.40	13.45
•	•	80	13.50	•	•	•

Raktárállomány búzában és lisztben: A fővárosi közraktárakban 95.500 métermázsa buza és 78.300 métermázsa liszt a Silosban 23.400 métermázsa buza. A nyugotiban 40.208 métermázsa buza és 2041 métermázsa liszt. **Határidőüzlet búzában:** Tavaszi buza irányzata ingadozó volt, az árak egyenlegként csökkentek, míg őszi buza változatlan.

százalékonként 1/4% leszámitással értendők. Átszámitási árfolyam 100 frk = 47.55 frt.

Cukor.

Prága, febr. 18. *Nyerscukor* 88% cukortartalom franco Aussig. Azonnali szállításra 12.65 frt, okt.-decz.-re 12.85 forint.

Hamburg, febr. 17. *Nyerscukor* f. o. b. azonnali szállításra 9.35 márka, márciusi szállításra 9.37 márka, májusi szállításra 9.52 márka, augusztusi szállításra 9.75 márka. Irányzat tartva.

Páris, febr. 18. *Nyerscukor* (88 fok) kész áru 28.50—29. Frk, fehér cukor folyó óra 31.75 frk, márcziusra 32.— frk, 4 első óra 32.75 frk, 4 óra májustól 30.50 frank. Finomított készáru 101.— frk.

London, febr. 18. *Jávaczukor* 10% shilling, szilárd. *Nyers cukor* nyugodt; finomított mérsékelt keresve, ártartó. *Jegyezett cukor* jól keresve szilárd. *Kálföldi tört ártartó.* Jegyezett: készáru 10.11 1/4 sh., márcz.-áprilisa 11.— sh., május-augusztusra 11.3 sh. *Répaczukor* ártartóan indult és nyugodtan zárt. *Német* (88%) febr.-ra 9.3 sh., áprilisa 9.4 1/4 sh., májusra 9.5 1/4 sh., júniusra 9.6 1/4 shilling. *Határidőzlet:* február 9.3 1/4 sh., márcziusra 9.3 1/2 sh., áprilisa 9.4 1/2 sh., májusra 9.5 1/2 sh., júniusra 9.6 1/4 sh.

Olajok.

Hamburg, febr. 18. *Repeceolaj* helyben 53.— márka (= 31.16 frt). Átszámitási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Köln, febr. 18. *Repeceolaj* májusra (hordóval). 55.— márka (= 32.34 frt). Átszámitási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Páris, febr. 18. *Repeceolaj* folyó óra 52.75 frk (= 24.83 frt); márcz.-ra 52.75 frk (= 24.83 frt); 4 első óra 53.25 frk (= 25.07 frt); négy óra májustól 53.25 frk (= 25.07 frt). Árak 100 kilonként értendők. Átszámitási árfolyam 100 frk = 47.55 frt.

London, február 18. *Repeceolaj* 23.— sh., *lenolaj* 16.3—16.4 1/2 sh., *gyapot magolaj* 14—14.6 sh., *terpentin* 24.3—24.4 1/2 sh.

Petroleum.

Hamburg, febr. 18. *Petroleum* helyben 4.85 márka = 2.85 frt.

Antwerpen, febr. 18. *Petroleum fin.* helyben 14.— frank = 6.65 frt.

Bréma, febr. 18. *Petroleum fin.* helyben 4.95 márka = 2.91 frt.

Newyork, febr. 18. *Petroleum fin.* 70 Abel Fest. Newyorkban 5.40 cents, fin. petroleum Philadelphianban 5.35 cents; United Rife Line Certificated márcziusra 67.—; *Nyers petroleum* márcziusra 5.95 cents.

London, február 18. *Petroleum,* amerikai 4 3/8 sh., orosz 4 3/16—4 1/4 sh.

Kávész, tea, rizs.

London, febr. 18. *Santos* határidő nyugodtabb. *Jegyezett:* február 30.— shilling, márcziusra 30.— sh., májusra 30.6 sh., júliusra 30.9 sh., szeptemberre 31.3 sh., decz.-re 31.9 shilling. *Tea:* Ceylon gyengébb. *Rizs:* igen szilárd, de nyugodt.

Fémek.

London, febr. 18. *Réz,* G. M. Bräude 49 5/8—49 7/8 font sterling készáru és 49 7/8—50 1/8 font sterling 3 óra; best sel. 53 1/2—54 font sterling. *Ón:* finom külföldi 64 1/8—64 3/8 font sterling, készáru és 64 1/16—65 3/16 font sterling. *Ólom:* angol 12 3/16—12 5/8 font sterl.; külföldi 12 7/16—font sterling. *Horgany:* külföldi 18—font sterling. *Higany:* 7.26 font sterling első és 7.16 font sterling másodikból. *Vas:* A glasgovi nyersvaspiacz ártartó mérsékelt fizlet mellett. *Zárlatárak:* 45.8 sh. készáru és 45.10 1/2 sh. egy óra; Cleveland 40.6 sh. készáru és 40.8 1/2 sh. egy óra; Hematit 48.8 1/2 sh. készáru és 48.11 sh. egy óra; Middlebrough 49.9 shilling készáru és 50.— sh. egy óra.

KÜLFÖLDI GABONATÖZSDÉK.

Bécs, február 18. *Effektiv-buzában* az irányzat szilárd, mintán a molnárak keresik a készáru. Határidők kevesebb figyelemben részesültek. *Rozs* tartott, de a kereslet e czikk irány gyengült. *Tengeri szilárd.* Kötött: buza tavaszra 11.92—11.86, rozs tavaszra 8.94—8.90, zab tavaszra 6.84—6.81 frton.

Hivatalosan jegyezett:

Buza tavaszra 11.86—11.87, rozs tavaszra 8.89—8.91, tengeri május-júniusra 5.59—5.61, zab tavaszra 6.80—6.82 frton.

Eoroszló, febr. 18. Buza helyben 18.80 márka (= 11.05 frt) sárga. Buza helyben 18.70 márka (= 10.99 frt). Rozs helyben 14.90 márka (= 8.76 frt). Zab helyben 14.40 márka (= 8.47 frt). Tengeri helyben 11.75 márka (= 6.91 frt). Minden 100 kilonként. Átszámitási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Hamburg, február 18. Buza holsteini 182—192 márka (= 10.70—11.29 frt). Rozs meklenburgi 140—150 márka (= 8.23—8.82). Rozs orosz 109—110 márka (= 6.41—6.47 frt). Minden 100 kilonként. Átszámitási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Rohrschach, február 18. Orosz buza 26—28.50 frank (= 12.38—13.58 frt). Román buza 25.—28.50 frank (= 11.89—13.58 frt). Minden 100 kilonként. Átszámitási árfolyam 100 frank = 47.55 frt

Páris, febr. 18. (*Megnyitás.*) Buza folyó óra 29.30 frank (= 13.97 frt). Buza márcziusra 28.90 frank (= 13.77 frt). Buza 4 első óra 28.75 frank (= 13.70 frt). Buza májustól 4 óra 27.90 frank (= 13.29 frt). Rozs folyó óra 17.40 frank (= 8.29 frt). Rozs márcziusra 17.60 frank (= 8.38 frt). Rozs 4 első óra 17.60 frank (= 8.38 frt). Rozs májustól 4 óra 17.— frank (= 8.09 frt). Minden 100 kilonként. Átszámitási árfolyam 100 frank = 47.55 forint.

Páris, február 18. (*Zárlat.*) Buza folyó óra 29.30 frank (= 13.97 frt). Buza márcziusra 29.10 frank (= 13.87 frt). Buza 4 első óra 28.90 frank (= 13.77 frt). Buza 4 óra májustól 28.— frank (= 13.34 frt).

Pétervár, február 18. Rozs helyben 6.70 rubel.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDÉK.

Bécs, február 18. A berlini kamatláb leszámitás kedvezően hatott az üzletre és az árfolyamok emelkedtek. Különösen hitelrészvények emelkedtek a berlini árbitrage vásárlására. Alpesi bányarészvényeket prágai számlárai vásároltak és ezzel is emelkedtek.

Az előtőzsdén: Osztrák hitelrészvény 363.62—364.25, Anglo-bank 161.75. Magyar hitelrészvény 382.—383.— Osztrák-magyar államvasut 339.—339.37, Déli vasut 80.50, Prága Dux-vasut 96, Tranway 509.—511.50, Aussig-teplitzi vasut 1635, Alpesi bánya 148.75—150.—, Török dohány 131.50—132.50, Osztrák villamosági 319—319.50, Magyar koronajáradék 99.60, Török sorsjegy 58.60 forinton kötöttet.

Delőtt 11 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 364.12, Magyar hitelrészvény 382.50, Anglo-bank 161.75, Union-bank 302.50, Länderbank 217.—, Osztrák-magyar államvasut 339.25, Déli vasut 80.50, Alpesi bánya 149.90, Rimamurányi 245.30, Májusi járadék 102.50. Török sorsjegy 58.60 frton kötöttet.

A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészvény 364.25. Magyar hitelrészvény 382.50. Länderbank 217.—, Unionbank 302.—, Anglo-bank 161.—, Bankverein 265.—, Osztr.-magy. államv. 339.25, Déli vasut 80.50. Elbevölgyi vasut 262.50. Alpesi bánya 150.10. Rimamurányi 245.50, Prágai vasipar 709.—, Májusi járadék 102.50, Magyar koronajáradék 99.55, Török sorsjegy 58.60. Német márka 58.78, Török dohányrészvény 132.— forinton kötöttet.

Delután 2 óra 30 perczkor jegyezték: Magyar aranyjáradék 121.85. Magyar koronajáradék 99.45. Tiszai kölcsönsorsjegy 140.—, Magyar földterhermentesítési kötvény 97.20. Magyar hitelrészvény 381.25. Magyar nyereségekölcsön sorsjegy 157.25. Kassa-oderbergi vasut 192.—, Magyar kereskedelmi bank 1405.—, Magyar vasuti kölcsön ezüstben 100.80 Magyar keleti vasuti állami kötvények 122.10. Magyar leszámitoló és pénzváltóbank 253.50. Rimamurányi vasútvállalkozás 245.50. 4 2/8 papírjáradék 102.45 4 2/8 ezüstjáradék 102.45. Osztrák aranyjáradék 122.65. Osztrák koronajáradék 102.85. 1860. sorsjegyek 143.75. 1864. sorsjegyek 190.75. Osztrák hitelsorsjegyek 199.50. Osztrák hitelrészvény 363.50. Angol-osztrákbank 162.—, Unionbank 302.25. Bécsi Bankverein 265.50. Osztrák Länderbank 217.50. Osztrák-magyar bank 929.—, Osztrák-magyar államvasut 338.25. Déli vasut 80.50 Elbevölgyi vasut 262.—, Dunagőzhajózási részvény 448.—, Alpesi bányarészvény 150.50. Dohányrészvény 131.—, 20 frankos 9.53. Császári királyi vert arany 5.68. Londoni váltóár 120.15. Német bankváltó 58.75.

Bécs, február 18. (*Utőtőzsdé.*) A déli tőzsdé zárata után jegyezték: Osztrák hitelrészvény 363.50, Magyar hitelrészvény 381.50, Anglo-bank 162.—, Bankver. 262.50, Union-bank 302.25, Länderb. 317.75 Osztrák-magyar államvasut 338.25, Déli vasut 80.25, Elbevölgyi vasut 262.25, Északnyugoti vasut 249.50, Török dohányrészvény 130.25, Rimamurányi vasut 245.50, Alpesi bánya 150.40, Májusi járadék 102.50, Magyar koronajáradék 99.50, Török-sorsjegy 58.50, Német márka azonnali szállításra 58.75. Német márka utalmóra 58.80.

Berlin, február 18. (*Zárlat.*) 4 2/8 papírjáradék 102.40, 4 2/8 ezüstjáradék 102.40, 4/8 osztr. aranyjáradék 104.10, 4/8 magyar aranyjáradék 103.60, osztrák hitelrészvény 228.60, magyar koronajáradék 100.10, déli vasut 35.10, osztr.-magyar államvasut 144.—, Károly Lajos vasut 107.40, orosz bankjegy 216.45, bécsi váltóár 170.—, 4/8 uj orosz kölcsön 100.40, magyar beruházási kölcsön 103.10, olasz járadék 94.60. Az irányzat tartott.

Berlin, február 18. (*Utőtőzsdé.*) Osztrák hitel-

részvény 228.60, déli vasut 35.—, osztrák-magyar államvasut 144.—. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, február 18. (*Zárlat.*) 4 2/8 papírjáradék 86.85, 4 2/8 ezüstjáradék 86.85, 4/8 osztrák aranyjáradék 104.15, 4/8 magyar aranyjáradék 103.70, magyar koronajáradék 100.10, osztrák hitelrészvény 308.25, osztrák-magyar bank 788.—, osztr.-magy. államvasut 292.37, déli vasut 71.38, bécsi váltóár 170.06, londoni váltóár 20.43, párisi váltóár 80.883, bécsi bankverein 225.87, villamos részvény 142.50, alpesi bányarészvény 126.70. 3/8 magyar aranykölcsön 91.20. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, február 17. (*Utőtőzsdé.*) Osztr. hitelrészvény 307.87, osztrák-magyar államvasut 292.25, Déli vasut 71.38.

Hamburg, február 18. (*Zárlat.*) 4 2/8 ezüstjáradék 86.90, osztrák hitelrészvény 308.—, 1860. sorsjegy 127.15, osztrák-magyar államvasut 729.—, déli vasut 171.—, olasz járadék 94.70, 4/8 osztr. aranyj. 103.90, 4/8-os magyar aranyj. 103.50. Az irányzat esendes.

Páris, február 18. (*Zárlat.*) 3/8 francia jár. 103.72, 3 1/2 8 francia jár. 106.67, olasz járadék 94.57, francia töl. járadék 102.07, 4/8 osztrák aranyjár. 104.80, ottomanbank 560.—, dohányrészvény 24.—, párisi bankrészvény 937.—, osztrák Länderbank 481.—, alpesi bányarészvény 328.—. Az irányzat szilárd.

London, február 18. (*Zárlat.*) Angol consolok 112.75, déli vasut 7.75, spanyol járadék 61.1/8, olasz járadék 93.1/8, 4/8 magy. aranyjáradék 101.75, 4 1/4 osztrák aranyjár. 102 2/8, 4/8 rupia 63.5/8, Canada pacificvasut 89.7/8, leszámitójai kamatláb 2 7/8, ezüst 25 1/16. Az irányzat nyugodt.

New-York, február 18. Ezüst 56.25.

IDŐJÁRAS.

A m. kir. meteorológiai központi intézet távirati jelentése 1898. február 18-án reggel 7 órakor.

Állomások	Legnyomás mm. Hg +	A hőmérséklet Celsius szerint	Csapadék mm.	Állomások	Legnyomás mm. Hg +	A hőmérséklet Celsius szerint	Csapadék mm.
Árvavárja	56.6	- 2.3	0	Póla	56.5	+ 3.8	0
Selmeczbánya	54.7	- 2.5	6	Lesina	57.6	+ 5.4	0
N.-szombat	55.0	+ 1.2	0	Sarajevo	58.2	+ 3.3	4
Magyar-Ovár	55.9	+ 0.0	0	Torino	58.4	+ 4.3	0
O-Gyalla	55.2	+ 1.0	0	Fiorenz	57.4	+ 2.4	0
Budapest	54.9	+ 0.3	1	Róma	57.8	+ 3.3	0
Sopron	56.1	+ 0.2	1	Nápoly	57.3	+ 3.4	0
Hörny	55.8	+ 2.7	0	Brindisi	57.7	+ 0.6	0
Keszthely	56.5	+ 0.0	0	Paterno	58.6	+ 0.6	0
Zágráb	57.5	+ 0.7	2	Mallá	58.7	+ 12.8	0
Fiume	56.4	+ 4.1	4	Zürich	59.8	+ 2.2	5
Cirkvenca	57.9	+ 2.2	0	Biarritz	64.0	+ 10.2	7
Pancsova	57.6	+ 0.4	11	Nizza	60.0	+ 5.2	3
Zombolya	56.0	+ 1.4	1	Páris	57.0	+ 8.5	3
Arad	54.8	+ 1.4	1	Kopenhága	47.2	+ 0.8	0
Szeged	55.2	+ 0.1	1	Hamburg	50.0	+ 2.7	0
Szolnok	56.5	+ 0.4	1	Berlin	49.1	+ 2.2	4
Eger	54.1	+ 0.8	0	Christiansund	52.2	+ 0.7	0
Debreczen	52.5	+ 4.4	0	Stockholm	46.9	+ 5.0	0
Körmärk	54.7	+ 8.6	4	Szent-Pétervár	57.4	+ 10.5	0
Ungvár	54.1	+ 0.5	4	Moszkva	78.6	+ 25.5	4
Szatmár	54.7	+ 0.2	0	Varsó	47.7	+ 0.4	3
Nagy-Várad	55.4	+ 0.8	0	Kiew	52.9	+ 6.7	0
Kolozsvár	51.4	+ 2.6	0	Odessza	—	—	—
Nagy-Szeben	55.0	+ 1.5	0	Sulina	51.2	+ 1.0	1
Bécs	54.8	+ 1.0	1	Szofia	56.4	+ 0.8	0
Salzburg	58.3	+ 0.1	2	Konstantinápoly	51.3	+ 6.8	0
Klagenfurt	59.2	+ 5.0	1				

A depresszió kissé gyengülten érkezett Németország keleti partvidékére és egyáltalán a nyugati maximum is vesztett erősebből, úgy, hogy a nyomási különbségek kisebbedtek.

Az időjárás Olaszország és Anglia kivételével, jobbra csapadékos. A hőmérséklet Keleten kissé sülyedt.

Hazánkban tegnap, főleg a déli megyékben volt csapadék. részint hó, részint csó alakjában. Az idő kissé hűvösebb lett, éjjel a hőmérő a fagypontra alá szállt.

Nyugati szelekkel, változókéony, időnkint csapadékos idő várható, fagypontra körüli hőmérséklettel.

VIZÁLLÁS.

— Február 18-án. —

Folyó	Vizmérs	Vizállás reggel ccentiméter	Áradás v. apadás ccentiméter	Folyó	Vizmérs	Vizállás reggel ccentiméter	Áradás v. apadás ccentiméter
Donau	Schärding	+ 140	20	Tisza	M.-Sziget	+ 17	—
	Passau	+ 290	7		Tisza-Ujlak	+ 50	—
	Bécs	+ 06	12		V.-Nanény	+ 49	—
	Pozsony	+ 213	6		Csap	+ 60	—
	Komárom	+ 161	6		Tokaj	+ 32	—
	Budapest	+ 110	2		Szolnok	+ 20	—
	Ercsi	+ 04	1		Csongrád	+ 29	—
	Paks	+ 45	1		Szeged	+ 23	—
	Mohács	+ 135	3		Titelt	+ 118	—
	Ujvidék	+ 111	5		Dees	+ 28	—
	Zimony	+ 192	5		Szatmár	+ 10	—
	Pancsova	+ 55	5		Labercza	+ 12	—
	Bázias	+ 51	4		Homonna	+ 10	—
	Orsova	+ 132	5		Ungvár	—	—
Máva	M.-Falva	—	—		Bártfa	+ 25	—
Vág	Zsolna	+ 20	11		Edrogy	+ 158	—
	Szerep	+ 44	4		Szajca	+ 151	—
Nyitra	Erekeujvár	+ 22	—		Hernád	+ 5	—
Hód	Sárvár	+ 21	—		B.-Ujlak	+ 39	—
	Győr	+ 168	—		Sch. Kir.	—	—
Dráva	Zákány	+ 56	—		Nagyvárad	+ 09	—
	Eszék	+ 39	—		Betenyes	+ 30	—
Sáva	M.-Szordah.	+ 08	—		Borosjenő	+ 30	—
	Zágráb	+ 19	—		Békes	+ 31	—
	Sziszek	+ 54	—		Gyoma	+ 64	—
Kajsa	Mitrovicza	+ 129	—		Gy.-Fehérv.	+ 64	—
Ónna	Károlyvár.	+ 10	—		Arad	+ 58	—
Verhocz	Novi	+ 45	—		Makó	+ 49	—
Buzsza	Banjaluca	—	—		K.-Kostély	+ 04	—

A budapesti értéktörzsde hivatalos árjegyzései 1898. február 18-án.

Main table containing financial data for various categories: I. Államadósság (Government Debt), II. Más közkölcsönök (Other Public Loans), III. Záloglevelek és kölcsönkötvények (Mortgages and Bonds), IV. Elsőbbségi kötvények (Priority Bonds), V. Bankok részvényei (Bank Shares), VI. Takarékp. részvényei (Savings Bank Shares), VII. Biztosító-társ. részv. (Insurance Co. Shares), VIII. Gőzmalomok részv. (Steam Mills Shares), IX. Bányák és téglagy. r. (Mines and Brickworks), X. Vasművek és gépgy. r. (Iron Works and Machinery), XI. Könyvnyomdák r. (Printing Houses), XII. Különféle váll. részv. (Various Companies), XIII. Közleked. váll. részv. (Transportation Co. Shares), XIV. Sorsjegyek (Lottery Tickets), XV. Pénznemek (Currencies), XVI. Váltók árfolyamai (Exchange Rates), XVII. Határidőre kötött értékp. (Terminals), and Leszámloló árfolyamok (Settlement Rates).

A-tel megjelölt értékpapiroknál, melyek szűrt évi nem csak évi a napári érvel, az osztalék az utolsó ártalékon vonatkozólag ártalék.

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Kiadóhivatal:

Minden szó 2 krajczár, vastagabb betűkből szedve 4 krajczár.

Kiadóhivatal:

VIII. ker., József-körút 65. szám.

Előre fizetendő készpénzben, levélbélyegekben vagy postautalványon.

VIII. ker., József-körút 65. szám.

Ha a hirdető címzettől a hirdetésben, vagy a választ post-restante kéri, akkor minden közlés után még 30 krajczár kinttartásdíjra van fizetendő. — Célzatosan az apróhirdetést postautalványon beküldeni, s a szöveget az utalvány szelvényére írni; esetleg közönséges levélben is lehet a szöveget s a levéljegyeket beküldeni. Mindenki könnyen kiszámíthatja az apróhirdetés árát.

APRÓ HIRDETÉSEK ÉS ELŐFIZETÉSEK

ORSZÁGOS HIRLAP

részére felvételnek kiadóhivatalunkon kívül (VIII. ker., József-körút 65.) a következő üzletekben:

- I. ker., Tárnok-utca 22. öv. Balásovits György nagytözsde.
 - II. „ Fő-utca 7. sz. alatt Eisenbach Vilmos. fűszerkereskedése.
 - IV. „ Kecskeméti-utca 14. sz. Szántó Mór. dohánytözsde
 - IV. „ Harisch-bazár Déval József, dohánytözsde
 - V. „ Nagykorona-utca 20. sz. Löwinger Gyula. fűszerkereskedése.
 - V. „ Dorottya-utca 13. sz. Weil Vilmos. dohánytözsde
 - V. „ Váci-körút 6. szám Moreno Janka, dohánytözsde
 - V. „ Lipót-körút 22. szám Wollák Zsigmond. dohánytözsde
 - VI. „ Teréz-körút 54. szám Bróner névrek. dohánytözsde.
 - VI. „ Andrássy-út 48. szám Rohonczy Iona. dohánytözsde.
 - VII. „ Erzsébet-körút 50. szám Heisler Réza. dohánytözsde.
 - VIII. ker., a Nemzeti színház térh. Sopronyi V. dohánytözsde.
- s ugyane helyeken mindennemű felvilágosítások készségesen megadtnak.

LEVELEZÉS.

- szokat** az ajánlatokat és leveleket, melyeket az apróhirdetés megjelenésétől számított négy hét alatt címzettje el nem visz, a kiadóhivatal megsemmisül. 2178-1
- Jöböknek.** Csakis olyan levelekre válaszolunk, melyekhez a válaszlap helyeg mellékelve van. A kiadóhivatal. 1294-1
- Egy tapasztalatlan** fiatal ember az uton 6 ajt szellemes fiatal hölgygel ismeretségi kötni, mivel a délutáni szabad idejét kellemesen töltötte. Irjának hölgyeim „Eleg csinos” czimén e lap kiadóhivatalába. 2738-1
- Amazon.** Csak most az egyszer teljesítés kívánságomat és enged meg, hogy holnap feljöhessek. Boldogra tessz örökro, ne kételkedj bennem, ezon nem az, hogy O-vel beszéltek, hanem, hogy egyedül téged lassalak és gyönyörűdjem benned. Csak egy kisit ha szeretsz, ezt megteszed és addig is udvözl számtalanszor egyedül a te Reményed. 2744-1
- Éde.** A megbesztelt heiyen holnap levele lesz a szokott jellege alatt. Kérem vegye át. Anzsa. 2740-1
- Sándor.** Vasárnap otthon leszek, remelem feljössz, már régen nem látalak és igazán szeretnék már látni. Ugye azt te nem is hiszed? Pedig most ad egyszer így van, most sok-sok beszélni valóm volna, no és a te szép fekete szeméidre is szeretnék betekinteni. Csókoltak. 2742-1
- Mely csinos** fiatal „bakis” ohajtana egy fiatal emberrel közlelbi ismeretséget kötni, az irjon Szerzem jellegre e lap kiadóhivatalába. 2748-1
- A. F.-nek** levele van a kiadóhivatalban. 6321-1
- Egy csinos fiatal** és szép kis lány egy művelt és szelemes fiatal emberrel szeretne levelezni szórakozás céljából. Levelek „Angella” jelleg alatt kér a kiadóhivatalba. 2716-1

HÁZASSÁG.

- Intelligens** fiatal ember, csinos leány ismeretséget keres házasság céljából. Levelek „Géza” jelleg alatt e lap kiadóhivatalba küldendők. 2740-2
- Hölgyeim!** Szigorú orvos, (szarha), nősbüni akar. Kérem a közönséget, hogy ajánlatokat „Medikus” alatt a kiadóhivatalba küldjék. 6517-2
- Házasság** ez jából szerencsét megismerkedni egy csinos rom. kath. hölgyvel, hozományra nem relettök. Levelek „Jó férj” jelleg alatt a kiadóhivatalba küldendők. 2718-2

ALLÁST KERES.

- Házgondnoki** állást keres 2000 fti biztosítékkal rendelkező iparos. Ajánlatok „N. H.” jelleg alatt e lap kiadóhivatalba küldendők. 2732-3
- Intelligens fiatal** leány, ki a kereskedelmi szaktanfolyamot kitűnő sikerrel végezte, jelenleg üzletben alkalmazva van, egy nagyobb intézmény feltételek mellett állást keres. Szíves ajánlatokat „Ugyes és szorgalmas” jelleg alatt ker a kiadóhivatalba. 2703-3
- Pénzbeszedői állást** keres megbízható, nőni biztosítékkal rendelkező rom. kath. volt kereskedő. Címe a kiadóhivatalban. 2730-3

ALLÁST KAPHAT.

Intelligens, jó svádájú urak állandó és jól jövedelmező alkalmas inasait találnak Váci-körút 16., II. em. 32. Jól fizethetni 9-11-ig. 6189-4

OKTATÁS.

- Czimbalmozni!** Két hónap alatt bárkit is megtanítok az állomány feltalált legjobb és legkönnyebb magyar rendszer (metodus) szerint, házánál és házon kívül, ugyancsak vidékre is tanítok pontos és kimerítő magyarázat után (posta felvétel). Czim a kiadóhivatalban. 2650-5
- Gyakorlott okleveles gyermekkertész** órákadására vállalkozik. Elemi osztályokra is előkészít. Czim a kiadóhivatalban. 2402-5
- Angol és francia** nyelv tanítására vállalkozik egy gyakorlott fiatal ember. Czim a kiadóhivatalban. 2732-5

TELEK ÉS HÁZ ELADÁS.

- Ujpesten egészen** újonnan épült ház, 1250 fti jövedelemmel, 14500 ftiért eladó. 10 évi adómentes. Bankcéher 8000 fti, 4-6% kamat-teljesítéssel. Czim a kiadóhivatalban. 2801-7
- Háztervek** Kossuthfalván, kispesti határára, 150 és 200 négyzetöblenkint parcellákra, ára 2 fti 30 krtól 4 ftiig, havi 10 fti, vagy heti 3 fti részletfizetésre kaphatók. Bővebbet Szeczenyowski Zsigmondnál, vendéglős, VIII., Nap-utca 13. 6149-7
- Villa Szt.-Lőrincz nyaralón** bérbeadó, esséig eladó, a nyugaló pályaudvar állomása (30 percz), a Szt.-Lőrinczi vicinális vasút Üllői-út állomása (40 percz) 2/4 óránkénti közlekedés. Ezen a leggyorsaságosabb, teljesen pormentes vidéken, az ottani közszolgáltatások elköltöztve, a Villatölepek fekvő, egész éven át lakható, szolidan épült villa áll: 6 nagy szoba, 1 szalon, nyári és téli veranda, fürdő- és cselődszoba, konyha, angol rendszertű cset, satercain helyiségek mosókonyhával. Vizvezeték. Az összes szobák díszes felszerelésűek, pargett és tapétával valamint szép kályhakkal ellátva. **Künnön ivóvíz!** A villa 3000 négyzetöblény nagy, árnyas parkban fekszik, számos gyümölcsfa, szőlő, rózsák és egyéb dísznövények. Újonnan épült Tökepálya a kertben. Előreláthatólag már a jövő őrben avilamos vasút közlekedik. Bővebbet: **Kardos Lipót** urnál, **Budapest, Harmad-utca 3.** 6505-7
- Csinos nyaraló** nagy gyümölcsösökkel elutaszta márti rendkívüli potom áron eladó. Czim a kiadóhivatalban. 715-7
- Előnyös birtokvétel.** Borsodvármegyében közel 600 hold — a melyből 3500 hold az erdő, amelyek 1/3-ada irtható — kastélyszert pompás urakkal és eleendő számu, jó karban tartott gazdasági épületekkel, csak 500.000 ftiért eladó. E birtokt évek óta előnyös feltételű. de jelentékenyen emelhető, törlesztés kérésén terítik. Tudakozódások „Olcsó birtokvétel” jelleg alatt e lap kiadóhivatalához intézendők. 6515-7

ELADÁS.

- Kitűnő,** jó karban levő „Stylia” kerékpár jutányos áron eladó. Megtekinthető 2-3 óra között. Czim a kiadóhivatalban. 2758-8
- Jgen jó karban** levő pedálos czimbálon terjedelmes hangu, Jozsefvárosban, kb. 180-200 fti cvi berett. valamint egy remek kiváló czimbálon-takaró (közönséges) olcsón e. a. 7. Czim a kiadóhivatalban. 2710-8

KIADÓ SZOBÁK.

- Egy különbejáratu** tiszta utczai szoba, igen elegáns berendezéssel, fürdőszoba használattal, a Király-utczába kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 2712-10
- Egy csinosan** burtozott udvari szoba, külön bejárattal, azonnal kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 2750-10

LAKÁS KERESTETIK.

Egyszobás lakás máriusélsőjére kerestetik az Erzsébet-vagy Jozsefvárosban, kb. 180-200 fti cvi berett. Ajánlatot kerek a kiadóba „G. M.” czim alatt. 2622-11

SZOBA KERESTETIK.

- Keresek** a József-körút közelében egy csinosan burtozott, külön bejáratu szobát, lehetőleg fürdőszoba használattal. Ajánlatokat az megjelölésével kerek „K. J.” czim alatt a kiadóhivatalba. 2582-12
- Kiadó** egy kétablakos szepen burtozott utczai szoba külön bejárattal. Czim a kiadóhivatalban. 2758-12
- Az üllői-uton** kiadó tiszta, világos udvari szoba. Czim a kiadóhivatalban. 2736-12

KIADÓ LAKÁSOK.

- Kiadó** az Andrássy-uton, egy elegáns nagy urasági lakás, mely 6 szobából áll és a hozzátartozó mellékhelyiségekből. A lakás május 1-ru lesz kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 2200-13
- Bérbe adó** Üllői- és Erkel- (Pipa-) utczán kezdeten 5 utczai szobás ur lakás 1050 ftiért, azonfelül több kisebb lakás. Czim a kiadóhivatalban. 6519-13

HITEL-PÉNZ.

Amortizációs kölcsönöket budapesti házakra és telkekre I., II., III. helyre 10, 20, 30, 40 és 50 évre, minden előzetes költség nélkül, közvetlenül a legrovidebb idő alatt, előkelő fővárosi intézmény, csekély utólagos honorarium fejében. Telekkönyvi kivonattal és kataszteri birtokviszteségek. Ertekezhetni d. u. 1-3-ig. Hol? megmondja a kiadóhivatal. 850-14

KÖNYVEK.

Eladok könyveket, világhírű írók műveit, olcsón. Czim a kiadóhivatalban. 1772-15

KIADÓ BOLTHELYISÉGEK.

20.000 lakossal biro városnak a legjobb utczaiban levő sarokházban egy bolthelyiség, mely négy utcza nyíló jó forgalmu helyen van, mely már hat éve, hogy jó forgalommal érvead, folyó évt május hó 1-31 évi 600 fti berett kiadó. Van hozzá három szoba, konyha, kamara és pinczehelyiségek. Fűszer-és borüzletre igen alkalmas. Erdeklődőknek e lap kiadóhivatala utbaigazítás nyujt. 717-17

KÜLÖNFÉLE.

- Egy ügyes** nőruha szabóné elfogad elegáns utczai ruhákat 6 ftiért, esetleg házhöz 1 fti 30 krajczárért. Czim a kiadóhivatalban. 2550-18
- A legjobb** magyar élezcslap az „Üstökös”. Most sorra közli pompás karrikaturákban a nevezetesebb írókat és művészeket.
- Ügyes** varróné ajánlkozik házakhoz; elvállal otthoni munkát is szerény feltételek mellett. Czim a kiadóhivatalban. 2734-18

Chmel J. és Fia cs. és kir. udv. zongoragyárosok Budapest, Gizella-tér (Haas-palota).

Diskrét betegségek ellon.
Fáradtan sikorú gyógyhatású folytán legmelegébbben ajánlható.

Dr. Mitzger Tivadar

hydro-elektrotherapiai rendelő intézete
Budapest, Teréz-körút 44. I. em.

Az ideg- s nemi betegségek elnevezése alatt rejli különféle legelhanyagoltabb bántalmak, makacs borbajok ifjúkori könnyelműség folytán fellépett bármily nagyfokú gyengeégi állapotoknál az általam alkalmazott **Kataphorese** gyógy mód **összes** gyógy módokat hasonlíthatianul s messze felülmúlja, a mennyiben gyógyszerektől menten néhány nap alatt **gyökeres, állandó s teljes gyógyulást biztosít.**

Intézetem a modern higya és orvosi technika elsőrendű vívmányai szerint nagyszabású gyógyteremmel van berendezve. **Tapasztalt, biztos és gyors eredményeket folytán várotermek. Külön be- s kimenet. Rendelés naponta d. e. 9-1-ig, d. u. 2-8-ig.** Levelekre díjmentesen válaszoltnak.

Pollitzer Mór és Fia

cs. és kir. szabad. orthopaedial kőtszerészek.
— Alapítottak 1860. —
Csak V., Deák-Ferencz-utca 10. sz.
Fontos

szenvedőknek.

UJDONSÁG.

Pollitzer-féle újonnan javított cs. és kir. szab. gummi sörvítő, a legjobbnak van elismervé és monarchiák határain túl is nagy elismerésnek örvend. Nem csúszik le a testről, nem gyakorol kellemetlen nyomást, egy éjjel, mint nappal hordható. Czészerezése által az eddigi sörvítők hányait pótolja. A politták a sörvítőhöz idomíthatók és biztonságos orvosi van ellátva, melyek a testről való lecsúszást megakadályoz. Árak egy oldala 7-10 ftiig, kétoldala 10-16 ftiig.

Megrendelésnél a test bősége keretik. Gyermekeknek a felével olcsóbb. Nagy raklat angol és francia sörvítőkben. Suspensarium, harkócs, gőreser-gummiharisnya, egyvestartó. Mélyfekendő, legparna ágybetét és harkócs-felfüggetés választékban kaphatók; valamint a legújónak francia és angol **GUMMI** különlegességek, valódiak jótállás mellett. Roule eredeti Cöbozban, tucztaja 3, 4, 6 és 8 forintért. Roule egyenként csomagolva, tucztaja: 3, 4, 6 és 8 fti. Capote americ. (rövid) fehér színű tucztaja 3 és 4 fti, narancsszínű 5 és 6 fti. Pókria tucztaja 4, 6 és 8 fti. (Hesszu) tucztaja: 3, 4, 6 és 8 fti. Halbolyag (rövid) tucztaja 4 és 6 fti. Poly Borus Haase drba 2 fti. Poly Pura Mensinga darabja 2 forint 30 krajczár. Páratl óvszpongya tucztaja 4 és 6 fti. 47

Előfizetések

és hirdetések

felvételnek lapunk kiadóhivatalában

VIII., József-körút 65. szám.

Gummi

és hálhólyag elsörangu orvosi tekintélyek nyilatkozatai szerint a legmegbízhatóbb és legfelfedőnül ártalmatlan óvszer urak és hölgyek számára. **Ar tuczalomként eredeti párisi csomagolásban 80 krtól 8 ftiig. Diskrét szállítás.**

KELETT J.
cs. és kir. szab. sörvítő és orthopaedial műszerek gyártója, Budapest, Koronaherez-utca 17. Arjegyzéket bérmentve, zárt borítékban. 10512

A munkás-mozgalomról.

— Három cikk. —

Irt: TALLÁN BÉLA.

II.

A munkásmozgalom terjedését Magyarországon 1891 óta tudom figyelemmel kísérni. Akkor még csak Békés megye, Orosháza és Csaba községeiben mutatkozott szociálizmus. Ott kezdődött. De a következő évben már Csanád megye Battonya községében és Vázarhelyen is fellépett. 1896-ig már elterjedt 11 törvényhatóságban és 3 szabad királyi városban, összesen 71 községben, 1897. év végén már tényleg 24 vármegyében és 9 szabad királyi városban konstataálta a hatóság a mozgalmat. Az utolsó egy év alatt tehát szaporodott 13 vármegyében és 7 szabad királyi városban. Meg vagyok győződve, hogy az itt élő közel százezer szociálista heti befizetéseiből is 60—80 forint jut az agitátorok kasszájába. De a szociálizmus, ha az erélyes intézkedések késnek, a jövőben az eddiginél is fokozottabb gyorsasággal fog terjedni s minél több pénz áll rendelkezésükre, annál több vándor-apostolt képesek izgatási céljaikra alkalmazni s több mint valószínű, hogy két-három év alatt az egész ország be lesz hálózva.

Most még csak a magyarság, kevés helyen a szerbek és sokácok s elvétve itt-ott a németek vonattak a mozgalomba — de nem lesz felesleges megmondni azt, hogy mennyire fokozódik jelentőségében s válik veszélyessé, ha behatol a kór a nemzetiségek lakta vidékekre, amidőn is okvetlen a *magyarság által* már elfogadott hazát és királyt tagadó jelszavak hamar alkalmas talajra találnak s végeredményében a munkásmozgalom a nemzetiségi kérdéssel egyesül.

Az immár nagy veszély pedig előbb-utóbb *be fog következni* s ha egyéb veszélyt nem rejtene méhében a kérdés, már ez az egy is szükségessé teszi, hogy Magyarország minden józanon és higgadtan gondolkozó hű fia egyesüljön a harcban.

Az optimisták azt mondják erre, hogy Magyarországon a parasztlázadások koronként jelentkeztek és hogy a századvégek rendszeren tulizgalmasak szoktak lenni. Az ilyen lázadások nagyobb kellemetlenségeket nem okoztak s csak egyes vidékekre terjedtek ki. Ez igaz, azonban lény az is, hogy a multak parasztlázadásai nem voltak ugy előkészítve, mint a mostani munkásmozgalom — szervezetről szó sem volt — amely ma a lehető legjobbak közé tartozik s a fanatizmussal párosul. S ha hozzáveszszük még, hogy ma pénz, még pedig nem is ellenőrizhető bel- és külföldi pénz is fog a munkások rendelkezésére állani, akkor a multak parasztlázadásait a most kitorhítóval egy vonalba állítani nem lehet.

A munkáskérdéstől azonban megijedni s attól félni nem szabad. Az gyengeség volna, amely magát megboszúlná. Szembe kell azzal állani, mielőbb. De a helyzetnek nyugodt és higgadt átgondolása kell, hogy az idegességnek helyt adjon és emellett a félrendsabályok s esetről-esetre való intézkedés helyett egy tervezett, átgondolt, igazságos, a fennálló bajok és panaszok orvoslására irányuló, határozottan erélyes és kellemetlenségektől vissza nem riadó álláspontból kell a jövő intézkedéseknek kiindulniok.

Nem lehet sem feladatöm, sem czéloom a kérdés részleteibe menni, s azt tartom hibának, hogy eddig is inkább a mellékes kis kérdésekkel foglalkoztunk, az zavarta a dolgot annyira össze, hogy ma tisztán látni vajmi nehéz.

A főkérdés: megtalálni a baj kuforrását és ott ragadni meg annak gyógyítását.

Mindenekelőtt tehát

1. konstataálni kell általánosságban, hogy vannak-e alapjai a munkások panaszainak, hol és miben?

2. mennyiben játszik közre a kül- és belföldi szociálisták izgatása a kérdés elmergesítéséhez?

3. hol vegyülnek közbe locális bajok, amelyek a helyi eruptiók okául szolgálnak?

Arról, hogy a continens nyugati részén megindult és folyamatában fel nem tartható szociálizmust megszüntetni lehessen, szó sem lehet többé, mert a tudatára ébredt tömeg dominálási

vágyának, illetve a szociálizmus eszméjének érvényre jutását kitolni, annak kitoréseit enyhíteni igen, annak érvényesülését azonban megakadályozni többé nem lehet.

Aki e kérdéssel, mint aktív állampolgár foglalkozni hivatott, annak ez igazsággal le kell számolnia. Valamint azzal is, hogy a jogos, igazságos és méltányos panaszok és követelések lehető kielégítése és teljesítése elől elzárkózni nem szabad.

Ebből az elvből indulva ki, a speciális magyar munkásmozgalom ellenében az államhatalomnak háromféle kötelessége van:

1. bátran, higgadtan, de határozott eréllyel szemébe nézni a mozgalomnak, féltékenység nélkül és sürgősen,

2. helyreállítani erős elhatározással s ha kell, erős eszközökkel is sürgősen a megbolygatott rendet,

3. azután, ha a kedélyek megnyugodtak s az izgatottságtól elfogult ítélő képesség minden oldalon ismét egyensúlyba jött, az *alapkérdéssel* foglalkozni s azt tanulmányozni komolyan s megkeresni és találni a javítási módokat.

Azt indokolni, hogy ma már erélyes és sürgős intézkedések szükségesek, a szabólesi és zempléni legutóbbi esetek után nem szükséges. Aki az évek óta fokozódó s mind vehemensebben jelentkező kitorések után sem osztaná e nézetet, azt indokok meggyőzni többé nem fogják. Hogy a mai izgalmas, tehát az objektív bírálatot kizáró időben magával az alapkérdéssel lehessen nyugodtan foglalkozni, teljesen ki van zárva.

Nemcsak ez, hanem a már megzavart társadalmi rend és biztonság követelik azonban, hogy a rend vasközzel állíttassék helyre s az által a megindult nagy mozgalom veszélyes és gyors terjedésének egy- felől gát vetessék, de másfelől praeventív intézkedések tetessenek az brupciók újbóli kitorhétése ellen; minden izgatás, kihágás és veszélyes fenyegetés rögtön és szigoruan legyen megtorolható.

Az időleges intézkedéseknek, amelyek sürgősen szükségesek, alből kell kiindulniok, *hogy a szálak, amelyek az izgató központ s a félrevezetett vidéki tömeg között oly ügyesen fonattak s oly erősen fejlődtek, teljesen szétvágassanak.* Kétségtelen, hogy a kérdés feje Budapest s a főbűnösök itt vannak, ide kell fektetni a főszűrt s az itteni vezetöket izolálni a tömegtől, izgatásait lehetlenné tenni. Ebből következik, hogy a központból kiinduló izgatás további folytatásának, amennyire az lehetséges, eleje vetésék. Ha ezt sikerül nagyobb részében megakadályozni, akkor a mozgalom terjedése sokkal lassabb lesz s a már felizgatott kedélyek lángjai erősen meg fognak csappanni. Az izgatók vándorutainak megakadályozása egészben soha sem lesz lehetséges; erélyes és határozott kormányintézkedésekkel azonban erősen korlátozható az s miután ez a rendkívüli helyzet rendkívüli intézkedéseket is megenged s a szükség erre sokszor kényszerít, ilyenek alkalmazásától sem szabad a pillanatnyi kellemetlenségek miatt visszariadni.

MINDENFÉLE.

A megkorrigált természet. Egy híres festő, aki Kaliforniában aranykereséssel nagy vagyonra tett szert, kis villát vásárolt ott, hogy gondtalanul, csöndben dolgozhassék. A magány azonban hamarosan terhére vált és valami mellékes foglalkozás után kellett látnia. Sokáig gondolkodott, de csak nem akadt semmi okos gondolata. Végre aztán, mint afféle művészember, belenyugodott abba is, hogy valami nem okosat fog tenni. Így határozta el, hogy összefogdossa a környék összes madarait és — más színűre festi a tollaikat. Vett jó sok madárenyvet és azt vesszőkre keve, ezen a többé nem szokatlan módon rengeteg sok apró szárnyast fogdosott el. Mikor aztán mindeniket a saját izlése szerint befőstötö, kinyitotta az ablakot és kibocsátotta öket. — Ettől az időtől fogva halatlannul főlzökkent az utazó idegenek és odaseregülő tudósok száma. Komoly szaklapokban nagynevű természettudósok lapokat irtak tele a ma-

dárvilág új jelenségeiről. Egész Amerika minden természetkedvelőjét lázba hozták ezek a hírek és — a festő nagyokat nevetett a pompásan sikerült tréfán, amely különben szándékában sem volt. Mikor aztán már az akadémiákban és természettudományi társulatokban nagy felolvasásokat tartottak a nagy szenzációról, akkor valahogy mégis kipattant a titok. A festő azonban tovább is csak pingálja a madarakat.

Uj repülőgép. Menozzi Lajos számrevöségi hadnagy a 41. gyalogezrednél Turinban — hosszas tanulmányozás és kísérletezés után — olyan repülő gépezetet talált fel, melylyel a levegőben bármely irányban haladhat 5 métertől 100 méterig terjedhető magasságban. Az egyszerű és gyors gépezet gázmotort tartalmaz, mely mozgásba hoz egy csigatekeresztet és ennek segélyével a gépezet mozgása föl és lefelé szabályozható. Ugyanez a motor egy másik csigatekeresztet is mozgásba hoz, mely a gépezet elején van alkalmazva s mely az egész gépet vízszintes irányban mozgatja. A gép oldalain selyemvitorlák vannak alkalmazva, melyek arra szolgálják, hogy a gép röplősebességét előmozdítsák. A gép belsejében van egy másik mechanikai szerkezet, mely a vízszintes csigatekeresztet jobbra vagy balra tolja s ezzel aztán a gép bármilyen oldalirányban is haladhat s az ilyen irányt egy alumínium kormány segélyével meg is lehet tartani. Az egész repülőgép alumíniumból készült s hossza hét és fél méter, legnagyobb szélesség epedig 6 méter és 23 centiméter. A gépet, mely most készül, kiállítják és kiprobálják a legközelebbi turini kiállításon.

Az utolsó pillanatban. „Régóta vágytam már Nagysád ösmeretségére és végtelenül boldog vagyok, hogy végre szemtől-szembe láthatom.” Attól az időtől kezdve, hogy ezeket a szökat kimondta a fiatal orvos, nagyon gyakran látták együtt azzal a fiatalnak nem mondható, de mérsékeltén csinos hölgygyel, akinek ez a vallomás szólt. Természetesen rövid idő alatt az egész város egyébről sem beszélt, mint a szerelemesekről. Az orvos nagyon sokat olvadozott a hölgy-oldalán, mindaddig, míg közelebről is meg nem ismerte. Mikor aztán tapasztalta, hogy civakodó természete és egyéb rossz tulajdonságai közebről sem ellensúlyozzák némi vagyonát, akkor elhatározta, hogy fontolóra veszi a dolgot. Gondolkodik, gondolkodik, míg csak el nem jött az utolsóelőtti nap. Az utolsóelőtti napon elhatározta, hogy visszalép.

— Jobb az utolsó pillanatban visszalépni, mint örökös rabságba menni.

Levelt irt a menyasszonyának, amelyben össze-vissza irt mindenféle bolondságot; a menyasszony aggódva felelt neki. Erre a völegény egy csomagot küldött száraz egerekkel, szalmával, babkávával és egyéb ilyesfélékkel megtöltve és a levelre is olyan örülten válaszolt, hogy léendő apósa jónak látta őt meglátogatni. Mikor behozták neki apósa névjegyét, lehányta a vankosokat a földre és a legpongyolább pongyolában fogadta vendégét.

— A völegénynek sokat, sokat kell táncolni. Holnap, tudod czimbora, holnap lesz a keresztelöm. En is ott leszek. Hát te nem jössz el?

Az apósa rémulten futott el az „örültől” és rögtön levelt irt a völegény apjának, hogy eszelőshöz nem adja lányát.

A fiatal ember, aki ilyen különös módot választott a szakításra, el is érte célját. Valami nagyon szellemes embernek azonban nem lehet mondani.

A korona gyémántjai. Sir Hugh Henry Gouch, így hívják azt a szerencsés halandót, akit az angol királynő a nemrég elhalt Midleton tábornok helyébe a korona-öri méltóságba behelyezett. Hugh Henry Gouch, aki tábornok, 4500 forint katonai fizetésén kívül koronaöri minőségben is kap némi fizetést, mindössze 25.000 forintot, azonkívül fejedelmi lakást is. Koronaöri minőségében absolute semmi dolga sincs. A koronák, vagy mint az angolok mondják, a korona gyémántjai, több méternyi vastagságú falak közt, áttörhetetlen vasajtók mögött vannak elhelyezve. A Towernek leghozzáférhetetlenebb helyisége ez a terem. Azonkívül több villamos készülék is van elhelyezve az ajtókon kívül. Az egyik rögtön bezárja az összes ajtókat, amelyek

arra a folyosóra vezetnek, a másik alarmirozza a Towerben lévő gyalogezredet. Ennél több óvatosság nem szükséges semmiféle drágaságnak a megérzésére. Még akkor sem, ha 68 milliót érő koronáról van szó.

Az új modor.

— Henri Lavedan vigjátéka. —

Csak a minap írtunk Lavedan „Catherine”-jéről, amely a Théâtre Français-ban került bemutatásra és most ismét egy új darabjával kell foglalkoznunk. Ez a *Nouveau jeu* (Az új modor, amely a párisi Variétés-színházban pillantotta meg először a lámpafényt és nagy sikert aratott).

Ez a darab is, mint annyi más, amely mostanában a színházak deszkáin megfordul, a párisi életből kiszakított képek és skizsek egymásutánja. De a Lavedan vigjátéka mégis összefüggőbb sok más, hasonló genre-ű darabnál.

A nők és férfiak egy különös világát vezeti elénk. Aki maga is nem párisi, annak úgy tetszhetik, mintka karrikaturák, mintha a képzelem szülföttjei volnának (ha nem is a költői képzelemé). Pedig ezek az alakok valóban élnek. Az erkölcs, sőt az egyszerű érzelem nekik túlhaladott álláspont, de azért mégsem köszívűek vagy éppen romlott lelkiük, csak öntudat nélkül cselekvők és hypermodernek. Új érzéseket, új hangulatokat hajbáznak: egész életük egy nagy vadászat új meg új igalmak után, soha nem érzett sensatiók.

A Lavedan darabjában néha nagyon is előtérbe tolakodik a satirikus él, de legtöbbször mégis puha finom és pikáns. A legmerészebb jeleneteken graciosus könnyedséggel siklik el. Persze sem komoly drámai, sem komoly erkölcsi mértékkel nem szabad közeledni a „Nouveau jeu”-hez.

Paul Costard, egy gazdag fiatal viveur, új meg új élvezetek után vágyik. Ami tegnap történt, annak emléke ma már untatja. Egy napon közli kedvesével, a csinos Bobette-tel, hogy kénytelen elhagyni, mert megnősül. Ez is egy excentrikus gondolata. Mert a leányról, akit feleségül készült venni, semmit sem tud, csak látta egyszer a Folies-Bergères-ben, ahová pedig nem szokás jól nevelt fiatal hölgyeket elvinni.

Bobette e miatt nem csinál scéna Paul urnak, hanem a legnagyobb lelkinyugalommal kijelenti, hogy csak nősüljön meg, mert úgy is tudja, hogy legkésőbb három hónap múlva vissza fog térni hozzá.

Costard tehát elveszi azt a fiatal hölgyet, akit Alice Labossenek hívnak és aki leánya egy öreg, léha világúnak. Az apát ismeri is Costard — különböző éjszakai társaságokból. Alice is csupa „nouveau jeu”: jó kedvű, romlott, snájdig.

Néhány hét múlva az ifjú házasság teljesen ráunak egymásra: Paul csakugyan visszatér Bobettehez (mert most ez az „új”), Alice pedig megcsalja férjét egy Binant nevű festővel. Pault ebben a dologban csak az bosszantja, hogy a festő a legjobb barátja és ha a feleség egy jó barátal szedi rá az urát — ez már elkoptatott, ez már *vieux jeu*!

E jelenet cinimusa kézenfekvő ugyan, de a premiére-en óriási hatása volt.

Costard egy rendőrbiztossal tetten kapatja a feleségét, aki később a maga részéről ugyanezzel a rendőrbiztossal megállapítja a férjre nézve is a „*flagrant délit*”-t. Mind a ketten ezt szerfölött mulatságosnak találják és csak úgy dölnék a kacagástól.

A darab utolsó felvonása a vizsgálóbíró szobájában játszik. A bíró erkölcsi predikációira a megidézett felek: Costard, Alice, a festő és Bobette, vigan enyelegnek és mind a négyen a bíró ur jóakaratu beszédét elavult „*vieux jeu*”-nek mondják.

És mi jól tudjuk, hogy a függöny utolsó lefordulása után Paul Costard és társai folytatni fogják az „új modort.”

A „nouveau jeu” legjobb meghatározását Bobette adja. A bíró azt kérdi tőle:

— De hát mit értenek önök a *nouveau jeu* alatt? Talán a szerelem ellentétjét?

— Nem, feleli Bobette: a kor betegsége az ellentétek szeretete!...

AZ ÚJ ZRINYIÁSZ

(Politikai és társadalmi tréfás rajz.)

Írta: MIKSZÁTH KÁLMÁN. (5)

A papok nagy tökét csinálták az esetből s méltán. Gyámoltalanság lett volna ki nem használni... S azonfelül ráérdemelt egy kis leczkére az álnok és kétszínű emberiség, mely nem hisz a maga által hirdetett igazságokban sem, ha ezek valóságosan előlépnek. Hát nem czudarság az!

Nem éppen Zrinyiek miatt, de más dolgokért. Hirdetik az egyenlőséget, szabadelvűséget s ha mutatkozik a két szép tündérből valamelyik, sehogyse akarnak ráismerni. Egy, ugyanazon fiókban tartják a hazugságaikat, ahol az igazságok vannak. Bizony, jó lesz egy kis zuhany a nyakukba a szószékekről.

Nagy körmeneteket és Te deumokat tartottak a templomokban. Néhány püspök pástorleveleket adott ki az eset alkalmából, melyek megjelentek a lapok hasábjain is, e minden földi hiúságok gyűjtőmedencéjében. Egy szóval: a Zrinyi-ügy óriási forrongást idézett elő a kedélyekben. Az egész társadalmat felkavarta s átment a külföldre is. Az angol és a francia nagy lapok levelezői utban voltak. A „Times” hasábos táviratokban röpitette szét a XIX-ik század csodáját a földkerekség minden pontjára. Az emberek nem beszéltek egyébről, csak e feltámadásról pro és contra. De a kételkedők serege óráról órára tért vesztett. Amint új események, új színek, új megfigyelések és áramlatok híre egyre valószínűbbé tette az esetet. Minden hirt falánkul fogadtak, és az lázasan lüktetett keresztül Európán. Minden érzés ott vibrált e sajátos gomolygásban. A vallásosság, a kiváncsiság, a haszonlesés, a gög.

A Nemzeti Kaszinó határozottan Zrinyiek mellett foglalt állást. Mégis csak természetesebb, ha a sirokból lépnek ki új, főuri alakok, mintsem a Wertheim-szekerényekből.

A kaszinóban sok trics-tracs folyt erről; mint rendesen. bon-mot-k termettek. Egyéb ebben a sovány talajban úgy sem terem.

— Sapristi! — mondá a kis Nopesa, aki mindig az udvar részére gondolkozik. — A király jól járt, hm, mert nem kell a tízedik szobrot megcsináltatnia, hm...

És Nopesa vigan dörzsölte a kezét.

De a furfangosság is fonta színes guszaljáról a maga finom czérnáit.

— Csalás és szemfényvesztés! — hirdették a képviselőházi folyosón az ellenzéki korifeusok. — Az egész komédiát Bánffy és Darányi scenirozta a szocializmus ellen.

S tényleg gondolkozóba estek a földosztó szocialisták. Mert hát ez félig se tréfa. Ha csakugyan kezdenek feltámadni az ősapák, úgy benépesül a föld, hogy egy négyszögöl se jut egyikünkre. Mégis csak jobb lesz az eddigi tulajdonhoz ragaszkodni.

S míg forrt a kérdés, tarkán bugyborékolta fel a különböző nézetek. Herman Ottó ezikkel írt és hülyéknek nevezte a hívőket. Az Akadémiában Czobor Béla értekezést tartott a Zrinyi-korabeli ékszerekről és viselőtről. Az Akadémia makacs kálvinistái általában tagadták a dolog lehetőségét. Azonban Szász Károly sürgős indítványt tett a gróf Széchenyi István összes levelezéseinek kiadására, amit el is fogadtak. Jele, hogy a dolog mégis szeged ültött a fejükbe; s azon lehetőségre számítva, ha a részleges feltámadás mégis igaz és amennyiben esetleg folytatása lehetne és a többi közt Széchenyi István is feltámadna, jó lesz elkülni a szemrehányást,

hogy az Akadémia nem akarta a leveleit kiadni.

Ellenben a történelmi társulat beható tanulmányozás alá vette a dombóvári rejtélyt s hosszas tanácskozás után egy négytagú bizottságot küldött ki a helyszínre Zrinyi és társainak agnoszkálására. „Ez kötelességünk, uraim — mondá az elnök — adjunk ez általános chaosban irányt az emberiségnek.”

A bizottságba Thaly Kálmánt, Czobor Bélát, dr. Török Aurélt és dr. Korányi Frigyeszt jelölték az elnök.

— Minek oda Korányi? — vetették fel zajosán — orvos-doktor csak a halálához szükséges; a feltámadásnál fölösleges.

— Nem kell Korányi! — kiáltá Thaly, nagy, őszbeborult üstökét megrázva.

— Korányi nem történész!

— Korányi nem régész!

— Mind igaz, uraim — vitatkoztak az elnök — de tudniok kellene, hogy doktor Korányi csinálta eddig a legnagyobb leistungot a XIX-ik században.

— Mit? Hol? — tört ki élénken a kiváncsiság.

— A Fraknoi „Mátyás királyról” írt nagy munkájában megállapítja a diagnózist, hogy miben halt meg az igazságos király. Gondolom: tüdővízenyőben. És a veséje is megvolt gyulladva a felső csücskén. A látélet két sűrű oldalon oda van csatolva a szöveghez. Tessék megnézni. Aki ilyen messzire ellát a múltba, az bizonyosan ellát közelebbre is.

Ez az érvelés meggyőzte a konok történészeket s szó nélkül vállalták a nagyjelentőségű bizottságba (melyre, mint mondák, az ország szeme néz) Korányit.

A bizottság természetesen rögtön Dombóvárra utazott, Zrinyiékkel érintkezendő, kik a dombóváriakat egészen elragadták, úgy hogy szinte a tenyerükön hordták őket; ünnepélyeket rendeztek tiszteletükre, a hölgyek virágokkal borították el Zrinyit (Radován deák tegnap jegyet váltott egy ottani bájos leánnyal). A legújabb sürgönyök szerint az elmúlt estén egy vándor-szintársulat disz-előadást rendezett számukra, adván Jókaitól a „Szigetvári vértanukat”. Zrinyi, unokaöccse, Alapi Gáspár társaságában, egy páholyban komolyan és figyelmesen hallgatta végig az előadást és azt jegyezte meg, hogy: „Egy szó se igaz az egészről.”

De a bizottság, melynek eljárásáról lázas türelmetlenséggel várt a közönség híreket (mert Magyarországon mindent bizottságokkal szeretnénk végeztetni — ha lehetne még a lélegzést is), vélvén, hogy tekintélyével végre jobbra vagy balra lendíti a még mindig kétes „Zrinyi ügyet”, a bizottság, mondom, még oda sem érkezett, tehát még nem is nyilatkozhatott, midőn egy távoli országból jött egy hang, nem is maga a hang, csak a szózatnak a szele — és eldönté világot rázó súlyával a dolgot egyszer mindenkorra.

Egy távirat érkezett Rómából, melyet külön kiadásban közöltek a lapok:

„A Vatikán lapja: a „Piccolo”, mai számában közli a pápai enciklika vázlatos tartalmát, melyet a szent atya a kereszténységért küldött gróf Zrinyi Miklós és katonáinak Mária országában (Regnum Marianum) történt esodálatos feltámadásáról kiadott, s melyben ezen részletes feltámadás, mint a mennyei gondviselés egyik előzetes ténye fejtegetteik. Az enciklika bővebben szól arról, hogy ezen feltámadás nem teszi halhatatlanná az illetőket, hanem csak akképen létszen értelmezendő, hogy életük fonálát ott veszik fel, ahol azt a

keresztény hitért szenvedett hősi halál megszakította. Így például ezen gróf Zrinyi Miklós most 58 éves és nem 380 éves és addig fog élni — valamint a társai is — ameddig különben élt volna. Rampolla bibornok a holnapi nap folyamán fogja az encziklikát kihirdetni.

Wlassics miniszter elolvastván egy rendkívüli kiadásból a római sürgönyt, rögtön leült és a következő levelet írta Zrinyinek:

Méltóságos gróf ur!

Dicső hazá!

Tekintettel elfoglaltságomra, csak most foghatok tollat, hazafias örömet tolnásolandó szerencsés föltámadása felett. Szívem hangosan dobog az örömtől s megnyugtató érzés tölt el, hogy immár nemcsak dogmává, de teljesen valósággá lőn, hogy nem halnak meg, akik a hazának éltek, amihez most már merem hozzá tenni és — ha meghalnak, feltámadandnak.

Legyen meggyőződve méltóságos gróf ur, hogy halálában is tisztelem kimondhatatlan tárgya volt s a miniszterségem óta megjelent tankönyvekben és olvasókönyvekben mindenütt ragyognak a méltóságod vitéz tettei, buzdításul szolgálván a tanuló ifjuságnak.

Üdvözlöm Önt és kérem az isteni gondviselést, mely a sirokból vezette fel Önt és igen tisztelt társait, hogy hazánk és nemzetünk javára engedje Önöket friss egészségben sok új és nagy tetteket filzni az eddigiekhöz. Kelt stb.

Wlassics.

(Folytatása következik.)

KÉT ASSZONY

BARANCZEVICS SZ. KÁZMÉR REGÉNYE

oroszból fordította SZABÓ ENDRE (3)

— Nagyszerű, nagyszerű! — heherészett Ivanyics Szokratesz, a térdeire csapkodva.

— Pedig az utolsó garasomat adtam ki erre a czéczóra. bátyuska, Ivanyics Szokratesz — kiáltott fel komikus elszőrnyedéssel Petrovna Olimpiáda.

— Eh, hát mit, tesz az, hogy „utolsó” — legyintett megnyugtatóan a kezével Ivanyics Szokratesz.

— Másnap nem volt ebédre való.

— Hát baj is az! Ha van nap, van ebéd is.

— Petrovna Olimpiáda! — szólt közbe Nalhanov — parancsol egy kis kölesönt? mennyi kell?

— Mit gondol, galambom? — hadonászott a kezével Petrovna Olimpiáda.

— De igazán? Nekem most van pénzem, erősködött Nalhanov, elmosolyodva a „galambom” új elnevezésre — ne tessék szerénykedni.

— No, ha ön oly gazdag, hát adjon vagy három rubelt egy hétre. Addig majd szerezek valahogyan.

— Tessék!

Nalhanov előhuzta pénztárcáját, kivett abból egy bankjegyet és átadta Petrovna Olimpiádnak, aki azt a ruhája zsebébe sülyesztette.

— Köszönöm — mosolygott Petrovna Olimpiáda — most már legalább nyugodtabb vagyok. Istenem, ki az?

Csengették, azért kiáltott így fel Petrovna Olimpiáda.

— Avdotya, ki van ott? — kiáltott ki.

— Én vagyok — hallatszott be a Szergejevna Nagyvezsda hangja.

— Nagyusá! édesem! Mily meglepetés! Oly rég nem voltál már itt! Már azt is gondoltam, hogy valami bajod van. Már el akartam menni hozzád! — rohanta meg kedveskedő szavaival a leányát Petrovna Olimpiáda.

Szergejevna Nagyvezsda barátságosan köszönt Ivanyics Szokratesznek s kezet nyújtott Nalhanovnak.

— Nincs semmi baj, mama, — felelt — mindnyájan jól érezzük magunkat, csak sok volt a dolgom. Új cselédem van, még gyakorlatlan.

— Hát minek fogadsz gyakorlatlan cselédet — felelt az anyja — inkább drágább legyen, de jó.

— Csak az a baj, hogy drágábbra nekünk nem telik!

— No, matuska, ez csak olyan beszéd, — kiáltott fel ingerülten Petrovna Olimpiáda

— hogy lehessen rendes cseléd nélkül menni! — En nem értem Szergejevna Pétert.

— Hát mi köze neki ahhoz?

— Mi köze? Ugyan mit beszélsz nekem! Ha ő, mint a férfiak legtöbbje, mindig a takarékoságról papol . . .

— Mama, ő soha erről nem szólt.

— Igazán? — kiáltott fel gunyosan Petrovna Olimpiáda — ah, mily eszményi férj.

Szergejevna Nagyvezsda arczán a bosszúság felhője mutatkozott, de türtőztette magát s csöndben áthitta anyját a másik szobába.

— Eljöttem, hogy Olga felől kérdezősködjem — szólt ottan.

— Hogy mi történik veled, én azt most sem tudom, de sikerült a Bargyin bátyjával beszélnem s az ráparancsolt, hogy Olgát feleségül vegye.

— S ön azt hiszi?

— Nem hiszem, hanem meg vagyok róla győződve.

— Adja Isten, hogy úgy legyen, — sóhajtott Szergejevna Nagyvezsda.

— Az Isten meghallgatja az én könyörgéseimet — jegyezte meg büszkén az anyja.

Szergejevna Nagyvezsda nem felelt s kiment az ebédlőbe.

— Hát Szergejevna Péter, hogy érzi magát? — kérdezte Ivanyics Szokratesz.

— Köszönöm, jól.

— Szergejevna Péter meg lehet elégedve az egészségével — szólt közbe Petrovna Olimpiáda — csak panaszkodik mindenféle bajokra, valójában pedig egészséges, mint a makk.

— Hogy-hogy, matuska, Petrovna Olimpiáda?

— Hát csak úgy, bátyuska, Ivanyics Szokratesz.

Az öreg fejét csóválta s újabb cigarettet sodort magának.

Nalhanov az egész idő alatt szótlanul nézegette az asztalon levő albumot, aztán hirtelen olyan tekintettel nézett Rynyajevnára, mintha akarna valamit mondani; az is felémelte a fejét, mintha készülné őt kihallgatni s mindketten zavarba jöttek.

— A meddig él az ember, addig mindig tanul valamit; én csak ennyit mondok, bátyuska, Ivanyics Szokratesz — folytatta Petrovna Olimpiáda — én már megvénültem s csak nemrég jöttem rá. Ah, kedves Nagyusám, milyen szórakozott vagyok én: iszol-e egy kis kávé?

— Nem, mama, köszönöm. Nem sokára ebéd ideje.

— Igaz az, hiszen ti későn ebédelték, nem úgy mint én, öreg asszony, tizenkét órákor. El is felejtettem. No, azért egy csésze kávécska meg nem árt. Mikor leszel még te otthon.

— Tíz percz múlva megyek.

— No tessék! Alig mutatta meg magát, máris készülni elmenni.

— Ha egyszer mennem kell.

— Mi az, amire csak most jött rá? — kérdezte Ivanyics Szokratesz.

— Hát arra, hogy amint látom: minden önző ember nagyon vigyáz az egészségére.

— Bocsanat, Petrovna Olimpiáda, ez nem új felfedezés, jegyezte meg Nalhanov — ugyan melyik egoista ne vigyázna az egészségére?

— No persze. Csakhogy az egoisták oly ravaszok, hogy nem egyhamar lehet őket felismerni, de mielőtt valamelyik az egészségéről kezd beszélni, hogy itt fáj, ott szur: mindjárt tudom, hogy az önző ember.

Mindnyájan feszélyezve voltak; Nalhanov már tulságosan sokáig nézegette az albumban valakinek az arczképét, Ivanyics Szokratesz meg oly roppant nagy füstfelleget fújt, hogy azzal nemcsak magát, hanem az egész társaságot ködbe borította, míg Szergejevna Nagyvezsda a kalapját igazgatta, mintha indulni akarna.

— Mit akarsz Nagyusá? — kérdezte az öreg asszony.

— Ideje, hogy induljak.

— Mikor jössz el megint? Hiszen mindig csak egy pillanatig szoktál nálam időzni.

— Nem tudom . . . sok a dolgom.

— No, persze — jegyezte meg az anyja kihívó hangon — ezt a férjedtől tanultad. Annak is mindig annyi a dolga, szegénykének, hogy azt hinné az ember, hogy legalább is

egy egész miniszteriumot vezet. Haha! Még arra sem ért rá, hogy az én dolgomban eljárjon, jobban mondva: ami közös, családi dolgunkban . . .

Szergejevna Nagyvezsda elvörösödött és lesütötte szemét.

— Mama, biztosítom magát, hogy erre ő valóban nem ért rá, — jegyezte meg.

— Hát én mit mondom? — felelt az anyja csinált naivsággal — ő, a szegényke, bizonyosan még most is nagyon sajnálja, hogy nem ért rá! De nyugtasd meg. A dolog olyan jól el van intézve, ahogy azt nem is vártam. Igen! Most már ne is menjen sehová. Nincs rá szükség.

— Mama, bocsásson meg, én megyek.

— Már? Sajnálom, nagyon sajnálom, hogy nem maradhatsz. De nem akarom, hogy én miattam családi dolgaidat elhanyagold. Mikor jössz hát el? Megint egy hét múlva.

— A jövő hét végén; hamarabb nem lehet.

— No, azt is köszönöm.

Petrovna Olimpiáda fölkel és méltóságosan tartotta csókra az ő gömbölyű, kövér arczát. Felkelt Nalhanov is és kalapja után nyult.

— Hát ön hová siet? — kérdezte az öreg asszony. — Maradjon még.

— Ebédre vagyok hívva, négy órára — szólt Nalhanov — a viszontlátásra!

— A viszontlátásra! Jöjjön el mentől hamarabb, ne feledkezzen meg a szegény öreg asszonyról. De legalább ön ne hagyjon itt, Ivanyics Szokratesz.

— Dehogyan hagyom, matuska, Petrovna Olimpiáda, nekem nincs hova mennem.

— No, épen azért. Különben is még mondani valóm van önnek — jegyzé meg az öreg asszony, s úgy, hogy a többi észre ne vegye, Nalhanov felé intett a fejével.

— No, Isten áldjon meg. De aztán eljőjj. Ne feledd el anyádat — mondá Petrovna Olimpiáda, megcsókolván meg egyszer leányát az előszobában — aztán jőjj a férjeddal együtt. Ha haragszom is rá, mégis örülni fogok . . .

— Jól van, majd eljövünk! Hát Vladimir hol van? Régen nem láttam már.

— Oh, matuskám, én is hetekig nem látom — felelt az öreg asszony keserűn.

— Az egyetemen van tán dolga?

(Folytatása következik.)

MAGYAR ÁLTALÁNOS HITELBANK.

Közgyűlési meghívó.

A Magyar Általános Hitelbank szavazatra jogosult t. oz. részvényesei az 1898. évi márczius 19-én, szombaton d. e. 10 órákor, Budapesten, a bank helyiségeiben (V., Nádor-utca 12. sz.) tartandó

harminczadik rendes közgyűlésre

meghívotnak.

A TANÁCSKOZÁS TÁRGYAI:

1. Az igazgatóság jelentése a társaság 1897. évi üzleteiről.
2. Az igazgatóság jelentése a részvénytőke fel- emelése iránti közgyűlési határozatnak keresztülviteléről.
3. Az igazgatóság számadása az 1897-ik üzletéről és indítványa az évi nyereség megállapítása és hová- fordítása iránt.
4. A felügyelő-bizottság jelentése.
5. Határozathozatal e tárgyban és a felmentés megadása az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére.
6. Igazgatósági tanácsosok választása.
7. Egy igazgató választása.
8. A felügyelő-bizottság választása és tisztelet- díjának megállapítása.

A közgyűlésen minden részvényes husz darab letett részvény után egy szavazattal bír.

A szavazatra jogosult t. oz. részvényesek felhívotnak, hogy részvényüket a le nem járt szelvényekkel együtt a közgyűlésre kitűzött határidő előtt 14 nappal Budapesten a Magyar Általános Hitelbanknál, vagy Bécsben a cs. kir. szab. osztrák kereskedelmi és ipar-hitelintézetnél, vagy S. M. von Rothschild bankháznál letétbe tegyék.

A részvények számrövidben összeállítva a benyújtó által sajátkezűleg aláírt jegyzék kíséretében nyújtandók be.

E jegyzék Budapesten két, Bécsben három példányban állítandó ki.

E jegyzék egy példány a benyújtónak az átvétel elismerésével visszaadatik. A részvények csak ezen elismervény visszaadása mellett fognak a közgyűlés után visszaszolgáltatni. A közgyűlésre belépti jegyül szolgáló igazolvány Budapesten korvédelmi a letétel alkalmával, Bécsben nyolcz nappal a közgyűlés előtt fog kiadatik.

Ha valamely részvényes szavazati jogát más szavazatképes részvényes által óhajtja gyakorolni, a meghívott nevére szóló magán- tálmazást az igazolvány hátán kitűzteni s aláírni tartozik.

A mérleg a felügyelő-bizottság jelentésével együtt nyolcz nappal a közgyűlés előtt Budapesten az intézet helyiségeiben, Bécsben a cs. kir. szab. osztr. kereskedelmi és ipar-hitelintézetnél és S. M. von Rothschild bankháznál a részvényesek rendelkezésére bocsátatik.

Budapest, 1898. február 16-án.

SZÍNHÁZAK.

Budapest, szombat, 1898. február 19-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kvi bérlet 41. Havi bérlet 17. Otthon.

Dráma 4 felv. Irtó Sudermann. Herianno. Ford. Márkus Miksa.

Személyek:

Schwarz Ujhazi, Slagda Jászai, Mariska Nagy Ibolya, Angusta Elekine, Wendlovsky Rakosi Sz., Wendlovsky Milka Deza, Hefferhuk Bernyay, Dr. Keller Császár, Beckmann Gabányi.

Kezdeté 7 óraker.

MAGY. KIR. OPERAHÁZ.

Évi bérlet 39. Havi bérlet 12.

Uj beutannalással előzőr:

Carmer.

Opera 4 felvonásban. Zenéjét szerzette Bizet. Szövegét Merimee Prosper beszéde után írta. Méilhac és Halévy L. fordította. Abrányi Emil.

Személyek:

Don Jo-e Larizza, Escamillo Takács, Dancaire Várady, Remendado Kiss, Zuniga Kormai, Mozales Mihályi, Lilla Pastia Gonda, Carmen Abrányiné, Micsela M. Rottler, Frasquita Gábor, Mercedes Payer, Egy csomagnó de Ponty B.

Kezdeté 7 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Komáromi M. asszony, mint vendég. Elsőzőr.

A Michu lányok.

Operett 3 felvonásban. Irtó: A. Vanloo és G. Duval. Fordította: Reiner Ferencz. Zenéjét szerzette: André Messager.

Személyek:

Des Ismárki Sziklay, Michu Boross E., Michu Leng Etel, Marie Blanche Komáromi, Blanche Marid Vlád G., Arliste Iványi A., Gaston Rigaud Szentmiklósy, Herpin Sz. Szilassy, Reunald Bessenyei.

Kezdeté 7 óraker.

VÁRSZÍNHÁZ.

Nagy bérlet 56. Havi bérlet 9. A vasgyérős.

Színjáté 4 felv. Irtó Ohnet Gy. Fordította Fáy J. Béla.

Személyek:

Beaulieu Lendvay, Cadore leánya Török, Octave fia Zilahy, Bligny hercege Gyenes, Prefont báró Horváth, Sophie Palotai, Derblay Philippe Mihályi, Susanne, Junga Ligeti, Moulinet Vizvári, Athenais leánya Maróthy.

Kezdeté 7 óraker.

NÉPSZÍNHÁZ.

A baba.

Látványos operette 4 szakaszban. Irtó: Ordonneaux Maxime. Fordította: Reiner Ferencz. Zenéjét szerzette: Audran Edmond.

Személyek:

Lancelot F. Hegyi A., Maximin Vidor, Hilarius mester Németh, Hilarissné M. Csatai, Alésia leányuk Kury K., La Chantarelle Solymosi, Joranois gróf Tollai, Bullasar Horváth, Jesso Lukács O., Egy jegyző Ujvári.

Kezdeté 7 óraker.

VIGSZÍNHÁZ.

607. szám. 607. szám. Tina di Lorenzo—Flavió Andó és társulata vendégszereplése:

La Signora dalle Camelie.

(A kaméliás hölgy.)

Dramma in 5 atti di A. Dumas (Figlio).

Személyek:

Armando Duval Flavió Andó, Giorgio Duval L. Pillo, Gastone De-Rieux A. Sainati, Saint-Gaudens G. Napoli, Gustavo V. Frigerio, di Girav D. Cappelli, di Varville U. Piperno, Un Dottore E. Rizzardi, Un portaflettere A. Foa, Un Servo C. Rissone, Gauthier A. Porro, Erminia A. G. Pero, Maxime Duvernoy A. F. G. ro, Nannina Cavaucchi, Olimpia Cavallotti, Annida L. Gautier.

Kezdeté fél 8 óraker.

Színházi műsorok.

Table with 8 columns: Nemzeti Színház, Vár Színház, M. kir. Operaház, Vig Színház, Népszínház, Magyar Színház, Kistaludó Színház. Rows: Vasárnap d. u., Este.

VERESCSAGIN kiállítása. A városligeti új műcsarnokban. I. NAPOLEON Oroszországban 1812-ben. Megnyitás 1898. február 20-án. Belépő díj 30 kr.

Fernolendt-czipómáz, Fernolendt-fény-kréme, Fernolendt-Nigrinje, Fernolendt-Wixinje, Fernolendt Wandolja. Cs. kir. szab. vegyi gyár, alapított 1832-ben. Stefan Fernolendt, Wien. Budapest, Lipót-kört 24.

„Parfumerie Royale” Erzsébet-kört 54. „Pate Ninon” Szépség-kezelés. Manicure és amerikai arcfürdők. Megnyitás február 1-től kezdve.

Bőr- és szépség-ápolás szakorvosa. Med. univ. Dr. Révész Benő. Budapest, VIII., Kerepesi-ut 53. I. em. 24 évi gyakorlat, a berlini és bécsi kórházakban szerzett tapasztalatai alapján gyorsan és alaposan gyógyítja az összes bőr-, ideg- és nemi bajokat. Szépségi hibákat: szeplő, anyajaj, pattanás, szemölcs, rózsor, fagyos vejlakok, hajkorpá, hajhullás, sebek; szakszerű tanácsokkal szolgál az arc és kezápolásra.

AGATOR fogpaszta szappan nélkül. Legújabb felülmulthatatlan fogtisztító szer. Szab. zárral ellátott köcsögekben. Mindenütt kapható. Societé de produits hygiéniques. STAPLER & Co., Bécs, XVIII., Gentsgasse 27. Raktár: Dr. Egger Leó és Egger L. gyógytárban a „Nador”-hoz, Budapest, VI., Váci-kört 17. sz.

Üdvös tanács. Köhögésknél, rekedtségnél, a torok és légzési szervek működési zavarainál Egger biztos hatású Mellpasztillái. (1 doboz 50 kr. 1 frt. Próbadoz 25 kr.) A gyomor rendellen működésénél radikális hatásnak bizonyult. Egger szóda pasztillái. (1 doboz 30 kr.) Mindkét szer kapható minden gyógytárban. — Fő és szétküldési raktár Magyarországon: „Nador”-gyógytár Budapest, Váci-kört 17.

Pénz nélkül építék Budapesten bérházakat telekiutajdonosok k. Felvilágosítást szolgál úgy szóbelileg, mint levélileg Reich József, Budapest, Csokonai-utca 10/a. szám, kávéház- és szálloda-tulajdonos.

Dr. Lengyel Frigyes-féle Nyirfa-balzsamot elnyomni, a legjobb bizonyíték tehát, hogy itt egy valódi, a természet által nyújtott szépség-szerrel van szó. Ezen nyirfa-balzsam egy sajátságos 30 évi gyakorlati vegyi eljárás alapján preparáltatik és csak azután jön forgalomba. Ezen folyadék hatása, hogy a bőr felelő hámlását lehantja és ez által az alsó tisztított bőr fiatal színben és üdőségben jön napvilágra, megszűntet mindennemű kiütést, szoplot, vörös foltokat és anyajajokat, simítja a ráncos bőrt és a himlőhelyeket lassankint teljesen eloszlatja és az arcbőrnek üde és egészséges színt kölcsönöz. 1 korsó ára használati utasítással együtt 1.50. A nyirfa-balzsam hatásának támogatására dr. Lengyel Frigyes-féle Benzoe-szappan ajánlatos. Egy darab ára 60 és 35 kr. Raktáron minden jobb gyógytárban. Főraktár Magyarország részére Török József gyógyzészernél Budapest, VII., Király-utca 12. sz. (237)

Mauthner-féle magvak. Vetés ideje: Augusztus és szeptember. Ültetés távolsága 15-20 cm. Talaj minősége: közepesen trágyázott. Aussaatzeit: August und September. Pflanzweite: 15-20 Cm. Bodenbeschaffenheit: Gut gedüngt.

A MAUTHNER-féle hírneves konyhakerti- és virágmagvak zárt és hatóságilag védett csomagokban a törvényesen bejegyzett medve-védjeggyel valamennyi nagyobb vidéki fűszer- és vaskereskedésekben kaphatók. A Budapesten Andrassy-ut 23. szám alatt létező Mauthner Ödön cég csakis olyan csomagoknál vállal teljes jótállást egészen friss és valódi magvakért, amely csomagok ragasztva, a medve-ábrával és a Mauthner névvel jelölve vannak, úgy a mint a mellékelt rajz is mutatja.